POLİSİYE

Ahmet Ümit

AGATHA'NIN ANAHTARI

CAN

AGATHA'NIN ANAHTARI

Pera Palas'ın pastanesinde oturmuş İhsan'ı bekliyorum. Gözlerim, pastanenin kartonpiyerlerle süslenmiş tavanlarında, eski avizelerinde, nakışlı aynalarında ürkek ürkek gezinirken, üniversiteden mezun olduğumuzdan beri İhsan'la görüşmediğimizi anımsıyorum. Telefondaki sesini bile güçlükle tamdım. O beni gazetelerden izliyormuş, son romanımı da okumuş.
"Nereden çıktı bu polisiye sevdası?" diye sormuştu.
"Bilmem, çıktı işte," demiştim, anlamsızca gülümseyerek.
"İyi olmuş. Ben de seni bunun için arıyorum."
Neden söz ettiğini anlamamıştım.
"Agatha Christie'nin Türkiye'ye gelip kaldığını bilirsin," diye açıklamıştı. "Pera Palas'ta kaldığı odada bulunan anahtar... "
"Söylenti," diye, dudak bükmüştüm.
"Bende bu söylentilerin gerçekliğini kanıtlayacak bilgiler var, desem."
Başka biri olsa dalga geçiyor, derdim ama İhsan, insanın canını sıkacak kadar ciddi biriydi. Yine de inanmakta acele etmeyerek,
"Ne o," demiştim, alaycı bir sesle, "sen de mi polisiye yazmaya karar verdin?"
"İnanması güç, ama söylediğim doğru. Yarın öğleden sonra Pera Palas'ın pastanesinde buluşalım. Olanları anlatayım sana."
"Tamam," diyerek önerisini kabul etmiştim. Arkadaşımı görmek hoşuma gidecekti.

Şimdi, bu tarihi otelde İhsan'ı beklerken, söylediklerini düşünüyor, ama hiçbir sonuca yaramıyordum. Duvardaki antika saatin gonguyla düşüncelerim dağıldı. Aynı anda kapıdan girmekte olan İhsan'ın bana gülümsediğini gördüm. Kısa bir sohbetten sonra çaylarımızı yudumlarken,
"Söylediklerim şaka değildi," dedi İhsan. "Sahiden de Agatha Christie'nin Türkiye'de geçirdiği günlere ilişkin bilgiler var elimde."
"Nasıl bilgiler?" diye sordum, inanmamış gözlerle arkadaşımı süzerek.
"Günlük," dedi, kendinden emin bir tavırla, "Kâmuran Dayım'ın günlüğü."
"Kâmuran Dayın mı?"
"Hatırlarsın canım. Yazları takıldığımız Büyükada'daki köşkün sahibi."
"Hani, Robert Kolej'deki çapkınlıklarım anlatan dayın," diye mırıldandım. "Sporcuydu yanılmıyorsam."
"Eski milli yüzücü," diye açıkladı İhsan. "Aynı zamanda polisiye roman hastası..."
"Polisiye roman meraklısı olduğunu bilmiyordum," dedim. "Benim kitaplardan birini yollayayım o zaman."
"Yollayamazsın," dedi, buruk bir gülümsemeyle, "geçen ay öldü."
"Başın sağ olsun, üzüldüm," dedim ama aklım günlüklerdeydi.
"Biz de çok üzüldük," dedi İhsan, gözleri dalarak. "Onu çok severdim. Son yıllarda pek kendinde değildi. Neyse... Kâmuran Dayım'ın çocuğu yoktu. Malı mülkü bana kaldı. Geçenlerde adadaki köşke gittim. Ortalığı toplarken, çalışma odasındaki çelik kasayı açtım. Kasadaki tapu gibi evrakların arasından beş kalın defter çıktı. Göz atınca, bunların ingilizce olarak kaleme alınmış günlükler olduğunu anladım. Şaşırmıştım, dayımın günlük tuttuğunu bilmiyordum. Çelik kasanın içinde bir de gizli bölme saptadım ama anahtarını hiçbir yerde bulamadım. Bir uzman getirip baktırdım, bu kasanın özel olarak yaptırıldığı, açmak için anahtarını bulmam gerektiğini söyledi. Ben de, belki günlükte, bununla ilgili bir şeyler vardır diye, dayımın yazdıklarını okumaya başladım. Dayım, 1920'den beri ne yaptıysa hepsini yazmış."
Bir yandan İhsan'ın sözlerinin nereye varacağını merak ederken, bir yandan da Christie'nin hangi tarihte Türkiye'ye geldiğini düşünüyordum. Tam çıkaramıyordum ama 1920'lerin yarısından sonra olmalıydı. İlk kocası Archibald Christie'nin, onu aldatmasından sonra kimseye haber vermeden İngiltere'yi terk ederek, İstanbul'a atmıştı kendini.
Sanki düşündüğümden haberliymiş gibi, İhsan sözü 1920'lere getirdi.
"Günlükte bizi ilgilendiren konu, 1926 yılında başlıyor. Dayım o sıralar kendisinden on beş yaş büyük Mualla Hanım ile evliymiş. Babasının mali durumu bozulan dayım, para için yapmış bu evliliği. Ama hastalık derecesinde genç erkeklere düşkün olan Mualla Hanım, dayımla da yetinmek niyetinde değilmiş. Evliliklerinin ikinci yılından sonra kendine genç bir sevgili bulmuş. Dayım çektiği acıları, kıskançlıkları olduğu gibi aktarmış günlüğüne."
"Boşanmayı düşünmemiş mi?" diye soruyorum.
"Karısından kurtulmayı planlıyormuş ama bunun için boşanmaktan farklı bir yöntem varmış kafasında. İşte tam o günlerde karşılaşmışlar Agatha Christie ile.
O yıl Cumhuriyet Balosu için Pera Palas'a geldiklerinde, asansöre binmekte olan Agatha Christie'yi gören dayım, gözlerine inanamamış, yaklaşmış yanına.
'Siz Agatha Christie değil misiniz?' diye sormuş.
Ünlü yazar kaçamak yanıtlar vererek, kurtulmak istemiş, ama bizimki bırakmamış peşini. Bir hayranı olduğunu, o güne kadar yazdığı bütün romanları okuduğunu söylemiş, ingiltere'de daha o yıl basılan 'Roger

Ackroyd Cinayeti'ni bile okuduğunu söyleyince, Agatha yumuşamış. Bundan cesaret alan dayım, onu Büyükada'daki köşke davet etmiş. Ağırbaşlı bir insan olan Agatha Christie, üstelik o sıralar yüreğinde ihanet yarası da taşırken, bu yakışıklı Türk'ün iltifatlarına pek aldırmamış. Ama dayım yılmamış. Her gün çiçek yollamış, telefon etmiş; sonunda kadıncağız pes ettiğinden midir, yoksa tek başına yaşamaktan sıkıldığından mıdır bilinmez, daveti kabul etmiş. Ama kalabalıklardan hoşlanmadığı için, davette fazla insan olmamasını tercih ettiğini, kibarca belirtmiş. Dayımın canına minnet, elinden gelse karısını da atlatıp Agatha'yla baş başa kalmaya çalışacak. Ama Mualla Hanım, dayımla aynı görüşte değilmiş; bu ingiliz yazarın evlerine geldiğini herkesin bilmesini istiyormuş. Dayımın itirazlarına aldırmadan, sosyetenin önemli kişilerini de çağırmış davete.

Davet günü Agatha'nın etrafını saran hayran kitlesinden fırsat bulup bir türlü konuşamamış dayım onunla. Ama yazarımız gece yarısından önce, izin isteyip kalkınca aradığı fırsatı yakalamış. Kadının itirazlarına aldırmadan oteline kadar refakat etmiş. Vapurda evlilik üzerine konuşurken bulmuşlar kendilerini. Agatha özel yaşamından hiç söz etmemesine karşın dayım onun ilişkisinin de iyi olmadığını sezinlemiş. Belki açılır diye, kendi evliliğinin yürümediğini anlatmış. Yazar da, özür dileyerek bunun dışarıdan da görüldüğünü söylemiş.

'Yakında ondan kurtulacağım,' diye mırıldanmış dayım, gizleyemediği bir kinle.

'Boşanacak mısınız?' diye sormuş, yazar.

'Bir söyleşinizi okumuştum,' diyerek konuyu değiştirmeye çalışmış dayım. 'Kusursuz cinayet yoktur, diyordunuz.'

Agatha gülümseyerek açıklamış.

'Evet öyle düşünüyorum. Tasarlanmış cinayet iyi bir organizasyonu gerektirir. Zamanın, mekânın, cinayet aletinin doğru seçilmesi, ortalıkta kanıt bırakılmaması ya da sahte kanıtların bırakılması gibi zekâ gerektiren davranışların yanında, birini öldürebilecek kadar soğukkanlı bir cesarete veya vahşiliğe sahip olmalıdır insan. Konuşurken, yazarken basit olgularmış gibi görünen bu gereklilikler cinayet anında yerine getirilmesi oldukça zor eylemler haline gelebilir. Hele bir de cinayet anında sürprizlerin ortaya çıktığını düşünürsek... Evet, evet, bundan eminim, bence kusursuz cinayet yoktur.'

Agatha'nın ilk kez böyle coşkuyla konuştuğunu fark eden dayım, belki de yazarla yakaladığı bu yakınlığı yitirmemek için,

'Bu konuda size katılmıyorum,' demiş. 'Kişi yeterince soğukkanlı, cesur, akıllıysa, işlediği cinayet de vicdanında yara açmayacak kadar haklı bir nedene dayanıyorsa kusursuz bir cinayet işlenebilir.'

'Çok zor,' demiş Agatha, 'ben böyle bir cinayet duymadım.'

'Duymamış olabilirsiniz ama eminim örnekleri vardır,' diye diretmiş dayım.

'Yine de denemenizi önermem,' demiş Agatha. 'Bence boşanmak cinayetten daha kolay bir yoldur.'

Yalnızca bir saat kadar baş başa konuşmuş olmalarına karşın, bu kısa birliktelik bile, dayımın, zaten ilgi duyduğu yazara sırılsıklam âşık olmasına yetmiş. Ne yazık ki Agatha aynı duyguları taşımıyormuş. Dayımın ertesi gün, Boğaz'da gezi teklifini nazik ama soğuk bir tavırla reddetmiş.

'Yaşamımın en mutsuz günlerinden biriydi,' diye yazmış dayım günlüğüne. Agatha'nın davetini reddetmesinden sonra bir de Mualla Hanım'la kavga etmiş. Öfkeyle çıkmış evden. Heybeliada'da oturan çocukluk arkadaşı Rauf'un yanına gitmiş. Todori'nin meyhanesinde küfelik olana kadar içmişler. O gece Rauf'un yalısında kalmış. Ertesi sabah uyandığında büyük bir sürpriz bekliyormuş onu. Köşkten gelen telefon karısının bahçede ölü bulunduğunu bildiriyormuş.

Bulduğu ilk tekneyle Büyükada'ya gitmiş. Köşkün kapısında polisler karşılamışlar onu. Hemen sorguya almışlar. Dayım itiraz edecek olmuş, polisler, yan komşu İshak'ın dün gece bahçede birini gördüğünü söylemişler. Karın seni aldatıyormuş, daha bir gün önce kavga etmişsiniz, gibi sözlerle sıkıştırmaya başlamışlar. Dayım o gece Rauf'la birlikte olduğunu söyleyerek, kendini sıyırmaya çalışırken, hükümet tabibi, Mualla Hanım'ın ölüm nedeninin şoka bağlı kalp krizi olduğunu açıklamış. Böylece soruşturma durdurulmuş. O gün, Mualla Hanım'ın servetinin tek varisi olarak, karısına karşı son görevlerini yerine getirirken Agatha Christie'yi aramayı da unutmamış."

Sözün burasında İhsan'ın ara vererek, anlamlı gözlerle bana baktığını fark ettim. Sanki dayısının yıllar önce yaptığı bu tuhaf davranışa, benim bir açıklama getirmemi bekliyordu.

"Belki Agatha cenazeye gelir de, onu bir daha görürüm, diye düşünmüş olabilir," diye, aklıma ilk gelen olasılığı söyledim.

"Dayım da böyle yazmış günlüğe," diye açıkladı İhsan. '"Bu tür yıldırım aşklarında insan deliye dönüyor. Hele bir de reddedilince, her fırsattı kullanarak, bu karısının ölümü bile olsa sevgilisine ulaşmaya çalışıyor. Ne yazık ki ben de bu alçaklığı yaptım,' diyor dayım."

"Peki Agatha Christie, nasıl karşılamış bunu?" diye soruyorum merakla.

"Üzüldüğünü belirtmiş, her zamanki gibi mesafeli bir tavırla. Ama cenaze kalktıktan bir gün sonra köşkü aramış, taziyeye gelmek istediğini söylemiş. Hâlâ mesafeli tavrını sürdürmeye çalışıyormuş, ama sesindeki heyecan, onulmaz bir merak duygusuyla kıvrandığını ele veriyormuş. Zaten ertesi gün de damlamış köşke. İlk gelişindeki gibi onu iskelede karşılamış dayım. Karısının ölümünün üzerinden henüz birkaç gün geçmiş olmasına karşın, işi gücü bırakıp onunla ilgilenmiş. Agatha ise ustaca sorularla olayı deşmeye çalışmış.

Polislere ne söylediyse, ona da aynı şeyleri aktarmış, dayım. Aldığı yanıtlar, kadının bakışlarındaki kuşku bulutlarım dağıtmamış. Beni asıl hayrete düşüren dayımın tavrı," diyerek yine gözlerini yüzüme dikti İhsan: "İnanabiliyor musun, seni, karını öldürmekle suçluyorlar buna kızmıyor, hatta tuhaftır sanki bu cinayeti işlediğini ima etmeye çalışıyorsun."
"Nasıl yani, dayın karısını öldürdüğünü mü söylemiş Agatha'ya?"
"Söylememiş ama sanki hissettirmiş."
Kafamda bir ışığın yanıp söndüğünü hissediyorum.
"Kusursuz cinayet," diye mırıldanıyorum.
"İşte Agatha da bundan kuşkulanmış. O geceki tartışmadan sonra dayımın hem sevmediği karısından kurtulmak, hem de kusursuz cinayet işlenebileceğini kanıtlamak için Mualla Hanım'ı öldürdüğünü düşünmüş. Hatta kendi başına Heybeliada'ya giderek soruşturma yürütmeye bile başlamış. Dayımın o gece evinde kaldığı Rauf'la, komşu İshak'la konuşmuş. İlginçtir bu arada dayım ile kadın yazar arasındaki arkadaşlık ilerlemiş. Ve sıkı dur, Agatha otelden ayrılıp bir süre köşkte yaşamış. O tarihlerde günlüğün sayfaları boş! Anlaşılan dayım Agatha ile o kadar meşgulmüş ki çok sevdiği günlüğünü bile ihmal etmiş. Yeniden yazmaya başladığında, Agatha'nın İngiltere'ye döndüğünü anlıyoruz."
"İster misin, gerçekten de Mualla Hanım'ı dayın öldürmüş olsun," diye kesiyorum İhsan'ın sözünü. "Agatha da zekâsını kullanıp olayı kanıtlamış, ama dayını sevmeye başladığı için bu gerçeği saklamış..."
"Önce ben de böyle düşündüm," dedi İhsan, sözümü bitirmeme izin vermeyerek. "Ama vazgeçtim. Çünkü Agatha daha sonraki yıllarda Türkiye'ye gelmeyi sürdürmüş. Gelince de mutlaka dayıma uğruyormuş. Dayım günlüğünde yazarın, karısının ölümüyle ilgili yeni sorular sorduğunu yazıyor. Bu da gösteriyor. ki Agatha'nın kuşkusu sürüyor."
"Haklısın," dedim, dalgın bir ifadeyle. "Peki, ne zamana kadar sürmüş bu İstanbul ziyaretleri?"
"Sir Max Mallowan ile evleninceye kadar," diye açıkladı İhsan. "Dayım, bunu öğrendiğinde çok üzülmüş."
"Günlükte, Agatha ile ilişkilerinden bahsetmiyor mu dayın?"
"Aslında o da ilginç. Agatha'nın ilk geldiği yıl, olanları tüm içtenliğiyle kaleme döken dayım, daha sonra bu konuda inanılmaz bir ketumluk gösteriyor. Sadece birlikte yemek yedikleri, gezdikleri yerleri yazıyor. Bir de şu kusursuz cinayet konusunda sohbet ettiklerini belirtiyor. Ne kendi duygularından, ne de Agatha'nınkilerden hiç bahsetmiyor."
"Peki evlendikten sonra bir daha İstanbul'a gelmemiş mi Agatha?"
"Bir yıl sonra yine gelmiş. Sanırım bir veda ziyareti. Köşkte vedalaşmışlar. Vedalaşırken, Agatha'ya bir anahtar verdiğini yazmış dayım. Cinayet tartışmalarını sona erdirecek açıklamanın, anahtarın açacağı gizli bölmedeki mektupta yazılı olduğunu söylemiş. Ama kendisi ölmeden o mektubu açmayacağına dair yazardan söz almış."
Parçalar bir anda bütünleniyor, heyecanıma engel olamadan soruyorum,
"Ne yani, Agatha'nın kaldığı odada bulunan şu anahtar gerçek miymiş?"
"Seninle görüşme nedenim de bu," diyor İhsan. "Eğer otelde böyle bir anahtar varsa, bu dayımın verdiği anahtar olabilir. Anahtarı alıp mektubu okuyabiliriz."
"Tamam da," diyorum, şaşkınlıkla İhsan'ın yüzüne bakarak, "bunu ben olmadan da yapabilirdin, neden beni çağırdın?"
İhsan'ın dudaklarını mahcup bir gülümseme süslüyor,
"Aslına bakarsan, otel yöneticileriyle görüştüm," diyor. "Anahtarı vermekten yana değiller. Ben de bunun üzerine onlara senden bahsettim. Zaten tanıyorlarmış. İlk kitabının basın toplantısı bu otelde, Agatha Christie Salonu'nda yapılmış. Senin de işin içinde olduğunu, içinde anahtar olayının da geçtiği, otellerini konu alan bir öykü yazabileceğini söyledim Bunun üzerine tavırları değişti."
Bunları anlatırken yüzümü inceliyor. Sesimi çıkarmadığımı görünce özür dilercesine kırık dökük bir sesle devam ediyor.
"Biliyorum önce sana sormam lazımdı. Ama adamlar vermeyiz deyince... "
"İyi yapmışsın," diyorum, dostça eline vurarak. "Bana bunları anlattığın için ayrıca teşekkür de borçluyum sana. Hadi gidip konuşalım şu adamlarla."
Otel Müdürü sıcak bir tavırla karşılıyor bizi. Durumu yeniden anlatıyoruz. Sorular soruyor, İhsan ayrıntılarıyla yanıtlıyor. Ben de, eğer olay düşündüğümüz gibiyse otelleri için iyi bir tanıtım olacağını anlatıyorum. Adam uzatmıyor, anahtarı en geç yarın sabah getirmek koşuluyla bize veriyor.
Otelden çıkar çıkmaz Kabataş'a iniyoruz, oradan deniz otobüsüyle doğru Büyükada'ya. Kâmuran Bey'in köşkü adanın en eski ahşap yapılarından. Yüzyıllık kestane ağaçlarının, manolyaların serinlettiği geniş bahçeden geçip, ikinci kattaki çalışma odasına çıkıyoruz. İhsan giderek artan bir telaşla açıyor kasayı. Küçük kasanın içi rengi sararmış evraklarla dolu. Titreyen ellerle evrakları yana çekip gizli bölmenin kapağını ortaya çıkartırken, ben soluğumu tutarak izliyorum onu. Arkadaşım elleri titreyerek otelden aldığımız anahtarı gizli bölmenin kilidine uydurmaya çalışıyor. İlk deneme başarısız olunca ümitsizliğe kapılıyorum, ama o yılmıyor yeniden deniyor. Bu defa anahtar kilide oturuyor. Çevirmeden, yüzüme bakarak gülümsüyor. Sonra çeviriyor, ardı ardına iki kez dönüyor anahtar kilidin içinde.
"Açıyor," diye bağırıyorum kendimi tutamayarak, "demek Agatha'nın anahtarı doğruymuş."

İhsan gizli bölmeyi dışarı çekiyor. Çelik çekmecenin içinde, elli yılı aşkın süredir hapsolan zarf, sanki gerçek kurtarıcılarını bulmuş gibi yüzümüze bakarak açılmayı bekliyor. Onu daha fazla bekletmeyi göze alamayacak kadar heyecanlıyız. İhsan zarfı eline alıyor. Laciverdi solmuş bir mürekkeple Mrs. Agatha Christie, yazıyor zarfın üzerinde. Bir an göz göze geliyoruz, sonra aceleyle açıyor İhsan mektubu.
"Sevgili Agatha,
Sen bu mektubu okurken ben ölmüş olacağım. Umarım yaptıklarım için beni bağışlarsın. Başından beri sen haklıydın. Kusursuz cinayet, diye bir şey yoktur. Evet, senin de saptadığın gibi o gece Mualla'yı öldürmek niyetindeydim. Heybeliada'ya gitmem, alkole dayanamayan Rauf'la herkesin gözü önünde içip, sarhoş numarası yapmam bu planın birer parçasıydı. Yolda sızan Rauf'u yalıya götürür götürmez yatağına yatırdım. Hizmetçilere görünmeden, evin önündeki kumsaldan sessizce denize girdim. Yüzerek Büyükada'ya çıktım. O sabah gizlediğim giysilerimi, karımı öldüreceğim bıçağı alıp köşkün yolunu tuttum. Köşke vardığımda herkes uyuyordu. Evden ayrılmadan önce açık bıraktığım alt kattaki çalışma odamın penceresinden içeriye süzüldüm. Karımın yatak odasına çıktım. Ama senin bahsettiğin türden kötü bir sürpriz bekliyordu beni: Karım yatağında yoktu. Benim evde olmamamı fırsat bilip sevgililerinden birine gitmişti anlaşılan. Umarım İstanbul'a inmemiştir, diye düşünerek, bahçede, kuytu bir köşeye sinerek beklemeye başladım. Gece yarısına doğru bahçenin kapısı gıcırdayarak açıldı. Nefesimi tutarak kapıya baktım; şükür tanrıya, gelen karımdı. Kendinden emin adımlarla taş yolda yürüyordu. Bıçağı sağ elimde sımsıkı tutarak, sessizce ona yaklaştım. Bıçağı tam kalbine saplamayı tasarlıyordum. Böylece ilk darbede ölecek, ben de dikkat çekmeden oradan kaçacaktım. Karımla aramızda iki adım mesafe kalmıştı ki karşısına çıktım, bir an göz göze geldik. Onu öldürmenin tam zamanıydı ama ne olduysa oldu bıçağı indiremedim. Olanları anlayamayan karım bir adım geriledi, sonra elimdeki bıçağı görerek, 'Aman Allahım!' diyerek olduğu yere yığıldı. Korkuyla eve baktım. Hayır kimse bizi görmemişti. Karım beni teşhis etmiş olabilirdi, onu mutlaka öldürmem gerekiyordu. Yere çömeldim. Mualla upuzun yatıyordu. Bıçağı kaldırdım, kalbinin üzerine indireceğim ama yapamıyorum. Gözlerimi kapıyorum, açıyorum, konumumu değiştiriyorum, hayır yapamıyorum. Sonunda karımı öldüremeyeceğimi anladım. Aklıma başka bir fikir geldi. Karımı uyandıracak, onu hırsız sandığımı söyleyecektim. Bu düşünceyle usulca sarstım. Ama karım uyanmadı. Elini tutup kaldırmaya çalıştım, bırakınca olduğu gibi yere düştü. Yine çok içmiş diye söylenerek, onu sarsmayı sürdürdüm, boşa çaba, Mualla kıpırdamıyordu. Neredeyse köşkteki hizmetçilerden yardım isteyecektim ki, bakışlarım Mualla'nın şok içinde donup kalmış gözlerine takıldı. Soluğumu tutarak yaklaştım. Elimi gözünün önünde gezdirdim, kıpırtı yok. Korkuyla sağ bileğini elime alıp nabzına baktım; atmıyordu. Emin olamadım boynundaki damarı da yokladım. Hayır, o da atmıyordu. Panik içinde olduğum yerde dona kaldım. Sonra sakinleştim, düşündükçe bunun bana Allah'ın bir lütfü olduğunu anladım. Sessizce doğruldum, kanıt bırakmadığımdan emin olmak için etrafıma bakındıktan sonra hızla bahçeden çıktım.
Karım ölmüştü, ölümüne ben neden olmuştum ama bu ustaca tasarlanmış bir cinayetten çok, beceriksiz bir katilin şansı sonucu gerçekleşmişti. Senin konuyla ilgilendiğini sezer sezmez aklıma bu olayı kullanmak geldi. Belki böylece dikkatini üzerime çekebilir, aşkıma karşılık vermeni sağlayabilirdim. Bu yüzden istanbul'a geldiğin yedi yıl boyunca, kusursuz bir cinayet işlemişim duygusunu vermeye çalıştım sana. Bunun işe yaramadığını da söyleyemezsin. Ama, ben adam öldürecek cesarete ya da vahşiliğe sahip değilim. Zekâsını yalnızca sevdiği kadını kendine bağlamak için kullanabilecek iflah olmaz bir âşığım sadece. Yaptıklarım için senden özür diliyorum. Umarım bu yeteneksiz katili, yalancı âşığı bağışlarsın."
Kâmuran Aknil

KİTAP KATİLİ

Başkomiser Nevzat ile yardımcısı Ali gözlerini dikmiş, pür dikkat beni izliyorlar. Sigara dumanına boğulmuş bu küçük odaya girdiğimizden beri üçüncü kez uyarıyor Başkomiser Nevzat,
"Cumartesi saat 17:30 ile 19:00 arasında nerede olduğunuzu söylemezseniz, sizi gözaltına almak zorunda kalırız."
"Anlamıyorum," diyorum, şaşkınlıkla, "o eleştirmeni neden öldüreyim ki?"
"Son romanınızı yerin dibine batırmış," diyerek lafa karışıyor Ali. Şık giysileri, ukala davranışlarıyla polisten çok genç bir brokerı andırıyor.
"Bunun için adam öldürülür mü?"
"Ne diyorsun sen," diyor, "adam yan baktı diye cinayet işleyenler var bu memlekette."
"Ben onlardan değilim."
"Bundan emin olamayız," diyor Nevzat.
"Üstelik bize yalan söylemişken," diyerek taşı gediğine koyuyor Ali. "Güya Cumartesi günü Eskişehir'de imza gününde olacakmışsınız."
"Ben size yalan söylemedim... İmza işi son anda iptal oldu."
"Bize,değil ama karınıza söylediniz," diyor Ali, karınız sözcüğünün üstüne basa basa. "Karısına yalan söylemekten çekinmeyen biri kim bilir bize ne masallar anlatır."
Durum sandığımdan ciddi görünüyor. Galiba gerçeği anlatmaktan başka çarem yok.

"Bakın," diyorum alttan alarak, "sizin de başınıza gelmiştir... evlilik zamanla monotonlaşıyor, insan heyecan arıyor. "
Lafın nereye varacağını anlayan Ali kıkırdarken, Başkomiserin kaşları çatılıyor.
"Lütfen daha açık konuşur musunuz?" diyor.
"Peki," diyerek açıklıyorum... "Cumartesi günü bir bayan arkadaşımla birlikteydim. Kaktüs Kafe'de buluştuk, Beyoğlu'nda. Öğleden sonra saat beş buçuk sularında."
Ben anlatırken, Ali de önündeki küçük deftere notlar almaya başlıyor.
"Kafede söylediklerini doğrulayacak kimse var mı?"
"Barmen İhsan beni tanır," diyorum. "Ona sorabilirsiniz."
"Peki sonra ne yaptınız?"
"Ortaköy'e indik, bir restoranda yemek yedik, oradan da kızın evine gittik," diyorum.
"Kız kimdi?"
"Adı Nermin, genç bir şair."
"Telefonu var mı?"
Numarayı ezberden söylüyorum. Nevzat, rakamları kaydeden yardımcısına dönüyor:
"Hadi şu Kaktüs Kafe'deki garsonla, kızı bir ara."
"Baş üstüne amirim," diyerek kalkıyor Ali.
Yardımcısı çıkmadan Başkomiser yeni bir direktif daha veriyor:
"Çocuklara da sor, kapıcıyı getirmişler mi? Yayınevinin sahibiyle yüzleştireceğiz."
Bir de yayınevi sahibi var! Kim acaba? Yoksa benim yayıncı mı? Ama bu çok saçma!
"Şu yayıncı," diyorum, Ali odadan çıktıktan sonra, "Aytuğ Gökçe mi?"
Nevzat biraz şaşırmış ama soğukkanlılığını yitirmeden yüzüme bakıyor.
"Nereden biliyorsunuz?"
"Kitabımı eleştirdi diye, beni Süleyman Sami'nin katili yaptığınıza göre yayıncımı haydi haydi suçlu sayarsınız. Aytuğ Abi'yi de sorguladınız mı?"
Sorumu yanıtlamak yerine masanın üzerindeki 2000 paketine uzanıyor. Bir sigara çıkarıp dudaklarına götürecekken gözleri bana takılıyor,
"İçer misiniz?" diyerek uzatıyor. Alıyorum, sigaralarımız bitene kadar pek konuşmuyoruz. Aslında konuyu açmak için bir iki denemede bulunuyorum ama Başkomiser ketum davranıyor. Bu ketumluk, Ali gelip anlattıklarımın garson ve Nermin tarafından doğrulandığını açıklamasına kadar sürüyor. Bu konuşmadan sonra Başkomiser yumuşuyor. Köşeli suratındaki sert çizgiler gevşiyor, bakışlarına babacan bir ifade gelip oturuyor.
"Aytuğ Gökçe'yi iyi tanır mısınız?" diye soruyor.
"Tanırım. Onun suçlu olduğunu mu düşünüyorsunuz?"
"Süleyman Sami'nin eleştirdiği son üç kitap onun yayınevinden çıkmış."
Gülmeye başlıyorum.
"Çok mu komik?" diyor Nevzat.
"Komik," diyorum, "rahmetlinin yerdiği kitaplar, övdüklerinden daha çok satardı."
İki polis şaşkınlıkla birbirlerini süzüyor. Önce Nevzat topluyor kendini.
"Ama," diyor, "yayıncınız cumartesi maktulün evinde tashihçi Salih tarafından görülmüş."
"Ne işi varmış onun, eleştirmenin evinde?" diyorum şaşkınlıkla.
"Süleyman Sami'nin yeni kitabının düzeltmelerini getirmiş. O evdeyken Aytuğ Bey gelmiş. Salih onları baş başa bırakıp çıkmış."
"Bunda yadırganacak bir şey yok, iyi arkadaşlardı. Hem Salih Bey'in düzeltmelerini yaptığı kitap da bizim yayınevinden çıkacaktı."
Bir süre odada kimse konuşmuyor. Sessizliği Başkomiser bozuyor yine:
"Peki Yakup Kıraç'ı tanır mısın?"
"Arkadaşımdır," diyorum. "Türkiye'nin en iyi öykücülerinden biridir."
"Bu sizin iyi öykücü kaç gündür ortalıkta yok."
"Deli doludur Yakup," diyorum arkadaşımı savunmak için. "Canı isteyince kimseye haber vermeden çeker gider."
"Üç gün önce bir panelde Süleyman Sami'yle birbirlerine girmişler."
"Duydum, tatsız bir olay. Ama Yakup Kıraç kimseyi öldüremez."
"Onu bulunca anlayacağız," diyor Nevzat başını sallayarak.
"Süleyman Sami yazarların arasında pek sevilmezmiş," diyerek, bu defa Ali başlıyor sorguya. "Sen de kızar miydin ona?"
"Önceleri çok kızardım ama sonra yaptığı eleştirinin çoğu zaman haksız, öfke kaynaklı olduğunu anladım. Kendini bitiriyordu zavallı."
"Ama birileri senin gibi düşünmüyor olacak ki, defterini dürmüşler herifin," diyor Ali.
"Neden katilin edebiyatçı olduğunu düşünüyorsunuz? Başka biri, bir hırsız olamaz mı?"

"Evden hiçbir şey çalınmamış. Bir de cinayetten sonra katil, önemli edebiyat dergilerini arayarak, eleştirmeni öldürdüğünü haber vermiş. Kendisini bir edebiyat tutkunu olarak tanıtıp, Süleyman Sami'yi de kitap katili, bir edebiyat bezirganı olarak tanımlamış. Cinayetin gerekçesi olarak da Süleyman Sami'nin edebiyata zarar vermesini göstermiş."
"İlginç," diyorum. "Belki de katil, fanatik bir okurdur. Süleyman Sami, hayran olduğu yazarı eleştirince o da bu cinayeti işlemiştir."
"Haklı olabilirdin ama katili eve Süleyman Sami almış. İnsanlarla arası pek de iyi olmayan eleştirmenin öyle her okuru eve alacağını sanmıyoruz. Katil, eleştirmenin tanıdığı biri olmalı. Cinayet bıçak ya da hançer gibi delici bir aletle işlenmiş. Bunun eleştirmene 25. Sanat Yılı'nda armağan edilen gümüş mektup açacağı olduğunu sanıyoruz. Her zaman masanın üzerinde duran mektup açacağını bulamadık, kanıtı yok etmek isteyen katil almış olmalı."
"Bu telefonlar," diyorum dalgın bir ifadeyle, "hedef şaşırtmak için olamaz mı? Belki katil, cinayeti edebiyatçıların üzerine yıkmak için bu yolu seçmiştir."
"Olabilir ama bu yönde hiçbir kanıt yok elimizde," diyor Nevzat. Sonra kartını uzatarak ekliyor. "Sizden ricam, bir şey öğrenir ya da duyarsanız bize haber vermeniz."
"Merak etmeyin," diyorum, kalkarken, "bir şey öğrenirsem haber veririm."
Eve gelip karımın sorularını usturuplu yanıtlarla geçiştirdikten sonra çalışma odama kapanıp Süleyman Sami'yi kimin öldürmüş olabileceğini düşünmeye başlıyorum. Katilin yazar olması bana zayıf bir olasılıkmış gibi geliyor. Yazarların çoğu ister farkında olsunlar ister olmasınlar ölümsüzlük peşindedirler. Ama bu ölümsüzlüğü işlediği cinayetlerle değil, yazdıklarıyla sağlamaya çalışırlar. Bu nedenle, eğer çok aptal biri değilse hiçbir yazarın, ölümsüzlük düşünü bir eleştirmeni öldürmeye feda edeceğini sanmıyorum. Peki o zaman kim olabilir bu katıl? Akrabaları desem, adam zengin değil ki öldüğünde yüklü bir miras bıraksın. Kadın, aşk desem, Süleyman Sami, andropoz sınırını geceli yıllar oluyor. Politik bir cinayet desem, bütün o solcu söylemine karşın, etliye sütlüye karışmama konusunda nasıl büyük bir beceriye sahip olduğunu herkes bilir. O halde kim, niçin öldürdü bu adamı? Sanki sorumun yanıtıymış gibi peş peşe çalmaya başlıyor telefon.
"Alo buyrun?"
"Alo," diyor neşeli bir ses. "Ben Yakup"
"Yakup... Oğlum nerdesin? Polis seni sorup duruyor."
"Eve gelmişler, duydum. Süleyman Sami yüzünden. Ulan ne cenabet herifmiş. Ölüsü bile rahat bırakmıyor bizi."
"Öyle konuşma, ne de olsa edebiyata katkıda bulunmuş bir adam."
"O herif mi? Güldürme adamı... Sen de bir tuhafsın! Herif, hakkında yazmadığını bırakmadı. Neredeyse adamı savunacaksın bana."
"Olan olmuş," diyorum. "Öldü gitti, arkasından konuşmayalım şimdi."
"Niye konuşmayalım? Ölmüş olması onu aklamaz."
"Belki sana kötülüğü dokundu ama..." diyecek oluyorum.
"Bana kötülüğü dokunması önemli değil," diyerek patlıyor. "Asıl kötülüğü edebiyata dokundu. Onu pohpohlayanların yapıtlarını göklere çıkarır, kendisine boyun eğmeyenleri yerin dibine sokmaya çalışırdı. Böyle eleştirmenlerin olduğu bir ülkede edebiyat gelişir mi? O bir bezirgandı... Kitap katiliydi."
"O sözleri nereden duydun?" diye soruyorum, kuşkuyla.
"Hangi sözleri?" diyor afallayarak.
"O bir bezirgandı, kitap katiliydi, sözlerini."
"Hatırlamıyorum... Gazetede okumuşumdur herhalde."
Kafam karışıyor, Yakup, eleştirmeni öldürmüş olabilir mi? Dayanamayıp soruyorum.
"Neredesin, söyle de gelip alayım."
"Boşver... İstanbul dışında bir yerdeyim işte."
"Ne zaman ayrıldın İstanbul'dan?"
"Cumartesi gecesi."
Cinayetten sonra diye geçiriyorum aklımdan.
"Orada burada dolaşıp durma," diyorum uyaran bir ses tonuyla. "Yakalayacaklar, başın belaya girecek. Kalk gel, polise teslim ol."
"Gelemem. Burada keyfim yerinde. O herif öldü diye rahatımı bozacak halim yok."
"Anlamıyorsun," diyecek oluyorum.
"Anlıyorum, anlıyorum... bu kadar muhabbet yeter Hadi eyvallah," diyerek kapatıyor.
O sırada kapı açılıyor, karım içeri giriyor.
"Söylemeyi unuttum," diyor, elindeki dosyayı bana uzatırken, "tashihçi Salih Bey uğradı. Şu müsveddeleri bıraktı. Düzeltmeleri yapmış, üç sayfalık da bir ek yazmış."
Aklım hâlâ Yakup'ta, bir an karımın neden bahsettiğini anlayamıyorum. Bana uzattığı dosyayı alırken algılıyorum her şeyi. Eski romanımın ikinci baskısı için hazırlık yapıyoruz. Dosyayı açıp içindekileri çıkarıyorum. Sayfalarda kırmızı kalemle işaretlenmiş harfler, cümleler görüyorum. Bunlar iyi, güzel de romanın sonuna eklenen "Eleştiri ve Öneriler" başlığı altındaki şu üç sayfa da ne oluyor?

Karım odadan çıkmadan önce, Salih Bey'in bir de ricası olduğunu, düzeltmeleri yaptıktan sonra evine yollamamızı istediğini söylüyor. Tuhaf, hiç böyle istekleri olmazdı, yayınevinden alırdı müsveddeleri.
Karım çıkınca Yakup'un katil olup olamayacağını düşünüyorum bir süre daha. Polisi arasam, hayır bunu Yakup'a yapamam. En iyisi az önceki telefon konuşmasını unutmak. Salih Bey'in düzeltmelerine dönüyorum. Önce, ne yazmış şu adam diye merak ederek 'Eleştiri ve Önerileri' okumaya başlıyorum. Tipleri daha iyi çizmem için birkaç öneride bulunuyor ki hiç de haksız sayılmaz. Kurguyla ilgili de notlar düşmüş. Üzerinde düşünülmeye değer. Ama beni asıl çarpan notlarının sonuna eklediği, iyi romanın, belirsizliğin bilgeliği üzerinde yükseldiğini anlatan paragraf. Bu paragraf, roman tarihinin özeti gibi, öyle derin, öyle anlam yüklü ki, insanı çok güzel bir şiirin karşısındaymış gibi heyecanlandırıyor. Bir yerden çalmış olmalı, diye düşünüyorum. Bu varsayımım bile şaşkınlığımı, yazıya duyduğum hayranlığımı azaltmıyor. Onunla konuşmak istiyorum. Ve Salih Bey'in evine müsveddeleri kendim götürmeye karar veriyorum.
Ertesi gün Yakup Bodrum'da yakalanıyor. Apar topar İstanbul'a getiriliyor. Yakup cinayet saatinde evde yalnız olduğunu söylüyor ama inanmıyorlar ona. Evini arıyorlar, neyse ki mektup açacağını bulamıyorlar. Ama sorgusu sürüyor.
Süleyman Sami'nin toprağa verileceği gün, ben de Salih'in evine gidiyorum. Kurtuluş'ta eski bir apartmanda oturuyor. Beni görünce, yüzü allak bullak oluyor. Ama sonra toparlıyor,
"Müsveddeleri getirdiniz herhalde," diyor, kendinden emin bir tavırla. "Ben de sizi bekliyordum buyrun."
Bu adama ne olmuş böyle diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Duvarları kütüphaneye dönüştürülmüş genişçe odanın ortasında, ahşap masanın önünde duran eski koltuklardan birini işaret ederek,
"Buyrun oturun," diyor masaya otururken, "Notlarımı okuma fırsatı buldunuz mu?"
"Evet, okudum," diyorum, onun otoritesini kabul ettiğime kendim de şaşarak. Bu sahneyi daha öncede yaşadığımı anımsıyorum. İlk romanım çıkmazdan önce Süleyman Sami'ye gitmiştim. Tıpkı Salih Bey gibi üstenci bir tavırla konuşmuştu benimle.
"Bu romanı çıkarmakta acele etmişsin," diyor, sözünü sakınmadan. "Eksikleri var."
"Ama," diye savunmaya geçecek oluyorum.
"Aması maması yok, siz gençler hep böyle yapıyorsunuz," diyor. "Kitabınız çıksın da nasıl çıkarsa çıksm. Ün, şan peşinde koşuyorsunuz... "
Adam düpedüz hakaret ediyor bana. Süleyman Sami'yi de geçti, diye düşünüyorum. Ama asıl yanlışı yapan o, artık ben toy bir yazar değilim.
"Kendinize gelin Salih Bey," diye bağırıyorum. "Siz ne biçim konuşuyorsunuz."
Adam afallıyor, gözbebeklerindeki sert parıltılar yumuşuyor, bir av köpeğinin ölgün bakışlarına dönüşüyor. Artık karşımda bildiğimiz o yorgun, ezik Salih Bey var.
"Bakın," diyorum, biraz sesimi alçaltarak, "siz çok iyi bir tashihçisiniz. Ama bu, bana hakaret etme hakkını vermez size."
Orta yaşlı adam koltuğa çekilip, iyice küçülüyor. Ona acımaya başlıyorum. Zavallı ağır ağır deliriyor olmalı.
"Ayrıca," diyerek, gönlünü almaya çalışıyorum, "yazdığınız notlan da çok iyi bulduğumu belirtmeliyim. Hele o son paragraf... Saptamalarınız için sizi tebrik etmek gerekir."
"O yazıyı ben yazmadım," diyor, utangaç bir tavırla.
"Kim yazdı?"
Gözleri korkuyla odanın giriş kapısına çevriliyor, ' birinin duymasından çekinirmiş gibi
"Salih Sami," diye fısıldıyor.
Salih Sami de kim? Karşımdaki adamın soyadı Barem. Salih Sami nereden çıktı?
"Süleyman Sami mi demek istiyorsunuz?" diyorum.
"Hayır o öldü. Artık Salih Sami var," diye açıklıyor. Ürkek gözleri hâlâ odanın kapısında. Ben de kapıya dönüyorum.
"Onu tanımıyorum," diyorum adamın nereye baktığını anlamaya çalışarak.
"Nasıl tanımazsınız," diye bağırıyor birden.
Şaşkınlıkla ona dönüyorum. Ezikliğini üzerinden atmış, az önceki acımasız tavrıyla konuşuyor. Adamın çıldırdığını anlıyorum. Ama alttan alırsam, Salih Sami'nin canıma okuyacağını da biliyorum.
"Sesini yükseltme," diye ben de en az onunki kadar güçlü bir sesle bağırıyorum. "Uyduruyorsun. Salih Sami diye biri yok."
Umduğum gibi olmuyor, gözlerindeki öfke yumuşamıyor.
"Cahil," diyor, eliyle arkadaki rafı göstererek. "Bu kitapları kim yazdı sanıyorsun?"
Raflara bakıyorum, Süleyman Sami'nin kitaplarını görüyorum. O anlatmayı sürdürüyor,
"Alttakiler de kitaplaşmamış çalışmalarım. Süleyman Samı kıskandı basılmalarına izin vermedi."
Şaşkınlık içinde susuyorum.
"Hâlâ inanmıyorsan al şuna bak," diyerek masanın çekmecesini açıyor. Dikkatle bakıyorum, çekmeceden aldığı gümüş mektup açacağını bana uzatıyor.
"Bunu bana 25. Sanat Yılı'nda armağan ettiler," diyor.
Önce korkuyla geriliyorum, bir an kaçmayı düşünüyorum. Sonra kendimi toparlayarak,

"Bakabilir miyim şuna?" diyerek anı bir hareketle mektup açacağını kapıyorum. "Yalan söylüyorsun. Bu senin değil Süleyman Sami'nin." Yüzünde beliren şaşkınlığı görür görmez, iyice yükseltiyorum sesimi. "Sen Salih Sami değilsin, sen Salih Barem'sin."
Yeniden tashihçi Salih Bey oluyor karışımdaki adam. Boynunu eğerek, uysal ezik bakışlarla beni süzmeye başlıyor. Ama artık gerilemeye hiç niyetim yok.
"Sen eleştirmen değilsin," diyorum.
"Olabilirdim," diyor titrek bir sesle. "Süleyman Sami engelledi beni. Ona değer verirdim. Her yazdığımı ona götürürdüm. Beğenmez, beni aşağılardı. Senden olsa olsa tashihçi olur derdi."
"Mesleğim küçümseme," diyorum, amacım Salih Sami'nin yemden ortaya çıkmasına engel olmak.
"Tashihçilik de önemli bir iştir." .
"Salih Sami öyle demiyor ama."
"Boş ver onu. Yalan söylüyor. Biliyorsun o bir katil. Üstelik suçu da Aytuğ Bey'in üzerine yıkmak istiyor."
"Kötü niyeti yoktu aslında. Süleyman Sami'ye yaptıklarının yanlış olduğunu söylemek istiyordu. Ama tam o sırada Aytuğ Bey geldi. Onun yanında konuşamazdı. Dışarı çıkıp bekledi. Aytuğ Bey gidince yeniden eve girdi. Eleştirmene hatalı olduğunu, insanlara daha özenli davranmasını söyledi. Ama Süleyman Sami bana yaptığı gibi ona da hakaret etti."
Sesinin yükselmeye başladığını hissediyorum Salih Sami yeniden ortaya çıkmak üzere.
"Onu öldürmeye hakkı yoktu," diyorum sertçe. "Yarın öfkelenip Salih Barem'i de öldürebilir."
Tashihçi yardım dileyen gözlerle bana bakıyor.
"Polisi arayıp onu yakalatalım, tek çare bu," diyorum kesin bir ifadeyle.
"Yapamam," diyor.
"Sen yapmazsan ben yaparım," diyorum. "Telefon nerede."
Usulca, kitaplığın alt rafındaki siyah telefon ahizesini gösteriyor.
Telefona sarılıp Nevzat'ı arıyorum. Hemen geleceklerini söylüyorlar, ikimiz de susmuş onları beklerken sanki hiçbir şey olmamış gibi,

"Biliyor musun," diyor, "çok tashih vardı romanında."

KÖR BİCAN'I KİM VURDU?

Gecenin üçünde, telefonun sesiyle uyanıyorum. Uykum pek hafif sayılmaz, epeydir çalıyor olmalı. İki kişilik geniş yatağımda dönerek komodinin üzerindeki telefona uzanıyorum.
"Alo?"
"Alo, Başkomiser Nevzat mı?" diyor sıtma görmemiş bir erkek sesi.
"Evet, sen kimsin?" diye soruyorum, esneyerek.
"Ben Recep, Bican Abi tarafından arıyorum."
Anında açılıyor uykum. Bu, Kör Bican'ın sağ kolu Recep. Kısa bir duraksamadan sonra,
"Ev telefonumu nereden buldun?" diye soruyorum.
"Bican Abi'de varmış," diyor anlamlı bir ses tonuyla.
"Bican komada değil mi?"
"Şükür Allah'a, açtı gözlerini," diyor. Sesinde gurura benzer bir sevinç var.
Yardımcım olacak Ali salağının haberi yok. Güya adamın yattığı odanın kapısında nöbet tutuyor.
"Ne zaman oldu bu?" diye soruyorum, önemsemez görünerek.
"Birkaç saat önce," diye açıklıyor. "Bican Abim seninle konuşmak istiyor."
İlginç! Demek Bican komadan çıkar çıkmaz beni istiyor. Üç gündür kafamı kurcalayan düğüm sonunda çözülecek... Çözülecek mi? Bu herifler, öyle kolay kolay konuşmazlar...
"Ne anlatacakmış bana gecenin bu saatinde? Yarın sabah konuşuruz," diyerek ne kadar ciddi olduklarım anlamaya çalışıyorum.
"Ne anlatacağını bilmiyorum Başkomiserim, sana söyleyecekmiş," diyor, uysal bir ses tonuyla. "Mutlaka bu gece konuşmalıymışsınız. Hayat memat meselesi, dedi Bican Abim."
Biraz düşündükten sonra,
"Peki, yarım saat sonra hastanedeyim," diyorum.
Emektar Renault güçlük çıkarmadan çalışıyor. Ana cadde bizim sokak gibi sakin yine de hızlı gitmiyorum. Kör Bican'la konuşmadan önce biraz düşünmeliyim. Paketimdeki son sigarayı yerleştiriyorum dudağımın kıyısına. Canım çektiğinden değil, kısa yoldan kafayı toparlamak için.
Her şey üç gün önce, Kör Bican'ın Boğaz'da lüks bir restoranda vurulmasıyla başladı. Olayı duyduğumda aklıma gelen ilk ihtimal, büyük çaplı bir mafya hesaplaşmasıydı. Kör Bican deyip geçmeyin, yeraltı aleminin en önemli, en ilginç şahsiyetlerinden biridir. Delikanlılık raconlarını el üstünde tutan, kendine göre ahlak kuralları olan eski babalara hiç mi hiç benzemez. Ucunda para olduktan sonra eroin ticaretinden tutun da çocuk pazarlamasına kadar akla gelebilecek her türlü pis işe girmekten çekinmez. Yeraltı aleminde herkes ondan korkar, ona bulaşmak istemez.

Sonunda birileri onun da biletini kesmeye karar verdi anlaşılan. Ama başka pis kokular da geliyor burnuma. Henüz kanıt olmamasına rağmen kimi gazeteler, Kör Bican'ın vurulmasının şu meşhur çeteyle bağlantılı olduğunu yazdı. Her gün ipe sapa gelmez ihbarlar alıyoruz. Bunlar neyse de istihbarat örgütünün de olayı soruşturduğu haberleri yayılmaz mı ortalığa. Çetenin bu işe bulaşmış olması henüz kesinlik kazanmasa da ben Kör Bican suikastının ardında büyük bir gücün olduğunu düşünüyorum. Bu öyle bir güç ki, Kör Bican'ın en çok güvendiği korumaları, yeraltı aleminin namlı delikanlıları Keskin Nejat'la, Kalafat Kenan'ı bile satın alabilecek kadar zengin ve korkutucu.
İki korumayı bizzat ben sorguladım. Nasıl olduğunu anlayamadıklarını, kırmızı BMW ile gelen bir delikanlının Bican Abilerini kurşun yağmuruna tuttuğunu anlattılar. Gerektiğinde on kişiyle çatışmaya girecek kadar iyi silah kullanabilen bu iki bitirim, gözlerimin içine baka baka yalan söylüyorlardı. Benden çekinmemelerini anlıyordum ama Kör Bican çetesinin öteki elemanlarından korkmamaları tuhaftı. Bunun açıklaması basitti: Kör Bican'ı vuranlar daha belalı adamlardı.
Emniyet amirimiz de aynı şeyi düşünmüş olacak ki,
"Aman Nevzat oğlum, dikkat et. Bu nazik bir konuya benziyor, iş yukarılara uzanabilir, durup dururken başımıza iş almayalım," diyerek, beni uyarma gereği hissetmişti.
Restorandaki garsonlar da kırmızı BMW ile gelen bir delikanlıdan söz ettiler. Korumalardan farklı olarak, delikanlının yanında güzel bir kızın olduğunu da eklediler. Kör Bican kızın masasına gitmiş, tartışmışlar, delikanlı da tabancasını çekip, mafya babasını yere sermiş. Bu ifade korumalarınkini doğruluyordu ama suikastın arkasında kimin olduğu sorusuna açıklık getirmiyordu. Ne yazık ki korumalar da garsonlar da BMWnin plakasını almamışlardı. Daha ilginci, olay yerinde bir şarjöre yakın kurşun yakılmış olmasına karşın ne bir mermi çekirdeği, ne de bir kovana rastlanamamıştı. Bunun anlamı açıktı; birileri delil kalmasın, diye tek tek kovanları toplamıştı. Kör Bican'a yakın mesafeden ateş edildiğinden kurşunlar delip geçmiş, adamın gövdesinden de çekirdek çıkmamıştı. Bir tek kırmızı BMW kalıyordu geriye, plakası saptanamamış olmasına rağmen, üç gündür arabanın sahibini bulmak için uğraşıp duruyorduk.
Aslına bakarsanız beni de ürkütüyordu bu olay. Ya gerçekten de çete filan çıkarsa bu işin altından. Kör Bican'ın da 1980'den sonra yurtdışındaki gizli operasyonlarda kullanıldığı söyleniyordu.
Hastanenin park yerine gelinceye kadar bu düşünceler geçiyor kafamdan. Arabadan çıkarken, karanlığın içinden ince uzun bir gölge yaklaşıyor yanıma. Bizimkilerden biri mi, hayır, bu Recep. Saygıyla ceketini düğmeleyerek,
"Hoş geldiniz Başkomiserim," diyor, "şöyle buyrun."
Hastanenin kapısına yürürken,
"Peki konuşabilecek hali var mı Kör Bican'ın?" diye soruyorum.
"Bican Abi böyle çok varta atlattı," diyor kendinden emin bir tavırla. "Gözünü açtıktan sonra korkma. Seni beni uyutur da sabaha kadar konuşur evvel Allah!"
Kör Bican'ın yattığı oda üçüncü katta. Asansörden indiğimi gören Yardımcım Ali ile yanındaki iki polis memuru şaşkınlıkla toparlanıyor.
"Hayrola amirim, bir şey mi oldu?" diye soruyor Ali, uyku sersemi gözlerini yüzüme dikerek.
"Kör Bican komadan çıkmış," diyorum.
"İm... imkânsız..." diye kekeliyor.
"Sen öyle san," diyorum, kızgınlıkla yüzüne bakarak. "Adamı hastaneden kaçırsalar haberimiz olmayacak."
"Ama başkomiserim," diyecek oluyor.
"Tamam, tamam seninle sonra konuşacağız," diyerek, Bican'ın odasına yürüyorum.
Kör Bican, geniş odanın ortasındaki yatakta koluna bağlanmış serum şişeleriyle yatıyor, içeri girdiğimizi fark edince başını hafifçe kaldırıyor. Yüzü solgun ve endişeli. Yatağa yaklaşırken, Recep bir iskemle yetiştiriyor.
"Geçmiş olsun," diyorum iskemleye otururken.
"Sağ olasın," diyor. Üç günlük koma onu epeyce sarsmış. Ona Kör Bican lakabını kazandıran, sağ kaşının ortasından başlayıp çenesine kadar uzanan bıçak yarası sanki daha da derinleşmiş.
"Kusura bakma Başkomiserim..." diyor. "Seni de buraya kadar yorduk."
"Anlatacakların önemli olmalı," diyorum. "Nedir bu iş? Kim vurdu seni?"
Sorumu yanıtlamadan önce gözleriyle Recep'e odadan çıkmasını işaret ediyor. Adamı çıkınca bana dönerek,
"Önce söz vermelisin," diyor, adeta yalvaran bir ses tonuyla. "Bu konuyu kimseye anlatmayacaksın."
"Böyle bir koşulu kabul etmeyeceğimi biliyorsun."
"Anlatacaklarımı kimseye söylemezsen, sana önemli bir tüyo vereceğim," diyerek pazarlık yapmaya başlıyor.
"Belki anlatacağın şey, vereceğin tüyodan daha değerlidir," diyorum kurnazca gülümseyerek.
"Değil," diyor. "Allah şahidim olsun, değil."
"Duymadan bir şey söyleyemem," diyerek, kestirip atıyorum.
Çaresiz gözlerle yüzüme bakarak,
"Olanları öğrenince eminim bana yardım edeceksin."
"Önce anlat," diyorum, böyle belalı bir babayı kıstırmış olmanın verdiği keyfin tadını çıkartarak.
"Peki, dinle o zaman," diyerek, başlıyor anlatmaya: "Pazar günü, Boğaz'da, Orfoz Restoran'da oturuyorduk. Bir ara gözlerim kapıdan giren bir kıza takıldı. Gün ışığını arkasına almıştı yüzünü göremiyordum ama kız

çok iyi tanıdığım birini hatırlatıyordu bana. Yürüyüşü, başını yana eğişi, saçını savuruşu her şeyi ona benziyordu."
"Kime benziyordu?" diye soruyorum merakıma yenilerek.
Kör Bican'ın solgun yüzü kederle gölgeleniyor.
"Şermin'e," diyor, titrek bir sesle, "ilk sevgilim Şermin'e. Sanki onca sene geçmemiş gibi, tazecik, gencecik duruyordu karşımda. Önümden geçene kadar hayran hayran bakıp durdum. Ben kendimi kızın büyüsünden kurtaramamışken,
'Ne bakıyorsun lan öyle ayı gibi?' diyen bir ses duydum.
Başımı çevirdim ki, uzun boylu, yeniyetme bir oğlan öfkeyle bakıyor. Oğlanı görür görmez, kızın manitası olduğunu anladım. Bizim çocuklar ayağa fırlayıp oğlanı benzetmek üzereydiler ki, onları durdurarak, çocuğa döndüm,
'Hemen ağzını bozma,' dedim, alttan alan bir sesle, 'kızı birine benzettim.'
'Yiyecek gibi bakıyordun ama,' diye diklendi.
'Yanlış anladın koçum...' diyerek, yatıştırmaya çalıştım.
'Yanlış anlamadım. Bir daha olmasın,' dedi.
Bizim çocuklar çıldırmak üzereydi. Delikanlı uzaklaşırken, Keskin Nejat,
'Abi emret, indireyim şu lavuğu aşağıya,' dedi.
'Boş ver be Nejat,' dedim. 'Dişisinin yanında erkek serçeye bile eyvallah çekmek lazım.'
Çocuklar bendeki bu değişikliği anlamadan şaşkın şaşkın yüzüme baktılar. Bu arada delikanlı gidip kızın masasına oturmuştu. Kız, ne konuştuğunu sormuş olacak ki bize ters ters bakarak bir şeyler anlattı. Kızın tatlı bakışları sertleşti, düşmanlıkla doldu. Önemsememeliydim ama yapamadım. Barışmak için garsonla içki gönderdim. Delikanlı ikramımızı geri çevirdi. Bu defa bizim Kalafat Kenan,
'Abi bu dallamanın yaptığı yetti artık, bırak, şu oğlanı halledeyim,' dedi.
'Olmaz,' dedim. 'Onlar âşık. Aşıklara dokunulmaz. Ben gider konuşurum.'
'Konuştuğuna değmez Abi,' dedi Nejat. 'Çok canın çektiyse kızı kaldıralım.'
Yapmadığımız iş değildi, ama bana Şermin'i hatırlatan bir kıza bunu yapamazdım.
'Bunu duymamış olayım Nejat,' dedim. 'Ne zamandan beri siz bana akıl verir oldunuz?'
Çocuklar susup, başlarını öne eğdiler. Ben de kızın masasına yollandım. Onlara yaklaştığımı görünce oğlan yine dik dik baktı yüzüme. Aldırmadan çöktüm masalarına;
'Bak arkadaş,' dedim, bütün samimiyetimle, 'benim kötü bir niyetim yok... '
'Ulan, sen kim oluyorsun da izin almadan benim masama oturuyorsun,' diyerek kesmez mi sözümü.
'Delikanlı adamsın, ulan diye konuşma,' diyerek uyardım.
'Ha siktir lan, delikanlılığı senden mi öğrenecem,' diye bağırınca, dayanamayıp suratına bir tokat indirdim. Tokatı yiyince sandalyeden yere düştü. Yere düşer düşmez de ceketinin altından silahını çekip ateş etmeye başladı. Bu toy oğlanda silah bulunacağını nereden bilirdim? Kendimi masanın arkasına attım ama geç kalmıştım, oğlan vurmuştu beni. Bizim Nejat'la, Kenan ilk şaşkınlıklarını atar atmaz, silahlan fora edip yetiştiler. O ara gözlerim kıza takıldı, zavallıcık sandalyesine büzülmüş, korkuyla olanları izliyordu. Oğlanı delik deşik etmek üzere olan bizim çocukları durdurdum. Tükenmekte olan son gücümü de kullanıp,
'Bırakın, gitsinler,' dedim.
'Nasıl bırakırız Abü' dedi Nejat öfkeden çılgına dönmüş gözlerle bana bakarak. 'Herif seni vurdu.'
'Bırakın,' dedim, emredercesine, 'onlar âşık. Onlara dokunmayın.' Sonra kıza dönerek ekledim. 'Sevgilini al da git... '
Kızın gözlerindeki korku, sevince dönüştü; hemen toparlandı, hâlâ yerde yatan oğlanı elinden tutarak sürükleyip götürdü. Bizim çocuklara olanları kimseye anlatmamalarını, boş kovanları, duvara saplanan çekirdekleri toplamalarını söyledim. Onlar üzüntü ve şaşkınlık içinde başlarını sallayarak dediklerimi yaparlarken kendimi kaybetmişim... "
Derinden bir iç geçirerek sözlerine son noktayı koyuyor Kör Bican.
"işte hepsi bu Başkomiserim."
"Güzel hikâye," diyorum inanmamış gözlerle süzerek, "neden senaryo yazmıyorsun?"
Gözlerinde masum bir ifade beliriyor.
"İnan ki doğru," diyor. "İstersen beni vuran çocukla da yüzleştiririm seni."
"Nasıl!" diye söyleniyorum.. "Çocuğun kim olduğunu biliyor musun?"
"Biliyorum, döviz zenginlerinden Hilmi Kaya'nın oğlu. Bizimkiler oğlanı bulup, olanları anlatmaması için gözünü korkuttular. Zaten benim kim olduğumu öğrendikten sonra kaçacak yer arıyormuş zavallı. Babası defalarca özür dilemiş bizimkilerden."
Kör Bican'ı tanımasam, yeraltı aleminin en çirkef, en iğrenç adamlarından biri olduğunu bilmesem, tamam diyeceğim. Ama benim bildiğim Kör Bican bunu yapacak adam değil. Fakat öyle de içten anlatıyor ki, üstelik tanığı da var... Duraksamamdan hâlâ ona inanmadığımı çıkartarak,
"Valla olay tamı tamına anlattığım gibi oldu," diyor. Sesinde az önceki içtenliği buluyorum. "İstersen kızla da konuşabilirsin."
"Diyelim ki doğru söylüyorsun, ama niye yaptın bunu?" diye soruyorum merakla.

"Şermin yüzünden," diyor iç geçirerek. "İlk aşkım, ilk göz ağrım, ilk cinayetim Şermin yüzünden."
"Sevdiğin kızı, Şermin'i de mi öldürdün?"
"Dur, bilir bilmez suçlama hemen," diyor, ilk kez öfkelendiğini görüyorum. "Bir dinle ondan sonra karar ver. İlkokuldan beri seviyordum Şermin'i. O da beni sevdiğini söylüyordu. Sözlü gibiydik, askerliğimi yapar yapmaz evlenecektik. Derken bizim mahalleye bir araba galerisi açıldı. Galeri sahibi cenabet herifin bin. Bir de uzun boylu, yavşak bir oğlu var. Selamsız sabahsız dolaşır dururdu mahallede. Bunla kalsa yine iyi. Bir gün Şermin geldi yanıma. Bu herif bana asılıyor, demez mı? O zaman bu işlerle ilgimiz yok ama sapma kadar delikanlıyız. Kızı evine bıraktığım gibi gittim lavuğun yanına.
'Ulan,' dedim. 'Bir daha benim kıza asılırsan, alırım façanı aşağıya.'
Tınmadı dallama, efelenmeye kalktı. Ben de yerleştirdim kafayı suratının ortasına. Ağzından burnundan nasıl kan geliyor. Kavgayı gören, babası da, araba levyesini kapıp üstüme gelmez mi? Herif bir tane yerleştirdi omzumuza. Sendeledim ama düşmedim. Herifin de suratına çaktım bir tane. Şöyle bir sallandı, çekip aldım levyeyi elinden. Öfkeyle indirdim kel kafasına. Olduğu yere çöktü adam. Baba oğlu kan içinde bırakıp tüydüm. Ama akşama kalmadan polis enseledi bizi. İki ay içeri attılar. Dışarı çıktığımda büyük bir kahpelik bekliyordu beni. Bizim Şermin genç lavukla pişirmişti işi. Kestim bir gün kızın yolunu,
'Ne yaptın, nasıl oldu bu iş Şermin?' diye sordum.
Utandı, sıkıldı.
'Kusura bakma Bican,' dedi. 'Ona âşık oldum.'
Âşık oldum, dediği adam da tipsizin Allah'ı. Fasulye sırığı gibi bir boy var, hepsi o. Sen oğlana değil, parasına âşık oldun kızım, diyecektim, dilimin ucuna kadar geldi, diyemedim.
'Beni istemeyen birini ben de istemem,' diyerek bırakıp gittim. Ama sen, bir de bana sor; nasıl gücüme gidiyor, nasıl içim yanıyor anlatamam. Neyse uzatmayalım, içimiz yanıyor ama yapacak bir şey de yok. O zamanlar daha toyuz, dünyanın nasıl puşt, nasıl adi bir yer olduğunun farkında değiliz. Bağrımıza taş bastık, babamızın bakkal dükkânında işimize gücümüze bakmaya devam ettik. Bir ikindi vakti dükkânın önünde iskemlede otururken, Şermin'le o uzun boylu lavuk çıktı sokağın altından. Tam önümden geçerlerken gözlerim gayri ihtiyari onlara kaydı. Lavuk fark edince,
'Ne bakıyorsun lan?' demez mi!
Ben sesimi çıkarmadım yine. Ama herifin içinde yediği dayağın acısı var ya efelenmeyi sürdürdü. Efelensin, yine bir şey diyeceğim yoktu ama Şermin de küçümseyen gözlerle bana bakarak,
'Bırak şunu, hadi gidelim,' demez mi! İşte o zaman kan beynime sıçradı, akımdaki iskemleyi kaptığım gibi indirdim herifin kafasına. Ama tam isabet ettiremedim. Lavuk fırladığı gibi yandaki kasaba girdi. Az sonra da elinde kocaman bir bıçakla çıktı. Kaçsam kaçarım ama Şermin'in önünde kaçmayı kendime yediremedim. İlk darbeyi savuşturduk, fakat ayağım kayınca, herif çizdi suratımızı. Sağ gözüm kanla yıkanıyor ama herifin elini yakalamayı başardım. Kıvırıp aldım bıçağı elinden, başladım lavuğu süslemeye, neresi gelirse saplıyorum. O arada Şermin de 'Katil, katil... nişanlımı öldürüyor,' diyerek, çantasıyla bana vurmaya başlayınca, öfkeyle dönüp ona da saplamaya başladım. Kendime geldiğimde Şermin'in donmuş gözlerim gördüm yalnızca... "
Sustu Kör Bican. Sanki o anı yeniden yaşıyor.
"İşte böyle," diyerek serum bağlı eliyle yüzündeki yara izini göstermeye çalışıyor sonra. "Bu yara o günlerden kalma. O günden sonra bu dünyanın ne boktan bir yer olduğunu anladım. Yüreğimi kararttım, silahıma sarıldım. İşte ayaktayım. Ama ne yaparsam yapayım, her gece gözlerimi kapadığımda Şermin'in acı içindeki yüzünü görmekten kurtaramadım kendimi. İşte bu yüzden öldürmedim o çocuğu."
Kör Bican'ın anlattıkları beni sarsmıştı ama belli etmemeye çalışıyorum. O sözlerini sürdürüyor.
"Sana bunları neden anlattığıma gelince. Nasıl olsa Kırmızı BMWyi bulacak, olayı öğrenecektin. Sen öğrenmeden benden duy, Kör Bican'ı toy bir oğlan vurdu, diye ite köpeğe rezil etme bizi diye anlattım bunları."
"İyi de bir sürü tanık var," diyecek oluyorum.
"Sen onları bana bırak Başkomiserim. Önemli olan sensin," diyerek kapatıyor ağzımı.
"Peki millete ne söyleyeceğiz?"
"İşin içinde uranyum kaçakçılığı olduğunu, beni Rus mafyasının vurduğunu söyle. Ben de ifademde Ruslardan bahsederim."
"Olabilir," diyorum, henüz ikna olmadığımı belirtmek için, "ama önce şu vereceğin tüyoyu duyalım."
Bir ay önce Bursa-Yalova yolunda öldürülen Musevi işadamını kimlerin, niçin vurduğunu anlatmaya başlayan Kör Bican'ın yaralı, solgun yüzünde mutluluğa benzer bir ifade belirir gibi oluyor.

SAVCIYI ÖLDÜRMEK!

Mevsim sonbahar ama sıcaklar sürüyor. Yapış yapış bir nem bırakmıyor yakamı. Soluk almakta zorluk çekiyorum, İstanbul'dan uzaklaşmalıyım, diye düşünüyorum. Altınoluk'ta her yaz gittiğim motelin terası geliyor gözlerimin önüne. Akşam üzerileri hanımellerinin iyice baygınlaşan kokularını duyar gibi oluyorum;

biraz beyaz peynir, bir dilim kavunla yudumladığım buzlu rakının tadı damağımı yakıyor. Ben böyle düşte de olsa yavaş yavaş kafayı bulurken, Başkomiser Cevat heyecanla düşüyor masama.
"Saim Öztürk ölmüş."
"Ne..! Şu ünlü savcı mı?" diyerek toparlanıyorum.
"Ta kendisi."
"Cinayet mi?"
"Gidip bakarsan, anlayacağız."
"Bakarım bakmasına da, siyasi şubedekiler pek hoşlanmayacak bu işten."
"İster hoşlansın, ister hoşlanmasınlar," diye kestirip atıyor âmirim. "Bu şehirdeki cinayetler bizim görev alanımıza girer."
Çaresiz ayaklanıyorum. Merdivenlerden inene kadar ayrıntılar üzerine konuşup duruyor Başkomiser Cevat. Savcının sokağında resmi plakalı bir polis minibüsü duruyor. Evin kapısında iki beyaz Renault var. Siyasi şube çoktan damlamış.
Uzun bir holden geçerek ulaşıyorum evin salonuna. Siyasi şubenin acar komiseri Sadi'den önce kuşların cıvıltıları karşılıyor beni. Bir evin salonundan çok kuşçu dükkânına benziyor burası. Süslü kafeslerde rengârenk yirmiye yakın kuş neşeyle ötüşüyorlar. Sanki ölü evi değil düğün yeri. Savcı Bey, gözü gibi baktığı bu kuşların vefasızlığını görseydi, kahırlanır hatta kendini kaybedip bunların kafasını birer birer koparırdı, diye sakın aklınıza getirmeyin, iflah olmaz bir kuş tutkunu olarak ben, böyle olmayacağını size garanti ederim. Öyle karşılıksız bir sevdadır ki bu, servetinizin tümünü yeseler bile kuşlara kızamazsınız.
Kuş sesleri arasında geniş salonu yarılamışken, Komiser Sadi kesiyor yolumu.
"Burada ne arıyorsun?"
"Taziyeye geldim," diyorum. "Babaları öldü ya, zavallı kuşları teselli etmek gerek."
"Şakanın sırası değil," diyor ciddi bir suratla. "Ortada bir ölü var."
"Nerede?" diyerek Sadi'nin omzundan arkaya bir göz atıyorum ve rahmetli savcımızı, renkli bir örtüyle kaplı divanın üzerinde yatarken görüyorum.
"İşte oradaymış," diyorum, ama Komiser Sadi iri bedeniyle hemen kapatıyor önümü.
"Raporumda senin yüzünü mü tarif edeyim?" diyerek gözlerinin içine bakıyorum Sadi'nin.. "Benim için hava hoş. Başkomiserime ayrıntılarıyla anlatırım seni. Böylece, sınıf arkadaşı olan emniyet müdürümüzle içerken konu sıkıntısı çekmekten kurtulmuş olurlar."
Küfredercesine bakıyor yüzüme.
"Elini hiçbir şeye sürmeyeceksin," diyor. "Anladın mı? Şöyle bir bakacaksın. Sonra da çekip gideceksin."
Partiyi kazanmış olmanın keyfiyle,
"Anlaştık," diyerek uzaklaşıyorum.
Savcı Bey uzanıp kaldığı divanda pozunu hiç bozmadan öylece duruyor. Ağzı orta halli bir elmayı içme alacak kadar açılmış, dizlerini karnına çekmiş, sol eli aşağıda, işaret parmağı yerdeki beyaz halıya değdi değecek. Yüzüne bakıyorum, yara bere yok. Eğilip yerdeki halıyı incelerken, birinin başucumda dikildiğini fark ediyorum. Başımı kaldırınca bizim Şişko Raif'i görüyorum.
"Vay Raif, ne haber?"
"İyidir," diyor Raif, komiserine bir göz attıktan sonra. Benimle samimi görünmekten çekiniyor. Doğrularak, sigara paketimi uzatıyorum.
"Yaksana."
"Sağ ol, bıraktım," diyor.
Ben bir tane yakıyorum.
"Ne işin var burada?"
Gözleri hâlâ Sadi'de. Ben de dönüp bakıyorum. Şansım yolunda, polislerden biri Sadi'yi dışarı çağırıyor.
"Korumasıydım," diyor Raif rahatlayarak, "cesedi ben buldum."
"Onu, en son ne zaman gördün?" diye soruyorum.
"Dün akşam," diyor kesin bir ifadeyle.
"Konuğu var mıydı?"
"Yoktu. Geleni gideni pek olmazdı."
"Yemeğini filan kim yapardı?"
"Hatçe Bacı... " diyor. Ne düşündüğümü anlamış gibi ekliyor, "O kadından kimseye zarar gelmez. Bence kalp krizi."
"Çok kesin konuşuyorsun!"
"Kalp hastasıydı," diyor. Yüzündeki derin kaygının farkına ilk o zaman varıyorum. Bu olaydan sorumlu tutulmaktan korkuyor.
"Haklısın, doğal bir ölüme benziyor," diyorum. "Yine de otopsi yapılması gerek."
"Herhalde yaparlar," diyor Raif.
Sigaramdan bir soluk daha alacakken ucunda uzayan, külleri fark ediyorum. Bakmıyorum, ilerdeki masada duran cam küllüğü görüyorum. Yaklaşıyorum. Külleri siyah camdan küllüğe dökerken kahverengi sumen dikkatimi çekiyor. Sumenin kapağını kaldırınca açık bir zarf görüyorum, yanında bir de mektup var.

Gönderen: Zahir Kirmanoğlu / P.K. 303 Sirkeci/İST. Ortalarda savcının adı, adresi yazılı. Sonra mektuba bir göz atıyorum.
"Sayın Saim Öztürk," diye başlıyor. "Afrika Papağanı'na meraklı bir bey olduğunuzu basından öğrendim. Bende bir çift Afrika Papağanı (Psittacus erithacus) var. Yakında bir çift yavruları olacak. Yavruların parası bol görgüsüzlerin elinde soysuzlaşmasına gönlüm razı olmuyor. Aralarında sizin de bulunduğunuz elli kuş meraklısına mektup yazarak, yavrulara isim bulmalarını istedim. En iyi ismi bulan kişiye yavruları ücretsiz vereceğim. İlgileniyorsanız kuşlar için bulduğunuz isimleri P. K. 303 Sirkeci/İstanbul adresine göndermenizi rica ederim. Zahir Kirmanoğlu
Not: 1) Sizi külfete sokmamak için, yollayacağınız mektubun posta pulunu da zarfın içine koyuyorum. 2) Kuşları kazanamazsanız bile kimin kazandığını ve kuşlara önerilen isimleri size bildireceğim."
Al işte, benim gibi bir kuş meraklısı daha... Savcı Bey isimleri yazıp gönderdi mi acaba? Bir de kazanıyor mu? Şu adresi yazıp durumu anlatsam. Neden olmasın. Kuşsever biri olarak bu benim görevim. Hem iki isim de ben yazarım. Ne zamandır bir çift Afrika Papağanım olsun istiyordum. Not defterime adresi yazarken, Sadi'nin sesi duyuluyor.
"Ne yapıyorsun orada?"
"Rapor için not alıyorum," diyerek, defteri cebime atıyorum.
Sadi kuşkuyla izliyor hareketlerimi. Aldırmadan mutfağa giriyorum, banyoya göz atıyorum. Her şey normal görünüyor. Yeniden salona dönüyorum. Cesedin başında dikilen Sadi'ye yaklaşıp,
"Benim işim tamam," diyorum, "ama cesedin otopsiye ihtiyacı var."
"Fikrini kendine sakla," diyor.
"Sen bilirsin," diyorum ayrılırken.
Akşamüzeri geliyorum merkeze. Başkomiser Cevat ortalıkta yok. Oturup, temkinli bir rapor yazıyorum. Durumu kısaca özetledikten sonra mutlaka otopsi yapılması gerektiğini belirtiyorum. Sonra Afrika Papağanı'nın sahibi olan Zahir Kirmanoğlu'na bir mektup döşeniyorum. Olanları anlatıp, yarışmaya katılmak istediğimi söyleyerek, iki kuş ismi de ben öneriyorum.
Bir saat sonra geliyor Başkomiser Cevat. Raporu uzatıyorum. Okuyor. Hoşuna gidiyor. Hayatından memnun görünüyor. İzin istemenin tam sırası.
"Başkomiserim," diyorum. "Biliyorsunuz ben bu yıl izin yapmadım."
"Eee," diyor sertçe bakarak.
"E'si. İzin istiyorum."
"Ya savcı!" diyecek oluyor.
"Adam eceliyle gitmiş, cinayet olsa bile siyasi şube bize bırakmaz. Hem burada benden başka dedektif yok mu?"
Gevrek gevrek gülüyor Başkomiser Cevat.
"Kaç gün gideceksin?"
"Hepi topu on gün."
"Peki, yarından itibaren izinlisin."
"Tamam," diyorum ve belki düşüncesini değiştirir diye hemen ayrılıyorum yanından.
Eve gelir gelmez valizlerimi topluyorum, vaktin geç olmasına aldırmadan çıkıyorum yola. Altınoluk'taki motele doğru topukluyorum arabayı. Gece yarısı varıyorum otele. Ertesi gün öğleye kadar uyuyorum. Uyanınca nefis bir kahvaltı yapıyorum. Bir ara gözlerim gazetelere takılıyor. Savcının ölümü birinci sayfadan verilmiş. Otopsi sonuçları henüz yok.
O gün denizin tadını çıkarıyorum. Motelin önünde üstsüz güneşlenen Fransız kızlarını seyrediyorum. Ve akşam üzeri özlemiyle yanıp kavrulduğum rakıma kavuşuyorum.
Ertesi gün biraz daha geç kalkıyorum. Kahvaltı için aşağı indiğimde benim gibi geç kalmış bir müşterinin gazetesine takılıyor gözlerim. Beş sütun üstüne manşetten şu haber haykırıyor: "Ünlü Savcı Zehirlenmiş!" Adamın elinden gazeteyi kaparcasına alıyorum. Öfkeyle yüzüme bakıyor, ona aldırmadan haberi okuyorum. Otopsi sonucunda savcının arsenikle zehirlendiği belirlenmiş, içişleri bakanı, katilleri bulacağız diye kükrüyor. Savcının mahkûm ettiği örgüt üyeleri ve yakınları göz altına alınıp sorgulanmaya başlanmış bile. Eyvah, diyorum kendi kendime. Başkomiser beni çağıracak... Korktuğum gibi olmuyor. Ne başkomiser ne de başka biri beni aramıyor. Ben de savcının davasını gazetelerden takip ediyorum. Bir sürü insan gözaltına alınıyor, açıklamalar yapılıyor ama katil bulunamıyor.
On gün sonra iyice dinlenmiş bir halde giriyorum merkezin kapısından, herkes gıptayla bakıyor bana. Başkomiser Cevat intikam almak istercesine, Etiler'de işlenen bir cinayeti çözmekle görevlendiriyor beni. Adamın teki, karısının âşığını vurmuş olaya kaza süsü vermeye çalışıyor. Delilleri topluyoruz, tanıklarla konuşuyoruz. Ne yapsak boşuna biliyorum herif pahalı avukatlarla yırtacak işten. Yine de bırakmıyoruz işin peşini.
İstanbul'a geldikten iki hafta sonra bir akşam eve dönerken boş posta kutusunu görünce aklıma Afrika Papağanları geliyor. Mektubuma karşılık almadığımı fark ediyorum. Oysa adamın mektubunda yarışmaya katılan kazanmasa bile, kuşları alacak kişinin kimliğinin ve kuşlara bulduğu isimlerin açıklanacağı yazıyordu.

Yoksa birisi savcıyla dalga mı geçti diye düşünüyorum. Ve olayı unutuyorum. Bu arada bizim Etiler cinayetinin ön sorgulan bitiyor. Davayı savcılığa gönderiyoruz. Ama savcı cinayetinde hâlâ bir ilerleme yok. Ha bire örgüt üyeleri tutuklanıyor, sorgulanıyor. Savcı Bey de o kadar çok insanı cezalandırmış ki, içlerinden katili bulup çıkarmak hiç de kolay bir iş değil.

Boş günlerimden birinde evde oturmuş sakin sakin gazetemi okurken arka sayfada Afrika Papağanları'nın çiftleşmesini anlatan yazı dikkatimi çekiyor ve tabii bizim mektup aklıma geliyor. Bu adama' ulaşmanın bir yolu olmalı diye düşünüyorum. Ne yaptı, kime verdi kuşları acaba? Onu bulabileceğim tek adres Sirkeci Postanesi.

Ertesi gün uğruyorum postaneye. Posta kutularına bakan görevliye kimliğimi gösterip, 303 No'lu kutuyu kiralayan Zahir Kirmanoğlu'nun adresini soruyorum. Görevli, bir önündeki deftere bir bana bakıyor, çekinir gibi bir halı var.

"Merak etme kimseye söylemem," diyorum, olanca sevimliliğimi takınarak. "Devlet memurları birbirlerine yardımcı olmalı."

Sonunda defteri önüme uzatıyor. Adamın adının karşısında Fatih'te bir evin adresi yer alıyor. Hemen yola düşüyorum. Ama Fatih'te ne öyle bir mahalle ne de o adı taşıyan bir sokak var.

Postaneye dönüyorum. Görevli beni yeniden karşısında görünce tedirgin oluyor.

"Adres sahteymiş," diyorum.

"Ben sahte olduğunu nereden bileyim?" diyor kendisini suçladığımı sanarak.

"Yoo, beni yanlış anladınız. Sizi suçlamıyorum. Yalnızca o adamı görüp görmediğinizi soracaktım."

"Mutlaka görmüşümdür ama o kadar çok insanla karşılaşıyoruz ki, onu hatırlamam mümkün değil."

"Şu kutuya bir göz atabilir miyiz?" diye soruyorum.

"Yapamam," diyor. "Müdürden izin almanız gerek."

"Müdürü rahatsız etmeyelim. Yalnızca bakacağım, hiçbir şey almayacağım."

Ciddi ciddi korkuyor adam.

"Çok önemli bir cinayet davası," diye üsteliyorum. "Emniyete işin düşerse ben de sana yardım ederim."

"Peki," diyor sonunda, "gel benimle."

Posta kutularının bulunduğu bölüme geçiyoruz. Gelen mektuplar kutulara buradan konuyor. 303 No'lu kutuyu bulmak zor olmuyor. Görevli arka kapağı açıyor. Kutuda iki mektup var. Alıp, bir göz atıyor.

"Ooo, bunlar postaya verileli neredeyse bir ay olmuş."

Aceleyle alıyorum elinden mektupları. Kargacık burgacık el yazımı hemen tanıyorum. Öbür zarfın üzerinde ise güzel bir el yazısıyla savcının adı ve adresi yer alıyor.

"Vay canına, demek bizden başka kimse mektup göndermemiş!"

Sahte bir adres, alınmamış mektuplar. Bütün bunların savcının ölümüyle bir ilgisi olmalı diye düşünüyorum. Görevli bön bön suratıma bakıyor.

"Bu mektupları alabilir miyim?" diyerek şansımı denemek istiyorum ama sökmüyor.

"Olmaz. Savcılık izni gerekli."

Haklı. Çaresiz ayrılıyorum yanından. Doğru merkeze gidip olanı biteni Başkomiser Cevat'a anlatıyorum. Benim mektup yazmama bozulur gibi oluyor, ama sonra bu işin savcının zehirlenmesi olayıyla ilgili olduğunu, siyasi şubeyi atlatıp davayı bizim çözebileceğimizi öğrenince yumuşuyor.

"O mektupta ne bulmayı umuyorsun?"

"Bilmiyorum," diyorum. "Belki bir şifre, ya da gizli bir mesaj... "

"Peki," diyor, "izin alacağım. Umarım kepaze olmayız."

İzin çıkar çıkmaz savcının mektubunu alıp merkeze geliyorum. Başkomiser Cevat'la birlikte okuyoruz.

"Sayın Zahir Kirmanoğlu,

Öncelikle çabanızı takdir ettiğimi belirtmeme izin verin. Sizin gibi kuş severler olduğu müddetçe bu memleket ayakta kalmaya devam edecektir. Naçizane isim önerilerim, Aykuş'la, Gökkuş'tur. Kazandığımı müjdeleyen haberinizi heyecanla bekliyorum.

Saygılarımla, Emekli Savcı Saim Öztürk"

Başkomiser Cevat öfkeyle yüzüme bakarak,

"Hani şifre?" diyor.

"Bilmiyorum," diyorum mektubu elimde çevirerek. "Bilemiyorum."

"1. Şube'dekiler duysa nasıl gülerlerdi halimize. Hemen mektubu yeni bir zarfa koy ve aldığın posta kutusuna at. Belki alıcısı çıkar gelir. Daha fazla rezil olmayalım."

Yenilmiş bir halde masama dönüyorum. Çekmeceden bir zarf çıkartıyorum. Mektubu içine koyuyorum. Çekmecelerin birinde posta pulu da olacaktı. En alttakinde buluyorum. Pul yalamayı da hiç sevmem. Islak bir sünger arıyorum. Hiç kimsede yok. Herkes dalga geçiyor. Pul olayı tarihe karıştı. Artık posta makineleri var, diye. Birden jeton düşüyor. Savcıya gelen mektuptaki notu hatırlıyorum. "Sizi herhangi bir külfete sokmamak için pulu da yolluyorum." Hızla odama dönüyorum. Savcının mektubuna bakıyorum. Pulun üzerinde bir kuş resmi var, altında da 'Manyas Kuş Cenneti' yazıyor. Mektubu kaptığım gibi adli tıptaki Remzi'nin yanında alıyorum soluğu.

"Şu pulu incele," diyorum.

"Çıkıyordum," diyor.
"Çok önemli."
Küfrederek, önlüğünü giyiyor. İki saat sonra pulun arkasına arsenik sürüldüğü kanıtlanıyor.
"Tamam," diyor Komiser Cevat. "Cinayetin nasıl işlendiğini çözdük. Ama katil kim?"
"Bence terör örgütlerinin işi değil bu." .
"Neden?" diye soruyor.
"Öyle olsaydı çoktan ilan etmişlerdi."
"İyi de soruma hâlâ cevap vermedin. Katil kim?"
"Savcının canını yaktığı biri. Bulmak için dava dosyalarına bakacağız."
"Siyasi şube bunu günlerdir yapıyor."
"Onlar çöplükte toplu iğne bulmaya çalışıyorlar. Oysa biz arsenikten anlayan, kuşlardan hoşlanan birini arayacağız."
Tam bir hafta sürüyor, savcının açtığı davalara bakmak. Bir hafta günde beş saat uykuyla yetinmek zorunda kalıyorum. Ama adamımızı bulamıyorum. Son dosyanın da kapağını kapadıktan sonra tam ümitsizliğe kapılmak üzereyken, aklıma başka bir olasılık geliyor. Ya davayı açan savcı değil de katilse! Yeniden dalıyorum mahkeme arşivinin karanlık koridorlarına. Sonunda aradığım dosyayı buluyorum.
On beş yıl önce Kerim Lokman adında bir eczacı dava açmış savcıya. Konu ne biliyor musunuz: Afrika Papağanları. Kerim Bey'in dava dosyasında adresi de yazılı. Zengin biri olmalı, adres Yeniköy'de bir yalı.
Yalıda uzun boylu kumral bir genç kız karşılıyor beni. Yüzündeki güzelliği gölgeleyen bir kederle ne istediğimi soruyor:
Kerim Bey'le görüşmek istediğimi söylüyorum. Genç kızın gözleri doluyor,
"Babam çok hasta, sizinle görüşmesi imkânsız."
"Üzüldüm," diyorum. "Ama onunla görüşmeliyim. Çok önemli."
Kızın beni terslemesini bekliyorum, yapmıyor, beni tepeden tırnağa süzerek
"Yoksa siz polis misiniz?" diyor.
"Evet," diyorum.
"Konu da Afrika Papağanlar diye tahminde bulunuyor... "
"Evet, ama nasıl bildiniz?"
"Babam söyledi," diyor. "Sizi onunla görüştüreceğim. Tek ricam onu fazla yormamanız. Şöyle buyrun."
Birlikte uzun bir koridordan geçerek, deniz gören bir yatak odasına geçiyoruz. Kocaman yatakta, zayıf bir adam hareketsizce yatıyor. Kız adamın yanına yaklaşıyor, kulağına fısıldayarak bir şeyler söylüyor. Adamın kıpırdadığını görüyorum. Kız ona yardım ediyor. Adam yatakta doğruluyor. Gözlerini kısarak bana bakıyor. Kız eliyle işaret ederek yaklaşmamı istiyor. Yaklaşıyorum, adama elimi uzatıyorum. Ama adamcağızın elimi sıkacak hali yok.
Yatağın yanındaki koltuğa oturmamı söylüyor ancak benim duyabileceğim kadar kısık bir sesle. Demek bizim Kerim Bey ölüm döşeğindeymiş, diye düşünerek koltuğa ilişiyorum.
Yaşlı adamın göğsü körük gibi inip kalkıyor ama sanki soluk alamıyormuş gibi ağzını yarı yarıya açarak geniş pencerenin dışındaki bahçeye bakıyor.
"Pencereyi açayım mı baba?" diye soruyor genç kız.
"İstemem," diyerek başını sallıyor. "Rica etsem beyefendiyle bizi yalnız bırakır mısın?"
Kızcağız hiç alınganlık belirtisi göstermeden çıkıyor odadan.
Kerim Bey derin derin soluklandıktan sonra,
"Sonunda beni buldunuz," diyor. Bunu söylerken külrengine dönüşen yeşil gözlerinde çocuksu bir parıltı yanıp sönüyor. Sanki bir an acılarından kurtuluyor, bir an hasta olduğunu unutuyor.
"Adınızı bilmiyorum," diye sürdürüyor aynı kısık sesle. "Ama bunun önemi yok zaten. Beni bulduğunuza göre oldukça zeki biri olmalısınız..." Sözleri ani bir öksürük nöbetiyle kesiliyor. Başucundaki komodinin üzerindeki sürahiden bir bardak su doldurup uzatıyorum ona. Bir yudum alıp, bardağı bana uzatıyor.
"Fazla zamanım yok. Sözü uzatmayacağım," diyerek yeniden başlıyor anlatmaya: "Evet, Savcı Saim Öztürk'ü ben öldürdüm. Savcıyla davamız on beş yıl öncesine dayanır. O yıllarda Londra'dan ülkeye kesin dönüş yapıyordum. Yanımda çok sevdiğim iki Afrika Papağanım vardı. Girişte zorluk çıkarıp papağanlarımı almadılar. Devlet dairelerinde çok tanıdığım var. Nasıl olsa birilerini araya sokar alırım diyerek kuşları gümrükte bırakmaya razı oldum. Bir hafta sonra da gerekli kişileri bulup kuşlarımı almaya geldim. Ama kuşlar yoktu. Sonradan öğrendiğimize göre, tamamıyla keyfi bir tutumla komiserin biri kuşları Savcı Bey'e hediye etmiş. Bunun üzerine savcıyı aradım. Durumu anlattım. Kuşların yumurtadan çıktıkları andan beri benimle birlikte olduklarını, onları çocuklarım gibi sevdiğimi belirttim. Gerekirse kendisine başka bir çift papağan bulabileceğimi bile söyledim. Ama Savcı telefonu yüzüme kapadı. Ben de ona dava açtım. Ama Savcı Bey etkili oldu ve davayı kaybettim. Bu kadar büyük bir haksızlıkla ilk kez karşılaşıyordum. Daha sonra savcının kuşlarıma bakamadığını bir yıl içinde ikisinin de öldüğünü öğrendim. Aslında savcıyı öldürmeyi o günlerde düşündüm. Fakat korktum. Ailem, itibarım vardı. Ama adamdan nefret etmeyi sürdürdüm. Sık sık olaylarda adı geçtiği için de hiç aklımdan çıkmıyordu. Geçen yıl kan kanseri olduğumu öğrendim. Şoku atlatır atlatmaz ilk aklıma gelen şey savcıyı öldürmek oldu. Doktorlar yaklaşık bir yıl ömür biçmişlerdi bana.

Planımı ona göre yaptım. Artık beni tespit etmeniz oldukça zordu. Ama bunu başaran insana gerçeği seve seve açıklayacaktım. Ayrıca eğer kuşları seven biriyse ona bir çift Afrika Papağanı'nı hediye etmeyi de düşündüm."
Yaşlı adamın gözlerinde yine o çocuksu parıltı beliriyor.
"Kuşlarla aranız nasıl," diye soruyor.
"Uğruna cinayet işleyecek kadar olmasa bile çok severim," diyorum.
"O halde size bir çift Afrika Papağanı hediye edebilirim."
"Memnun olurum," diyorum.
Gülümsemeye çalışıyor ama başaramıyor. Gözlerini yüzüme dikerek,
"Beni tutuklamayacaksınız herhalde," diyor.

"Sanmıyorum," diyorum, kalkmaya hazırlanırken. "Bu boşuna çaba olurdu."

ÇALINAN CESET

Kuzguncuk'ta eski yalının girişindeki akasya ağacının altında durup, etrafa göz atıyorum. Bakışlarım, sonbahar sabahını güzelleştiren iri güllerin, ağırbaşlı kasımpatların, uyuklayan akşamsefalarının üzerinde üzüntüyle geziniyor. Yıllar öncesinden kalma bir görüntü beliriyor gözlerimin önünde: Rahmetli Latife Teyze hafifçe kamburlaşmış belinin ağrılarına aldırmadan çiçeklerin üzerine eğilmiş, kurumuş yaprakları koparıyor, toprağı tazeliyor. Derinden bir iç geçirerek kapıya yürüyorum.
Kapıyı İdil açıyor. Dudaklarında içten bir gülümseme var ama yüzü hâlâ gölgeli.
"Hoş geldin Nevzat Amca," diyerek içeri buyur ediyor beni. Ön taraftaki terasa geçene kadar bir şey konuşmuyoruz. Terasta kahvaltı masası her zamanki yerine kurulmuş. Az mı kahvaltı ettim bu evde. Beni gören Memduh'la eşi Nermin saygıyla ayağa kalkıp elimi sıkıyorlar. Denize bakan bir iskemleye yerleşiyorum.
"Kahvaltı için özel bir şey ister misin Nevzat Abi?" diye soruyor Memduh kibarca.
"Karnımın tok," diyorum, "Ama sade bir kahveye hayır demem."
Hizmetçi benim kahve için mutfağa yollanırken,
"Seni de buraya kadar yorduk, kusura bakma Nevzat Amca," diyor İdil, ezik bir tavırla.
"Bak böyle konuşursan bozuşuruz," diyorum, gözlerimi sakin sakin akan mavi sulardan alarak. "Eee anlatın bakalım. Nedir sizi üzüntüye boğan iş?"
"Annemin cesedi çalındı," diyor Memduh, damdan düşercesine.
"Ne," diyorum şaşkınlıkla. "Ne zaman?"
"Ne zaman olduğunu bilmiyoruz," diyerek İdil giriyor lafa. "Dün öğleden sonra farkına vardık. Duymuşsundur, babam çok sevdiği annesine projesini benim çizdiğim bir mezar yaptırmak istiyordu. Onun bu teklifini seve seve kabul ettim. Birkaç gündür bir ustayla çalışıyoruz. Dün usta aradı. Ölünüz çalınmış, dedi. Ölçü almak için mezara gitmiş. Mezarın yeniden kazıldığından kuşkulanmış. Durumu mezarlıktaki yetkililere bildirmiş. Mezarı açmışlar ve cesedin olmadığını görmüşler. Önce inanmadım ustanın söylediklerine, atlayıp mezarlığa gittim. Mezar gerçekten de boştu. Babaannemin ölüsü çalınmıştı... "
İdil anlatmakta zorlanıyor, gözlerinin dolduğunu görüyorum.
"İdil bana telefon etti," diyerek Memduh başlıyor anlatmaya. "Ben de Mezarlıklar Müdürlüğü'nü aradım. Önce atlatmaya kalktılar, onları mahkemeye vereceğimi söyleyince özür dilediler. Bu tür olayların olduğunu, önüne geçemediklerini söylediler. Ne yapacağımızı bilemedik. Amerika'yı» Sezai Abimi aradım. O da çok üzüldü. Keşke cenazeden sonra birkaç gün daha Türkiye'de kalsaydım, diye yazıklandı. İkili görüşmeler olmasa uçağa atlayıp gelecek ama bilirsin devlet işleri ... Sonra seni aramamı söyledi... "
"Merak etmeyin," diyorum, yatıştırmak için, "onları bulacağız"
"Anlayamadığım," diyor Nermin Hanım, "bir ölüyü neden çalarlar ki?"
"Kadavra olarak hastanelere satmak için," diyorum.
"Aman Allahım," diyor kadıncağız.
"Merak etmeyin," diyorum, "buna izin vermeyeceğiz."
Sonra cep telefonumu çıkarıp yardımcım Ali'nin numarasını çeviriyorum.
"Alo," diyor Ali. "Amirim siz misiniz?"
"Evet benim. Şimdi iyi dinle. Eyüp Mezarlığından bir ceset çalınmış. Civardaki hastanelere git. Yeni gelen kadavra var mı, kim kadavra getiriyor, bir soruştur. Merkezde buluşuruz."
Köşkten İdil uğurluyor beni. Kapıdan çıkarken tanıdık bir yüz beliriyor karşımda. Emektar dadı Hasibe Hanım. Ama nedense gözlerindeki parıltılar hiç de dostça değil.
"Bununla birlikte mi işlediniz cinayeti?" diye soruyor İdil'e, başıyla beni göstererek.
İdil'in yüzü kıpkırmızı oluyor.
"O ne biçim söz Hasibe Dadı. Nevzat Amca'yı tanımadın mı?"
Yaşlı kadın duraksıyor, gözlerini yüzüme dikerek, hatırlamaya çalışıyor.
"Ben Nevzat, Sezai'nin arkadaşı. Hani senin gül reçellerine musallat olan Nevzat."
Bakışları yumuşuyor,

"Ah Nevzat Bey oğlum siz misiniz? Kusura bakmayın, sizi onlardan biri sandım."
"Onlar da kim?"
Kötü gözlerle İdil'i süzdükten sonra, kolumdan tutarak bir köşeye çekiyor beni.
"Gel sana söyleyeceklerim var."
Biraz yaşlı kadını kıramadığımdan ama daha çok merakımdan peşi sıra yürüyorum. Utanç, kaygı karışımı gözlerle beni izleyen idil'e, her şey yolunda gibilerden işaretler yapıyorum. O da boynunu bükerek durumu kabullendiğini gösteriyor.
"Bu kıza dikkat et," diyor, başıyla İdil'i göstererek. "O bir katil."
"Anlayamadım," diyorum. "Yani İdil'in cinayet işlediğini mi söylüyorsun?
"Evet, aynen öyle," diyor, derin çizgilere boğulmuş yüzünde öfkeyle parlayan gözlerini yüzüme dikerek. "İdil babaannesini, Latife Hanım'ı öldürdü."
"Bakın Hasibe Hanım bu çok ciddi bir iddia. Bundan emin misin?"
"Emmim. Latife Hanım iki gece önce rüyamda söyledi bana."
Kendimi tutamayarak gülmeye başlıyorum,
"İlahi Hasibe Hanım, hiç rüyanızda söylediler diye bir insan katil olmakla suçlanır mı?"
"Rüya gerçek çıkarsa suçlanır," diyerek anlatmaya başlıyor: "Rüyamda Latife Hanım'ın mezarının basındaydım. Birden mezar açıldı, Latife Hanım kefenini sıyırıp, dışarı çıktı. 'Sen ölüsün, o mezardan çıkamazsın,' dedim. Her zaman yaptığı gibi elimi tuttu. 'Ölü olduğumu biliyorum Hasibeciğim,' dedi. 'Ama katilim yakalanmadan ben bu mezarda rahat yatamam.' Katil kim, diye sordum. 'Torunum İdil,' dedi. 'O yakalanmadan, bu mezar bana haram.' Kan ter içinde uyandım uykudan. Bir gün sonra da Latife Hanım'ın mezarının boş olduğu haberi geldi."
"Rastlantı," diyorum.
"Peki, o gece Latife Hanım'a sütünü İdil'in götürmesi de mi rastlantı?"
"Neden götürmesin? Babaannesini çok severdi."
"Her zaman ben götürürdüm. Üstelik Latife Hanım o gece öldü."
"Yapmayın!" diyorum. "İdil neden öldürsün babaannesini?"
"Çünkü Latife Hanım horluyordu," diye saçmalamaya başlıyor. "İdil horlamadan rahatsız olurdu. Bu yüzden... "
Zavallı kadın aklını kaçırmış diye düşünürken, o birden konuşmasını keserek koridorun sonuna bakıyor... Ben de bakınca Memduh'u görüyorum. Yaşlı kadın telaşlanıyor,
"Bu kız çok tehlikeli onu tutuklayın. Yoksa beni de öldürecek," diyerek uzaklaşıyor.
"Umarım seni rahatsız etmemiştir," diyor, İdil'le birlikte yanıma gelen Memduh. "Çok yaşlandı. Annemin ölümünden sonra iyice bunadı. "
"Sana ne söyledi?" diye atılıyor İdil, meraklı gözlerini yüzüme dikerek.
"Latife Teyze'yi senin öldürdüğünü," diyorum, inanmadığımı gösteren alaycı bir sesle.
"Onu bir hastaneye ya da huzurevine yatırmalıyız," diyor İdil, öfkeyle amcasına dönerek.
"Haklısın," diyor Memduh düşünceli bir tavırla. "Onu evden uzaklaştırmalıyız."
Merkeze öğle üzeri varıyorum. Ali erken gelmiş. Beni görür görmez raporu veriyor.
"Bütün hastanelere baktım. Bir haftadır yeni kadavra gelmemiş amirim. En son gittiğim hastanenin başhekimine onlara kadavra satan kişileri nasıl bulacağımı sordum. Bulamazsın dedi. Adamlar ceset getirecekleri zaman telefon ediyorlarmış. Birkaç saat içinde de malı teslim ederek, paralarını alıp tüyüyorlarmış. Ama başhekim, adamların yakında gelebileceklerini söyledi. Adamlar telefon edince bizi haberdar edecek... "
"Yani bekleyeceğiz"
"Başka çaremiz yok..." diyor Ali. "Ama aklını kurcalayan bir şey var."
"Çıkar bakalım dilinin altındaki baklayı," diyorum.
"Konuştuğum başhekim, daha çok kimsesiz ölüleri getirdiklerini söyledi. Varlıklı bir kadının cesedini çalmaya cesaret etmeleri zormuş... Bu işin altında başka bir iş olmasın?"
"Şantaj mı?" diye mırıldanıyorum. "Cesede karşılık para mı isteyecekler?"
"Sanmıyorum," diyor. "Öyle olsaydı, şimdiye çoktan ararlardı aileyi... Siz daha iyi bilirsiniz ama Latife Hanım'ın ölümü bir cinayet olmasın. Otopsi yapılmasını istemeyen bin... "
Hasibe Hanım'ın söyledikleri geliyor aklıma ama hemen kovuyorum bu düşünceleri.
"Saçma. Latife Teyze'yi niye öldürsünler ki?"
"Kim bilir. Belki miras. Kadın varlıklı."
"Sanmıyorum," diye tekrarlıyorum ama içime bir kurt düşmesini de engelleyemiyorum.
Akşamüzeri Sezai ile ortak dostumuz olan aile avukatı Nesim'e uğruyorum. Vasiyet var mı, diye soruyorum. Olmadığını söylüyor. Latife Teyze'nin tüm mirası Sezai ile Memduh arasında bölüşülecekmiş. Bu bilgi, Ali'nin kuşkularının yersiz olduğunu gösteriyor. İçim rahatlamış olarak ayrılıyorum Nesim'den. Artık yapılacak tek şey mezar hırsızlarının ortaya çıkmasını beklemek.
Allahtan fazla bekletmiyorlar bizi. Ertesi gün akşama doğru başhekim arıyor. Bu gece adamların bir teslimat yapacaklarını söylüyor. Şansımız varsa yapacakları teslimat Latife Teyze'nin cesedidir, diye düşüyorum. Bir

saat sonra İdil arıyor. Bir gelişme olup olmadığını soruyor. Mezar farelerini tespit ettiğimizi bu gece enseleyeceğimizi anlatıyorum. Seviniyor.
Hava kararmadan hastanede tertibat alıyoruz. Bir doktor gömleği giyerek bizzat ben yönetiyorum operasyonu. Mezar fareleri saat on birde, eski bir minibüsle arka kapıdan giriyorlar hastaneye. Minibüste iki kişi olduğunu bildiriyor telsizle Ali. Minibüs morgun önünde durur durmaz kıskıvrak ele geçiriyoruz herifleri. Hemen minibüse atlıyorum. Arkada mavi naylona sarılmış bir ceset var. Umutla açıyorum kalın naylonu. Ama ne yazık ki içindeki ölü Latife Teyze değil, yüzünün yarısı parçalanmış genç bir delikanlı. Yine de yitirmiyorum umudumu. Ne de olsa mezar farelerini ele geçirdik. Ama onları gören başhekim,
"Bizimle irtibatı kuran kişi yok bunların arasında," diyor. "Asıl onu yakalamalıydınız."
"Onu da ele geçiririz," diyorum. "Ne de olsa ipin ucunu yakaladık bir kere."
Merkezde hemen sorguya alıyoruz herifleri. İkisinin de dosyalan kabarık; adam yaralamak, hırsızlık, ne ararsanız var. Önce inkâr etmeye kalkıyorlar. Ama biraz sıkıştırınca bülbül gibi şakıyorlar. Elebaşılarının Durdu adında eski bir mezar kazıcısı olduğunu, Zeytinburnu'nda ikamet ettiğini söylüyorlar. Onlara Latife Teyze'nin cesedini soruyorum. Bir şey bilmediklerini söylüyorlar ama genç olanının heyecanlandığını fark ediyorum.
"Bu işi sen yapmışsın," diyorum, şansımı deneyerek. "Mezarlıktaki bekçi görmüş."
"Valla ben yapmadım Abi," diyor. "Ben o akşam hasta anamın yanındaydım."
"Kim yaptı peki?"
Duraksıyor çocuk. Bu durumu Ali de fark etmiş,
"Söylemezsen, iş senin üzerine kalır," diye üsteliyor, gözlerinin içine bakarak.
"Kimin yaptığını bilmiyorum," diyor, korkuyla. "Ama Durdu Abi'nin, bir ölü çalmaktan söz ettiğini duydum. Kıyak iş, diyordu, bir mezar açacağım, dünyanın parasını kazanacağım."
"Latife Hanım'ın mezarını mı açacakmış?"
"Kadının adı geçmedi. Ama açılacak mezar Eyüp'teymiş, onu duydum."
"Latife Hanım'ın mezarı da Eyüp'teydi," diye mırıldanıyorum.
Ben size söylemiştim amirim, dercesine bakıyor Ali yüzüme. Haklı ama yine de canımı sıkıyor bakışları. Üstelik işin aslını öğrenmek için önce Durdu'yu yakalamamız gerek.
O akşam basıyoruz Zeytinburnu'ndaki evi ama Durdu yok. Babası Hayri'yi buluyoruz. Dut gibi sarhoş. Komşuları onu ayık görmediklerini söylüyorlar. Bir zamanlar ölü yıkayıcısıymış. Karısı onu bir marangoz için genç yaşta terk edince oğluyla baş başa kalmış. O da teselliyi alkolde bulmuş. Çocuk da mezar soyguncusu olmuş çıkmış. Oğlunu soruyoruz. Eve gelmediğini söylüyor. Sivil bir ekip bırakıp ayrılıyoruz Zeytinburnu'ndan.
Gece yatakta dönüp duruyorum. Durdu'yu kim kiralamış olabilir? Hasibe Hanım'ın söyledikleri geliyor aklıma. Kadın bunamış onu ne kadar ciddiye alabilirim ki? Üstelik İdil neden babaannesini öldürsün? Gerçi Sezai, kızının işlerinin yolunda olmadığını söylemişti. Bu yüzden iki ay önce yalıya taşınmış. Bir mimarlık şirketi kurmak için de babasından yüklüce bir para istemiş. Ama bir devlet memurunda o kadar para ne gezer? Babaanneden kalacak miras işini görürdü. Ama İdil bunun için cinayet işler mi?
Sabah, Ali'nin şok haberiyle uyanıyorum.
"Durdu ölü bulundu amirim."
"Nerede?" diye soruyorum.
"Bağcılar'da patika bir yolda. Görgü tanıkları biri cipin çarpıp kaçtığını söylüyorlar... "
"Cip mi?"
Hemen İdil'in külüstür Landge Rover'ı geliyor aklıma.
"Ben yalıya gideceğim," diyorum, Ali'ye. "Sen bir yere ayrılma, ihtiyacım olabilir."
İdil'in cipi yalının önünde duruyor. Cipin tamponunda kahverengimsi bir leke var, dikkatle bakınca kan olduğunu anlıyorum. Okkalı bir küfür savurarak, cipin tekerine bir tekme indiriyorum. Sezai'ye annesini öldüren kişinin kızı olduğunu nasıl anlatırım ben.
Telefonla Ali'yi arayıp buraya acele bir teknik ekip yollamasını söyledikten sonra yalıya giriyorum. Ama idil de Memduh da yalıda yok.
"Miras işleri için Nesim'in bürosuna gittiler," diyor, Nermin Hanım.
Burada beklemenin bir anlamı yok, dönünce beni arasınlar, diyerek ayrılıyorum yalıdan.
Merkeze dönünce Nesim'i arıyorum. Sekreter kız, üçünün birlikte çıktıklarını söylüyor.
"İdil'i sorgulamamız gerek," diyor Ali.
"Şu kan tahlili gelsin de," diyorum, sonucun ne çıkacağını adım gibi bilmeme karşın.
"Sezai yakın arkadaşınız mı amirim?" diye soruyor Ali, içten bir tavırla.
"Öyleydi," diye geçiştiriyorum.
Telefon çalıyor, İdil sanarak açıyorum. Yanılmışım, kapıdaki memurmuş.
"Hayri adında biri sizi görmek istiyor amirim. Durdu adındaki şahsın babasıymış."
"Durdu'nun babası mı?" diyorum, gözlerimi Ali'ye dikerek.
"Hemen yukarı gönderin."

Hayrı yıkılmış bir halde giriyor içeriye. Giysileri, soluğu hâlâ alkol kokuyor. Akşamdan beri hiç uyumadığı belli. Ayakta durmakta zorlanıyor, onu bir iskemleye oturtuyoruz.
"Oğlumu, Durdu'mu öldürdüler," diyor.
"Nerden biliyorsun?" diyorum.
Kir pas içindeki ceketinin cebinden beş milyonluklardan oluşan iki demet çıkartıyor.
"Bunları yatağının altında buldum," diye açıklıyor.
"Bunları kimden aldığını biliyor musun?"
"Zengin bir adamdan söz ediyordu. Bir ölünün mezarını değiştireceklermiş... "
"Bir adam mı?" diye mırıldanıyorum.
"Adam olduğuna emin misin?" diye soruyor Ali.
"Eminim, Durdu öyle söyledi. Çok para verecekmiş adam ona."
Ali'nin gözleri Hayri'nin elinde tuttuğu para destelerine kayıyor.
"Şunlara bakabilir miyim?" diye soruyor.
Adam paralan uzatıyor. Ali desteleri ortadan tutan kâğıt banda baktıktan sonra,
"Memduh ne iş yapıyordu amirim?"
"Demir ticaretiyle uğraşıyor. Perşembe Pazarı'nda," deyince,
Ali dudaklarında tuhaf bir gülümsemeyle, bandın üzerindeki kaşeyi gösteriyor. Kaşede T. İş Bankası Perşembe Pazarı Şubesi yazıyor. Altında bir de tarih var.
"Memduh mu?" diye soruyorum, Ali'ye mi yoksa kendime mi olduğunu bilmeden.
"Olabilir," diyor Ali. "Belki de İdil'le Memduh birlikte işlediler cinayeti."
"Artık bunu anlamak kolay," diyorum."Hemen Perşembe Pazarı'ndaki İş Bankası'na git. Sor bakalım Memduh'un hesabı var mı? Para destelerinin üzerinde yazılan tarihte para çekmiş mi? Esnafı da bir araştır. Memduh'un ticari durumu nasılmış."
Ali ayaklanırken, Hayri'ye dönüyorum.
"Sen de biraz konuğumuz olacaksın."
"Yoksa beni tutuklayacak mısınız?" diyor, korku dolu gözlerini iri iri açarak.
"Hayır," diyorum. "Oğlunun katilini yakalayacağız. Sen de bize yardım edeceksin."
Bir saat sonra Memduh beni arıyor. Ona, bir adamın telefon ettiğini, cesedin kaybolmasıyla dün gece ölü bulunan mezar hırsızı Durdu arasında bir bağlantı olduğunu, yakında daha ayrıntılı açıklamalarda bulunacağını söylüyorum. Beklememiz gerek, diyorum. Memduh'un sesindeki heyecan hissedilmeyecek gibi değil.
Ali Perşembe Pazarı'ndan işimize yarayacak bilgilerle dönüyor. O gün bankadan parayı Memduh çekmiş. Piyasadaki durumu son zamanlarda çok kötülemiş. Yakasını tefecilere kaptırmış, çeksenet mafyasından sürekli tehditler alıyormuş.
Zavallı Latife Teyze demek öz oğlu tarafından öldürülmüş, diye düşünüyorum üzüntüyle ama üzülmekle kaybedecek vaktimiz yok. Hayri'yi yukarı alıp, köşkü arıyoruz. Hayri öğrettiğimiz gibi Memduhla konuşuyor. Ona Durdu'nun babası olduğunu, annesini gömdükleri mezarın yerini bildiğini, eğer yarına kadar on milyar getirmezse, polise gideceğini söylüyor.
Memduh dikkatle dinledikten sonra saldırganlaşıyor. Hayri'yi öldürmekle, tutuklatmakla tehdit ediyor. Ama Hayri rolünü eksiksiz oynuyor, hiç gerilemeden, eğer yarına kadar on milyar bulmazsa, mezarı polise göstereceğini söyleyerek kapatıyor telefonu.
"Memduh'un bu gece mezarlığa geleceğinden emin misiniz amirim?" diye soruyor Ali.
"Gelecek," diyorum, "cesedin yerini değiştirmek on milyar vermekten daha kârlıdır."
O gece tam kadro Eyüp Mezarlığı'ndayız. Tarihi mezarlığın serin havasını ciğerlerimize çekerek bekliyoruz. Akşamdan beri yalının önünde pusuya yatan Ali'nin, Memduh'un yola çıktığını haber vermesinden bu yana bütün ekip tetikteyiz. Cızırdamaya başlayan telsizden,
"Hedef mezarlığa yaklaşıyor amirim, tamam," diyen Ali'nin sesini duyunca başlıyoruz.
"Mezarı bulmadan ortaya çıkmak yok," diyerek, son kez uyarıyorum çocukları.
Soluğumuzu tutarak bekliyoruz, on dakika sonra mezarlığın dar yolunda Memduh'un silueti görünüyor. Elinde bir çanta var. Saklandığım mezar taşının iki metre ötesinden geçerek, bir mezarın önünde duruyor. Çantayı açıp, içinden portatif bir kazma ile kürek çıkartıyor. Mezarı kazmaya başlıyor. Daha fazla beklemenin anlamı yok.
"Kolay gelsin," diye yaklaşıyorum. "Bakıyorum da bulmuşsun annenin ölüsünü."
Sesimi duyan Memduh panik içinde dönüyor. Aynı anda ekiptekiler el fenerlerini yüzüne tutuyorlar. Karanlıkta bir anne katilinin korku ve utançla gerilmiş yüzü parıldıyor.
Memduh'un eksik bıraktığı kazı işim bizim çocuklar tamamlayarak, Latife Teyze'nin cesedini çıkartıyorlar. Yapılan otopsi yaşlı kadının zehirlenerek öldürüldüğünü kanıtlıyor. Memduh da suçunu saklamıyor zaten.
"Ticari yönden zor durumdaydım. Annemden yardım istedim ama artık tek başına ayakta kalmayı öğren diyerek reddetti. Eğer parayı bulamasaydım mafya beni öldürecek, çocuklarım babasız kalacaktı. Annemi bu yüzden öldürdüm. İdil'in olayla hiçbir ilgisi yok. Ama cesedin çalındığı anlaşılınca, suçlayacak birim aramaya başladım. Hasibe Hanım'ın gördüğü rüya bu kişinin İdil olabileceğini gösterdi bana. Böylece kuşkuları İdil'in

üzerinde toplamaya çalıştım. Durdu korkup da beni arayınca, İdil'den habersiz cipini alarak onu ezdim. Eğer kanıt bulunursa izlerin İdil'de toplanmasını istiyordum. Çok üzgünüm ama başka çarem de yoktu."

ARSADAKİ BACAK

Kent merkezinden kilometrelerce uzakta, birbirinin aynı gecekonduların yan yana sıralandığı varoşlardan birindeyiz. Cepheleri sıvasız, badanasız briket evler, inşaat halindeki arsalarla çevrili toprak yolda ilerlerken Ali eliyle ilerdeki ağaçlıklı tepeliği göstererek,
"İşte şurası amirim," diyor. "Bacağı şu çam ağaçlarının altında bulmuşlar."
"Toprağa gömülü değil miymiş?" diye soruyorum gözlerimi yeniden yola çevirirken.
"Gömülüymüş, köpekler eşeleyip çıkarmış olmalı." "Karakola haber veren kim?" "Bacağı bulan çocuklardan birinin babası." "Gülsüm'ün evinin yakıldığını söyleyen de mi o?" "Hayır. Yangın haberini telefonla bildirmişler. Telefon eden kişi, Gülsüm'ün yangında ölmüş olabileceğini, işin sorumlusunun da muhtar olduğunu söylemiş."
Toprak yol birden düzgünleşiyor birkaç metre sonra da asfalta çıkıyoruz. Şimdi küçük bir mahalle meydanındayız. Bir eczane, aynı zamanda kaset de satan bir berber, tezgâhında rengârenk meyvelerin sergilendiği manav, kapısında yaşlı iki köpeğin uyukladığı kasap, büyükçe bir kahvehane, bakkal-market karışımı bir dükkân pek de geniş olmayan bu meydanda karşılıklı sıralanıyor. Üstündeki kan lekeleriyle bezenmiş beyaz bir önlükten kasap olduğunu anladığımız adamın önünde durduruyorum arabayı.
"Muhtar'ın bürosunu arıyoruz?" diyor Alı, merakla bize bakan adama.
"Ne yapacaksınız Muhtarı?" diye soruyor Kasap, hiç de dost olmayan bakışlarla.
"Biz polisiz."
Kasap'ın rengi atıyor.
"Şu bulunan bacak için mi?"
"Ne biliyorsun bulunan bacak hakkında?"
"Bir şey bilmiyorum," diyor manalı bir ses tonuyla. "Ama Muhtar'a sorun, o, size anlatır. Burada sinek vızıldasa onun haberi olur."
"Peki," diyor Ali, "nerede Muhtar'ın yeri?"
Kasap, bıçağı tutan eliyle aşağıdaki sokağın başını gösteriyor.
"Muhtar'ın yeri orda. İkinci dükkân. Birinci dükkân da onların. Komisyonculuk yapıyorlar. Oğlu Yiğit çalıştırıyor; toprağı parselleyip parselleyip satıyorlar."
Muhtar'ın bürosunda kimsecikler yok. Ön cephesine satılık arsa ilanları yapıştırılmış, yandaki komisyoncuya giriyoruz. Ahşap masada, sağ eli beyaz merhemle kaplanmış bir genç oturuyor. Yer yer kabarmış derinin altında, pembe eti görünüyor. Bu, Muhtar'ın oğlu olmalı. Kasabınkinin tersine gülümseyen bakışlarla karşılıyor bizi.
"Muhtar'ı arıyoruz."
"Arsa meselesi için gelmiş olacaksınız," diyor. " Babam evde hemen çağırayım."
Hiç bozuntuya vermiyoruz. Delikanlı kapıya yönelirken soruyorum.
"Eline ne oldu senin?"
"Hiç..." diyor dükkândan çıkarken. "Yandı."
"Yanmış," diye mırıldanıyorum Ali'ye bakarak.
Yardımcımın alnı kırışıyor ama ne düşündüğünü söylemiyor. Merakla, masanın üzerindeki paftaya eğiliyor,
"Şuraya bakın amirim, dağı, taşı arsa yapmışlar," diyor dalgın bir ifadeyle.
Ali'nin eğildiği paftadaki parsel parsel bölünmüş toprağa bakıyorum. Ona yanıt vermediğimi gören Alı kendi kendine konuşmayı sürdürüyor.
"Muhtar'a gelmekle doğru yaptık galiba amirim," diyor. "Şu kesik bacağın arsa rantıyla ilgisi varmış gibi geliyor bana."
Az sonra, yüzünde yılışık bir gülümsemeyle elli yaşlarında bir adam görünüyor kapıda.
"Hoş gelmişsiniz, kusura bakmayın sizi beklettim," diyerek bir çırpıda sıralayıveriyor sözcükleri. "Arsayı gördünüz, beğendiniz mi?"
"Arsayla falan ilgimiz yok," diyorum kimliğimi göstererek. "Biz polisiz. Şu bulunan bacak meselesini soruşturuyoruz."
Muhtar bir an ne diyeceğini bilemiyor ama kendini çabuk toparlıyor.
"O zaman buyrun benim büroya geçelim."
Bürosuna geçiyoruz. Biz koltuklara otururken,
"Kahveleri nasıl içerdik?" diye soruyor, yılışık gülümsemesini sürdürerek.
"Sağ olun," diyorum asık bir suratla "Kahve içecek vaktimiz yok... Öncelikle Gülsüm'ün evinden başlayalım. Ev nasıl yandı, anlatır mısınız?"
"Sız bacağı soruşturmuyor musunuz? Gülsüm'le ne ilgisi var bacağın?"
"Her şey birbiriyle ilgilidir," diye atılıyor Ali. "Siz sorulanlara cevap verin yeter."
ikimizin de ciddi olduğunu anlayan Muhtar,

"Tamam canım, kızmayın hemen," diyerek başlıyor anlatmaya. " Biz, Gülsüm'ü namuslu bir kadın sanmıştık. Ama anladık ki kadın yolluymuş. Her gece evinin önünde bir araba, içerde şarkılar, türküler... Gece yarıları sarhoşlar nara atıp dolaşıyor. Millet rahatsız oldu tabi. Ben de gidip bu kadınla konuştum. Konuşurken yanında kocası mı, affedersiniz pezevengi mi ne, o iri yarı Gıyas denen herif de var. Ya edebinizle oturun, ya da mahalleyi terk edin, dedim. Gıyas Efendi diklendi, sen de kim oluyorsun, diyerek üstüme yürümeye kalktı. Allahtan yanımda bizim Yiğit vardı da fazlasına cesaret edemedi. Neyse, ben de durumu mahalleliye bildirdim. Mahalleli çok kızdı. Ama ben mahkemeye gidelim diyerek mahalleliyi yatıştırdım. Her şey normale dönmüştü ki bir gece yarısı, daha önce Gülsüm'le oynaşmış üç adam geldi. Evinin önünde tam iki şarjör kurşun yaktılar. Dışarı çık ulan kahpe, diye uludular. Ama kimse dışarı çıkmadı. Adamlar da pencerelerden içeriye benzin dökerek evi yaktılar."
"Peki aklınıza karakola haber vermek gelmedi mi?"
"Herkes can korkusuna düşmüştü. Adamlar gidince de yangını söndürmeye çalıştık."
"Gülsüm'ün cesedini ne yaptınız?"
"Ne cesedi... Ceset filan bulamadık... O gece evde kimse yokmuş."
"Biz öyle duymadık ama?" diyorum, gözlerimi Muhtar'a dikerek. "Gülsüm'ün evini sen yakmışsın? Üstelik fahişelik yaptığı için değil, evine el koymak için. Kadın da dumandan boğulmuş. Bunun üzerine cesedini parçalayıp değişik yerlere gömmüşsün."
"Yalan," diye bağırıyor Muhtar, "ben böyle bir şey yapmadım."
"Kasap öyle söylemiyor ama," diyor Ali.
"Demek o dümbük söyledi," diye mırıldanıyor Muhtar başını sallayarak.
"Kasap'ın söylemesine gerek yok. Herkes biliyor böyle olduğunu."
"O söylemiştir, o söylemiştir. Karısı bırakıp kaçtı ya, adam kinim bizden çıkarıyor."
"Nereye kaçtı?" diye soruyor Ali.
"Bilmiyoruz ki. Bu Kasap erkeklik görevini yerine getiremiyormuş. Kadın da mahallede bir oynaş tutmuş kendine. Kasap bunu öğrenince her gece kadını dövmeye başladı. Ama bir haftadır kadın ortalıkta görünmüyor. Kasap, annesinin evine döndüğünü söylemiş ama kadının kimi kimsesi yok. Sizin anlayacağınız kadın oynaşıyla kaçmış... "
"Neyse," diyerek araya giriyorum,, "bırakın şimdi kasabın karısını. Sen anlat bakalım, ne yaptınız Gülsüm'ün cesedini?"
"Yapmayın," diye yalvarıyor Muhtar. "Allahtan korkun. Ben kimseyi öldürmedim."
"Ama evi yaktın?" diye üsteliyor Ali.
"Evi de yakmadım," diyor ama sesi önceki kadar inandırıcı değil.
"Oğlunun eli çorba pişirirken mi yandı?"
Bir an duraksıyor sonra hemen yanıtı yetiştiriyor.
"Yangını söndürürken, valla billa yangını söndürürken oldu."
"Peki Gülsüm nerede?"
"Ne bileyim? Onu bilse bilse pezevengi Parlak Gıyas bilir."
"Nerede buluruz Gıyas'ı?"
"Şirinevler'de bir evi daha varmış. Ama adresini bilmiyorum," diyor sonra duraksıyor. "Belki karakoldakiler bilirler. Gülsüm'e gelenler arasında polisler de vardı."
Ali bana dönüyor.
"Ne dersiniz amirim sorayım mı telsizden? Şirinevler Karakolu'nda bizim Ragıp var."
"İyi olur. Bakalım tanıyorlar mıymış Gıyas'ı?"
Ali arabaya yollanırken, muhtarın oğlu Yiğit'in kapıda durmuş bizi dinlediğim fark ediyorum. Ona baktığımı görünce,
"Bence yanlış yoldasınız amirim," diyor. "O bacak Kasap'ın karısı Makbule'nin."
"Öyle mi?" diyorum abartılı bir şaşkınlıkla. "Nereden biliyorsun?"
"Bunu bilmeyecek ne var," diyor içeri girerek. "Kasap'ın karısı bir haftadır ortalıkta yok. Kadını öldürüp parçalasa kimsenin ruhu bile duymaz. Adamın dükkânı zaten kan içinde... "
Anlatırken yüzünü inceliyorum, bebek yüzlü, kadınların hoşlanacağı tiplerden.
"Peki kadının sevgilisi kim biliyor musunuz?" diye soruyorum.
Delikanlının yüzü gerilir gibi oluyor. Ondan önce babası atılıyor.
"Bilmiyoruz. Kimbilir kimin nesidir?"
Ali'nin içeri girmesiyle bölünüyor konuşmamız.
"Gıyas'ı tanıyorlar amirim. Birahane randevuevi karışımı bir yere takılıyormuş."
"O halde hemen gidelim," diyerek ayaklanıyorum.
O gece basıyoruz Köşk Birahanesi adı altında fuhuş yapılan yeri. Şanslıyız, Gıyas'ı bulduğumuz gibi Gülsüm'ü de tek parça halinde ele geçiriyoruz. Evini Muhtar'ın yaktığını söylüyor kadın. Sizi yeniden burada görürsem öldürürüm, diyerek tehdit de etmiş adam onları. Bu yüzden bir daha mahalleye uğramamışlar. Muhtar'dan çok korkuyorlar. Hemşerileriyle bütün mahalleyi ellerine geçirdiler, diye dert yanıyor Gıyas. Ama bizim konumuz arsa spekülasyonu değil, cinayet.

Ertesi gün yine mahallede alıyoruz soluğu. Bizi erkenden karşısında gören Kasap,
"Buldunuz mu Gülsüm'ün cesedini?" diye soruyor, merak kuşku karışımı bir ifadeyle.
"Cesedini değil kendisini bulduk," diye açıklıyor Ali. "Hem de sapasağlam."
"Gülsüm'ü bırakalım da şu senin hanımından bahsedelim biraz," diyerek yaklaşıyorum tezgâhın arkasında kocaman bir budu elinde tutmakta, olan Kasap'a.
"Ne olmuş benim hanıma?" diye soruyor adam gergin bir tavırla.
"Bir haftadır ortalıkta görünmüyormuş."
"Gitti. Şiddetli bir kavga ettik. Ertesi gün gitti."
"Nereye gitti?"
"Bilmiyorum. Kimi kimsesi yoktur. Nereye gider, kimde kalır kestirmek zor."
"Dükkânında küçük bir arama yapabilir miyiz?" diye soruyorum.
"Benden mi şüpheleniyorsunuz," diyerek elindeki budu öfkeyle önündeki tezgâha atıyor. "Ben karımı öldürmedim. Kaçtı gitti işte. Bunda benim ne suçum var?"
"Suçun yoksa aramamıza izin verirsin," diyorum otoriter ama içten bir tavırla.
"Benim saklayacak hiçbir şeyim yok. Arayabilirsiniz, buyrun her yere bakın."
"Sağ ol," diyerek hemen arkadaki büyük buzdolabına yöneliyoruz. Gergin bir ifadeyle derin dondurucunun kapısını açıyor Ali. Aslında ben de en az onun kadar huzursuzum. Sabah sabah parçalanmış bir kadın bedeniyle karşılaşmak hiç de hoş olmasa gerek. Üst üste yığılmış etlerin arasında yaptığımız beş dakikalık araştırma derin dondurucuda ceset parçalarının bulunmadığını gösteriyor bize. Dükkânın içini araştırmaya başlıyoruz. Hayır, bu kanın pisliğin içinde de aradıklarımız yok.
"Gördüğünüz gibi ben temizim," diyor Kasap, keyifli bir gülümsemeyle.
"Evin uzakta mı?" diye soruyorum.
"Evime de mi bakacaksınız?" diye söyleniyor.
"Madem temizsin, evini aramamızda da bir sakınca yoktur herhalde."
"Ev dağınık, belki daha sonra..." diyecek oluyor.
"Hayır," diyorum kararlı bir tavırla. "Şimdi."
Sıkıntıyla bizi süzdükten sonra, önlüğünü çıkarıyor,
"Gidelim o zaman. Evim hemen arka sokakta," diyor.
Arka sokak dediği yer de Muhtar'ın yazıhanesinin karşısı. Biz Kasap'ın evine girerken Muhtar'ın oğlu Yiğit'in dükkânına oturmuş bizi izlediğini fark ediyorum.
Ev, Kasap'ın söylediklerinin tersine oldukça düzenli. Her yer pırıl pırıl, bal dök yala. Mutfaktan başlıyoruz araştırmaya. Kap kaçak konulan dolaplara bakarken,
"Bunlar da ne?" diye bağırıyor Ali.
Dolabın içinde kanlı kocaman bir satırla, keskin uçlu bir bıçak duruyor.
"Satırla, bıçaaak," diyor Kasap gayet rahat bir tavırla, "bazen evde de çalışırım."
"Yine de biz yanımıza alalım bunları," diyorum Ali'ye göz kırparak.
Kasap göz kırptığımı görüyor ama bir şey söylemiyor, başını sallamakla yetiniyor. Banyoya giriyoruz. Lavabonun deliğini iyice kontrol ediyoruz, kana benzer bir şey göremiyoruz. Çamaşır makinesinin içi kirli çamaşır dolu. Ali, Kasap'ın itiraz etmesine fırsat vermeden elini sokup çamaşırları ortaya seriyor. Çamaşırların arasında kırmızı bir leke dikkat çekiyor. Kırmızı lekenin göğsü boyunca yayıldığı geceliği elime alıyorum.
"Karımın kanı," diyerek açıklamaya başlıyor Kasap. "Evden ayrılmadan önceki gece aramızda tartışmıştık. Burnu kanadı. Bir kere kanadı mı durmak bilmez."
Yüzümüzdeki ifadeden ona inanmadığımızı anlayınca,
"İsterseniz komşulara sorun. Herkes bilir bunu."
"Karını eşşek sudan gelinceye kadar dövdüğünü de biliyor komşular," diyor Ali.
Evde başka bir kanıt bulamıyoruz. Satırı, bıçağı, kanlı geceliği ve itirazlarına aldırmadan Kasap'ı da yanımıza alıp merkezin yolunu tutuyoruz.
Kesici aletlerle geceliği "acele" notuyla laboratuvara yolluyoruz. Kasap'ı da sorguya alıyoruz. Evlenmesinden başlayarak her şeyi ayrıntılarıyla anlatmasını istiyoruz. Teklemeden anlatıyor adam. Ketum davrandığı tek konu karısının onu aldatması.
Birkaç saat sonra tahliller geliyor. Kesici aletlerin üzerindeki kan insana ait değil. Ama geceliğin üzerindeki kanın grubu kesik bacaktakiyle uyuşuyor.
"Rastlantı," diye itiraz ediyor Kasap.
"Olabilir," diyorum. "Ama olmaya da bilir."
"Rastlantı!" diye bağırmaya başlıyor Kasap, "inanın bana rastlantı. Ben karımı öldürmedim. Bütün bunlar Muhtarla oğlunun oyunu."
"Neden oyun oynasınlar ki sana?"
"Benim de evimi, dükkânımı elimden alacaklar... "
"Karını aldıkları gibi mi?" diyerek ne zamandır dilimin ucundaki soruyu soruyorum.
Daha fazla direnmiyor Kasap; başını öne eğiyor, kendi kendine söylenir gibi.

"Evet," diyor. "Karımı aldıkları gibi. Yiğit'in sevgilisi olmuştu Makbule. Kötü davrandım olmadı, iyi davrandım olmadı. Ne yaptıysam o zibididen vazgeçmedi kahpe."
"Bu yüzden mi öldürdün?" diyerek araya giriyor Ali.
"Karım ölmedi," diyor Kasap, kararlı tavırla. "Yiğit denen hergelenin kapattığı bir evde oturmuş, benim rezil olmamı seyrediyor şu anda."
"Belki de karını onlar öldürmüştür, ne dersin?" diye olta atmayı sürdürüyor Ali.
"Sanmıyorum," diyor Kasap içten bir tavırla. "Onu neden öldürsünler? Bence karım Yiğit'in yanında."
Sorgudan sonra Ali'yle tartışıyoruz. Yardımcım, Kasap'ın rol yaptığını, karısını öldürmüş olabileceğine inanıyor. Elimizdeki kanıtlar da bu görüşü doğrular gibi ama önsezilerim bu işin içinde başka bir iş olduğunu söylüyor bana.
"İyi de amirim," diyor haklı olarak Ali. "Makbule sağ ise bulunan bacak kimin?"
"Bilmiyorum," diyorum, "ama bu sorunun yanıtı o mahallede."
Bu kez öğleden sonra gidiyoruz mahalleye. Önce kahveye uğruyoruz. İçerisi sakin. Bir masada işsiz dört kişi okey oynuyor, yanlarındaki küçük masada ise iddialı bir tavla partisi sürüyor. İçeri girince herkes merakla bize bakıyor. Kahveci kim olduğumuzu öğrenmiş.
"Buyrun amirim," diyerek saygıyla karşılıyor bizi, yanında da çırağı, "şöyle oturun."
"Sağ olun oturmayacağız," diyorum. "Kasap hakkında bir iki şey soracaktım."
"Yaramaz adam amirim," diyor yüzünü buruşturarak. "Kavga etmediği esnaf kalmadı şurada." Sonra meraklı gözlerini yüzüme dikerek. "Karısını öldürmüş değil mi?"
"Kesin konuşmak için erken. Henüz kanıtlanmadı."

"Öldürmüştür. Yoksa bunca gündür ortaya çıkmaz mıydı kadın?"
Kahvecinin çırağı kara gözlerini yüzüme dikerek,
"Komiserim," diyor. "Ben dün Makbule Abla'nın hayaletini gördüm."
"Ne hayaleti ulan," diye tersliyor Kahveci, çocuğu.
"Hayalet işte usta. Dün gece yürürken gördüm. Kasap'ın evinden çıkıyordu."
"Kusura bakmayın," diyor kahveci. "Çocuk işte."
"Valla billa gördüm usta. İnanmazsanız Yiğit Abi'ye sorun o da sokağın içindeydi."
"Yiğit hayaletin yanında mıydı?" diye soruyorum çocuğa merakla.
"Yanında değildi, köşe başında bekliyordu. Hayaletin elinde bir de çanta vardı."
Kahveci, çocuğu neden ciddiye aldığımızı anlayamamış tuhaf tuhaf yüzümüze bakarken, biz daha fazla zaman yitirmeden Yiğit'in dükkânının yolunu tutuyoruz.
Komisyoncu kalabalık. Muhtarla Yiğit'in yanı sıra iki kişi daha var. içerde ateşli bir tartışma sürüyor. Öyle kaptırmışlar ki kendilerini, sesleri sokağın başından bile duyuluyor.
"Neden anlamıyorsun?" diye bağırıyor Yiğit. "O arsa satılık değil."
"Ne istersen vereceğiz gurban?" diyor Kürt aksanıyla konuşan adam. "Mümkünatı yok o arsayı almamız lazım."
"Ne demek mümkünü yok," diyerek Muhtar giriyor araya. "Satmadığımız bir malı nasıl alırsın? Biz orayı gazino yapacağız."
"Olmaz," diyor adamlardan gür bıyıklı olanı, "orası bizim anamızın mezarıdır."
Kapıda bizi görünce, bir an susuyorlar.
"Hoş geldiniz başkomiserim," diyor Muhtar. Sonra adamlara dönerek. "Hadi artık, bakın misafirimiz geldi. Sizinle uğraşacak halimiz yok."
Adamlardan daha yaşlıca olanı, yalvaran gözlerle bana bakıyor.
"Komiserim," diyor, "Allah rızası için bize yardım edin. "
"Hayrola, nedir olay?" diye soruyorum.
Adam, Muhtar'ın araya girmesine meydan vermeden başlıyor anlatmaya:
"Biz yandaki mahallede oturmaktayız. Allah kimsenin başına vermesin, anamız on gün önce bir kaza geçirdi. Bir bacağını kestiler. Kesik bacağı da tutup bize verdiler. Biz de boş diye gittik, bu mahallenin girişindeki tepeye, ağaçların altına gömdük. Lakin sonra bizim din büyüğümüz Şıh Hacı Neşet geldi. 'ınadem ki o bacağı oraya gömdünüz, artık ananınızı da oraya gömmek zorundasınız. Yoksa ananız öteki dünyada da sakat kalacaktır,' dedi... "
"Bir dakika, bir dakika," diyerek araya giriyor Ali... "Yani siz annenizin kesik bacağını gömdüğünüzü mü söylüyorsunuz?"
"Evet ama anam öldüğünde kendisini de oraya gömmemiz lazımmış. Bu sebepten arsayı almak zorundayız. Ama bunlar satmıyor... "
Adam bunları anlatırken Ali'yle birbirimize bakarak gülmeye başlıyoruz. Zavallılar neye güldüğümüzü anlamadan tuhaf tuhaf yüzümüze bakıyor.
Şoku atlatınca Muhtar ile oğlunu bir kenara çekip, Gülsüm'ün evini yaktıklarını bildiğimizi söylüyoruz. Yiğit'i de evli bir kadınla fuhuş yapmakla suçluyoruz. Aslında elimizde kanıt olmadığı için bir şey yapamayacağımızı onlar da çok iyi biliyorlar ama yine de çekinerek dinliyorlar bizi.

"Ama arsayı bu adamlara satarsanız biz de size anlayışlı davranırız," diyorum.
"Ama komiserim, o kadını oraya gömemezler ki," diye karşı çıkacak oluyor muhtar.
"Sen arsayı sat. Gerisini onlar halleder," diyorum.
Muhtar istemeye istemeye razı olurken, biz de annelerine mezar alan iki oğulun hayır dualarıyla dönüyoruz merkeze.

SEVGİLİM TİNER

Oğlum, yatağın başucunda durmuş beni seyrediyor. Alacakaranlıkta yüzünü göremesem de beni izleyen çocuğun, oğlum olduğunu hissederek, mutlulukla gülümsüyorum. Sonra dönüp karıma sarılmaya çalışıyorum ama elim sıcak bir kadın bedenine dokunacağına çarşafın soğuk boşluğuna düşüyor. O anda aklım başıma geliyor. Karımın iki yıl önce oğlumla birlikte o korkunç patlamada öldüğü gerçeği olanca ağırlığıyla zihnime çöküyor. Bu kâbustan kurtulmak için gözlerimi açarak yatakta doğruluyorum. Yine de, az önce oğlumu gördüğüm köşeye bakmaktan kendimi alamıyorum. Hayır, kimse yok.
Keder içinde yeniden yatağıma uzanırken bir tıkırtı çalınıyor kulağıma. Yan daireden geldiğini düşünerek, yeniden uyumaya çalışıyorum ama oğlumla karımın görüntüleri gözümün önünden gitmiyor. Sıkıntıyla yana dönerken yine bir tıkırtı duyuyorum. Ses o kadar yakın ki yan daireden geliyor olamaz... Komodinin üzerinde duran silahımı alıp, hızla yataktan çıkıyorum. Parmaklarımın ucuna basarak salona süzülüyorum. Salonun kapışma yaklaşınca sırtımı duvara dayayarak içeriyi dinliyorum. Yanılmamışım, içerde bin var. Kapıdan başımı uzatıp salona bir göz atıyorum. Alacakaranlıkta bir siluet çekmeceleri açıyor, içlerini karıştırıyor. Bir hırsız mı, yoksa polislik hayatım boyunca edindiğim düşmanlarımdan biri mi? Hızla salona girerek silahımı çelimsiz bedenine doğrultuyorum,
"Olduğun yerde kal, ellerini başının üzerine koy."
Sesimi duyan karaltı bir an sarsılıyor, sonra yıldırım hızıyla yandaki pencereye atlıyor.
"Dur!" diye bağırarak koşturuyorum. Pencereye geldiğimde yan taraftaki inşaattan benim pencereme bir kalasın uzatıldığım görüyorum. Ama tuhaf, adam ortalıkta yok. Bu kadar kısa sürede karşı inşaata ulaşması olanaksız. Pencereden bakınca, aşağıda küçük kum tepeceğinin üstünde kıvrandığını görüyorum. Ambulansa haber verdikten sonra bir el feneri kaparak aşağıya iniyorum.
El fenerimin kırmızı ışığı yerde yatan karaltıyı aydınlatınca, kovaladığım kişinin on iki on üç yaşlarında bir çocuk olduğunu görerek, yanına yaklaşıyorum.
"Sık dişini," diyorum. "Az sonra ambulans gelecek, seni hastaneye götüreceğim."
Ama her zamanki gibi ambulans gecikiyor, ben de daha fazla beklemeyi göze alamayarak çocuğu emektar Renault'ya atıp, hastaneye kendim götürüyorum.
Gecenin o saatinde doktor bulmakta zorlanıyoruz. Komiser olduğumu söyleyip ortalığı birbirine katınca, hastabakıcılar doktoru uyandırıyorlar. Adının Kerim olduğunu öğrendiğim çocuğu muayene eden doktor, önemli bir şeyinin olmadığını söylüyor. Kumun üstüne düştüğü için kırık çıkık yokmuş. Yine de iç kanama olasılığına karşı yirmi dört saat kontrol altında kalması gerektiğini söylüyorlar. Onu tek kişilik bir odaya koyarlarken, ben de merkezi arayıp, derhal hastaneye bir polis memuru yollamalarını emrediyorum.
Ertesi sabah uyanır uyanmaz hastanenin yolunu tutuyorum. İçeri girdiğimi gören çocuk umursamaz bir tavırla beni süzüyor. Çocuğun korkusuz bakışları sinirlendiriyor beni.
"Oğlum," eliyorum, "sen ne biçim hırsızsın. İnsan hiç polisin evini soymaya kalkar mı?"
"Ben hırsız değilim," diyor Kerim pişkin bir tavırla,
"Hırsız değilsen, benim evimde ne işin vardı?" diye soruyorum.
Çocuk yanıt vermekten kaçınıyor.
"Karanlıkta evinin yolunu mu şaşırdın?" Çocuk suskunluğunu sürdürünce, "Sahi," diyorum, "senin annen, baban nerede?"
"Annem, babam yok," diyor küskün, adeta düşmanca bir sesle.
"Nasıl yok?" diye söyleniyorum.
"Babam iş kazasında ölmüş. Annem de kardeşimle beni bırakıp bir adamla kaçtı."
"Bir de kardeşin mi var? Nerede kalıyorsunuz?"
"Surda burda... "
"Beni iyi dinle Kerim," diyorum, "seni hırsızlık yaparken yakaladık. Bu işi tek başına yapmadığından eminim. Birileri seni hırsızlık yapmaya zorlamış..."
"Hayır," diyerek kesiyor sözümü Kerim, "kimse beni hırsızlık yapmaya zorlamadı... "
"Bize gerçeği söylemelisin. Yoksa hapse gireceksin."
"Beni hapse atamazsınız," diye karşı çıkıyor Kerim eskisinden daha sert bir tonda. Çenesinin titremeye başladığını fark ediyorum. Ağlayacak sanıyorum ama hayır, titreme giderek bütün bedenine yayılıyor. "Beni hapse atamazsınız. Kardeşimi sokakta yalnız bırakamam," diye söyleniyor. Alnında ter damlalarının belirmeye başladığını görüyorum.
Hastabakıcıyı çağırıyorum. Hemen yetişiyor kadıncağız. Sakinleştirici bir iğne yaparak Kerim'in uyumasını sağlıyor. Neler olduğunu soruyorum, doktorla konuşmalısınız, diyor.

"Tiner kullanıyor," diye açıklıyor doktor. "Hareketleri yavaş, beyin hücreleri ölüyor."
"Tedavi edilemez mi?"
"Edilebilir ama bir hastaneye yatması gerek."
Yeniden Kerim'in odasına dönüyorum. Yüzünde çatık bir ifade ile uyuyan çocuğu seyrediyorum. Kendi oğlum geliyor aklıma. Kerim kendine gelip de beni başucunda görünce tedirginleşiyor.
"Korkma," diyorum, "sana yardım etmek istiyorum."
"Beni hapse atmayın," diyor yalvaran bir tavırla. "Yoksa kardeşimi kesecekler."
"Neden kessinler ki kardeşini?"
"Dilencilik yaptırmak için."
"Kim kesecek?"
"Çetedekiler... Reşit, Doktor Kimbıl... Başkaları da var."
"Daha önce onların yanında miydin?"
"Evet. Annem bizi terk edince kardeşim İsmail'le birlikte sokaklarda yaşamaya başladık. Reşit Abi diye biri var; yanımıza geldi. Bize yiyecek, para verdi. Tünel'in arka taraflarında bizim gibi çocukların yaşadığı bir eve götürdü. Sonra bana hırsızlık yaptırmaya çalıştı. Bir iki işe çıktım. Bir gün eve geldiğimde, bir adamın kardeşimi soyarak bedenim yokladığını gördüm. Ne oluyor diye yanlarına gidince, Reşit Abi, adamın doktor olduğunu söyledi. Kardeşimi muayene ediyormuş. Ama evde birlikte kaldığımız arkadaşlar, daha önceden de kardeşim yaşlarında bir çocuğu bu adamın muayene ettiğini, bir hafta sonra da çocuğun bir eliyle bir bacağını kestiklerini söyleyince gerçeği anladım. Kardeşimi alıp kaçtım oradan."
"O doktorun kim olduğunu biliyor musun?"
"Gerçek adını bilmiyorum. Ona Kimbıl diyorlar. Bir sürü çocuğu sakat bırakmış."
"Peki kardeşin nerede şimdi?"
"Tarlabaşı'nda, terk edilmiş bir evde."
Kerim'in anlattıkları tedirgin ediyor beni.
"Ya kardeşini yakalarlarsa?"
"O evi kimse bilmiyor. Hem yanında Hikmet var."
"Onları bulmamız gerek," diyorum.
"Ben gelmezsem bulamazsın."
"Yürüyebilecek misin?"
"İyiyim, yürüyebilirim."
Tarlabaşı'nda yarısı yıkılmış, kapısının önü çöple kaplı bir eve giriyoruz. Çiş, rutubet kokan bir odada yere yayılmış mukavvaların üzerinde Kerim'in yaşlarında bir çocuk yatıyor. Onu gören Kerim telaşlanıyor, yatan çocuğa yaklaşarak.
"Hikmet... Hikmet..." diye sesleniyor. Ama Hikmet onu duymuyor. Bunun üzerine Kerim arkadaşının omzundan tutarak sarsalamaya başlıyor. Hikmet gözlerini açar gibi oluyor, bir şeyler mırıldandıktan sonra yeniden dalıp gidiyor.
Kerim üzüntüden çarpılmış bir suratla bana dönerek söyleniyor:
"Kardeşimi kaçırmışlar. Reşit olmalı. Mutlaka o kaçırmıştır İsmail'i."
"Nerede buluruz Reşit'i?"
"Kaldığı yeri bilmiyorum," diyor umutsuz bir tavırla ama biraz düşündükten sonra yüzü ışır gibi oluyor.
"Beyoğlu'nda arka sokaklarda bir otopark var. Oraya takılıyor."
"Tamam," diyorum, "onu buluruz. Kardeşini de ellerinden alırız. Ama biraz sabırlı olmak lazım. Adamları suçüstü yakalayalım."
"Kardeşime bir şey olmaz değil mi?"
"Dikkatli olursak hiçbir şey olmaz. Şimdi sen kaçtığınız evde kalan çocukları bul. Kardeşin orada mı, sor. Eğer oradaysa evi gözetim altına alalım. Ben de Reşit'in peşine düşeceğim."
Önerim Kerim'i hoşnut etmiyor ama başka çaresi olmadığından kabul ediyor.
"Bu telefon numaram," diyorum, elimdeki kâğıdı uzatarak. "Bir gelişme olursa hemen ara. Bu akşam yedi buçukta buluşalım. Taksim'de Sular İdaresi'nin önündeki banklardan birinde seni bekleyeceğim. Anladın mı?"
"Anladım," diyor. Sonra eliyle Hikmet'i göstererek ekliyor: "Onu hastaneye götürmeliyiz. Midesinin yıkanması lazım."
Hikmet'i arabaya koyarken,
"Tiner mi çekmiş?" diye soruyorum.
"Hayır, Tiner böyle yapmaz. Hap vermişler"
"Sen de tiner kullanıyormuşsun," diyorum kınayan bir tavırla.
"Kullanıyorum. Her sokak çocuğu kullanır. Tiner bizim anamız, babamız, evimiz, her şeyimiz... Tineri dünyada hiçbir şeye değişmem... "
"Ama tiner sizi öldürüyor..." diyecek oluyorum.
"Bizi asıl öldüren sokaklar," diyerek kesiyor sözümü, "kulamparası, hırsızı, uğursuzu hepsi peşimizde. Tiner bize cesaret veriyor, bunları unutturuyor."

Ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Hastaneye kadar konuşmuyoruz. Onları hastanede bırakıp merkeze dönüyorum. Asayiş şubesindekilere Reşit'i soruyorum. Adamı tanıyorlar. Birkaç kez küçük çocukları satmaktan tutuklanmış ama her seferinde bir yolunu bulup kurtarmış paçayı. Resmini yollamalarını istiyorum. Kısa sürede ulaşıyor elime. Esmer, küçük gözlü bir adam. İki sivil memur alıp çıkıyorum merkezden. Kerim'in söylediği gibi Beyoğlu'nda otopark olarak kullandıkları bir sokakta, iki kişiyle sohbet ederken buluyoruz Reşit'i. Sokağı gören küçük kahveye geçip oturuyoruz. Ben memurlardan biriyle tavla oynuyormuş gibi yapıyorum, öteki memur yalnızmış gibi bir çay söyleyip gazetesini okuyor. Reşit'in yanındaki adamlar az sonra gidiyor. Ama adam hiç boş kalmıyor, bu defa da bir sokak çocuğu geliyor yanına, bir kese kâğıdı uzatıyor. Reşit kese kâğıdını alıp çocuğu yolluyor. Sonra oturduğumuz kahveye geliyor. Konuşmasından ahbap olduklarını anladığımız kahvehane sahibine bir ayran söyleyip beklemeye başlıyor. Fazla beklemiyoruz. Orta yaşlı, kütüz bir adam geliyor Reşit'in yanına. Bir çay içimi konuşuyorlar. Adam kese kâğıdım alıp çıkıyor. Tek oturan memura işaretle Reşit'i izlemesini söyledikten sonra ben de yanımdaki memurla adamın peşine düşüyorum. Belli bir mesafeden takip ediyoruz. Ama adam kuşkulanıyor, köşeyi dönerken birden dönüp arkasına bakıyor. Bizi görünce panikliyor.

"Yakalayalım," diyorum.

Hızlanıyoruz. Sokağın başına geldiğimizde adamın koşmaya başladığını görüyoruz.

"Ben yan sokaktan girip önünü keseyim komiserim," diyor yanımdaki memur.

"Tamam," diyerek herifin peşinden koşmaya başlıyorum. Ama bir süre sonra nefessiz kalıyorum. Allahtan yanımdaki çocuk cıva gibi. Öteki sokağa çıktığımda, herifi altına alıp bileklerini kelepçelediğini görüyorum. Yere düşen kese kâğıdını alıp içine bakıyorum. Altı çift bilezik, bir altın zincir, iki elmas yüzük, beş çift altın küpe görüyorum.

Adamı merkeze götürüp dosyasına bakıyoruz. Eski bir sabıkalı; önce biraz direniyor ama sıkıştırınca başlıyor ötmeye, işinin çocukların çaldığı malları satmak olduğunu söylüyor. Malları Reşit'ten alıyormuş, satınca da kendi komisyonunu kesip kalanını yine Reşit'e veriyormuş. Ona Kimbıl'ı soruyoruz. Gerçek kimliğini bilmediğini söylüyor. Çete, onu gözü gibi koruyormuş. Çünkü çocukları kesme işini başka kimseye yaptıramıyorlarmış. Yeni bir çocuk kesilmesi olayı var mı, diye soruyoruz. Bilmediğini söylüyor.

Bu arada Reşit'i izlemesi için bıraktığımız memur yıkılmış bir suratla dönüyor. Reşit onu fark edip atlatmış.

"Neyse onu buluruz," diyorum. O arada gözlerim saatime kayıyor. Hemen çıkmazsam Kerim'le görüşmeye geç kalacağım.

Birkaç dakika rötarla geliyorum Taksim'e. Kerim kaygılı bir suratla banklardan birine oturmuş beni bekliyor. Ben de yanına çöküyorum.

"Kardeşim evde yok," diyor, "oraya hiç götürmemişler."

"Kötü," diye mırıldanıyorum, "desene Reşit'i konuşturmaktan başka çaremiz kalmadı."

"Ama Vefa'da bir ev daha varmış. O ev daha az dikkat çekiyormuş. Çocuklardan biri, kardeşimi o eve götürmüş olabileceğini söyledi. Adresini aldım."

"Aferin," diyorum, "iyi yapmışsın. O evi hemen göz hapsine alalım."

"Neden evi basıp kardeşimi kurtarmıyorsunuz?" diye kaygıyla soruyor.

"Eğer öyle yaparsak, adamların suçunu ispat edemeyiz. Serbest kalırlar. Ama suçüstü yaparsak, belki çetenin hepsini değil ama en azından Reşitle, Kimbıl'ı hapse atarız."

"Ya kardeşimi keserlerse?"

"Kesemeyecekler," diyorum güvenli bir ses tonuyla, "hemen şimdi Vefa'daki evin önüne gidip karakol kuracağız. İçeri kim giriyor kim çıkıyor, her şeyi göreceğiz. Gerekirse anında müdahale ederiz. Tamam mı?"

"Tamam," diyor ama yüzündeki kaygı bulutları dağılmıyor. Aslına bakarsanız ben de o kadar rahat değilim. Ama bu riski göze almak zorundayım.

Pencereleri boyalı minibüsümüzü, Vefa'daki evi gören bir sokağa park ediyoruz. Yanımda Kerim'in dışında iki memur var. Evin iki penceresinden de ışık süzülüyor. Bir ara evden genç bir adam çıkıyor. Karşıya geçip bakkala giriyor. Sonra elinde sigara ve çikolata paketleriyle eve giriyor. Kerim yanıma oturmuş heyecanla bekliyor. Gece yarısına doğru başı düşmeye başlıyor. Zemine bir battaniye serip, uyumasını söylüyorum.

"Ya kardeşimi götürecek olurlarsa?"

"Merak etme ben uyandırırım seni," diyerek yatıştırıyorum onu.

O kadar bitkin ki uzanır uzanmaz uyuyup kalıyor.

Sabaha kadar başka bir hareket olmuyor evde. Ama sabah ezanıyla birlikte evin ışıkları yanmaya başlıyor. Yarım saat sonra da yeşil bir Fiat evin önünde duruyor. Kerim'i uyandırıyorum. Arabadan iki kişi iniyor. Biri Reşit, yanındaki adamı gören Kerim,

"İşte," diyor heyecanlanarak. "Doktor Kimbıl bu. Hadi yakalayın onları."

"Acele etme. Ameliyatı burada yapacaklarını sanmıyorum."

Tam düşündüğüm gibi oluyor. Eve giren iki adam beş dakika geçmeden yanlarında Kerim'in kardeşi İsmail'le birlikte çıkıyorlar. Arabaya binip hareket ediyorlar. Tabi biz de peşlerinden. Aradaki uzaklığı koruyarak Fiat'ı izliyoruz. Her şey yolunda gidiyor, henüz yollarda trafik yok. Ama Kâğıthane'ye inerken ne olduğunu bile anlayamadan, yan yoldan çıkan bir Mercedes bize bindiriyor. Durmak zorunda kalıyoruz. Mercedesin şoförü zil zurna sarhoş. Onunla uğraşacak halimiz yok. Adamı arabasına kapatıp yolumuza devam ediyoruz fakat

Fiat'ı bulamıyoruz. Sanki yer yarıldı da araba içine girdi. Kerim olanlardan beni sorumlu tutarak, nefretle yüzüme bakmaya başlıyor.
"Onları yakalamalıydınız. Bak işte kaybettik. Şimdi kardeşimi kesecekler."
"Paniğe kapılma," diyorum.ama ben de hiç rahat değilim, "bu ameliyat yapılan ev hakkında bir şey duymadın mı?"
"Duymadım," diyor önce ağlamaklı bir sesle. Ama sonra burnunu çekerek ekliyor. "Büyük bir site varmış. Dilenci çocuklardan biri söylemişti."
Başımı pencereden çıkarıp çevrede büyük site var mı, diye bakıyorum. Ve aşağıda, semtin konut dokusuyla hiç uyuşmayan bloklar görüyorum.
"Galiba onları bulduk. Aşağıya inelim," diyorum arabayı kullanan memura.
Birkaç dakikada siteye geliyoruz. Evet, işte bizim Fiat da burada. Minibüsü park ederken, aracı kullanan memur,
"Bu sitede en az elli daire var amirim. Nasıl bulacağız onları?" diye soruyor.
"Gerekirse tek tek hepsini kontrol edeceğiz," diyorum hırsla. "Ben siteye giriyorum, siz merkezi arayıp destek isteyin."
Sitenin kapısından girip aşağıya, kapıcı dairesine iniyorum. Aceleyle zile basıyorum. Kapı açılmıyor. Tekrar tekrar basıyorum. Hayır ses seda yok. Küfrederek yeniden yukarı çıkıyorum. Birinci katta karşıma çıkan ilk dairenin ziline basıyorum.
Uykulu gözlerle genç bir kadın açıyor kapıyı, kapıda hiç tanımadığı, telaş içinde bir adamı görünce tedirgin oluyor.
"Bu sitede oturan doktor ya da hastabakıcı gibi birini arıyorum," diyorum bir solukta.
Kadının bakışları yumuşuyor. Bir hastam olduğunu, acilen bir doktora ihtiyacım olduğunu düşünüyor.

"Bu sitede doktor yok ama hemen arka tarafta bir dispanser var," diyor. "Her zaman açık olmaz ama bir bakın, belki şansınız yaver gider de bir doktor bulursunuz."
Demek her zaman açık olmuyormuş, bende jeton düşüyor.
"Siteden geçiş var mı oraya?" diye soruyorum merakla.
"Tabii, arka taraftan gelseydiniz görürdünüz dispanseri."
Hızla çıkıyorum, dışarı. Kerim'i minibüste bırakan iki memur arkadaşla kapıda karşılaşıyoruz.
"Onları bulduk," diyorum. "Arkadaki dispanserdeler."
Dispanser terk edilmiş gibi görünüyor. Kapısı kilitli. Pencereden atlayıp kaçmasınlar diye memurlardan birini arka tarafa gönderiyorum. Öteki memurla birlikte kapıyı omuzlayarak içeri giriyoruz. Sesi duyan Reşit korkuyla koridora fırlıyor. Karşısında beni görünce afallıyor. Silahımı doğrultarak,
"Dur, kıpırdama!" diyorum.
"Tamam abi, ateş etme," diyerek ellerini kaldırıyor.
Reşit'i yanımdaki memura bırakarak yandaki odaya dalıyorum.
Odaya girer girmez pencereye sıkışmış bir adam görüyorum. Kaçmaya çalışıyor, ensesinden yakalayıp içeriye çekiyorum. Kıç üstü oturuyor yere.
"Çocuk nerde?" diye soruyorum.
"Orada," diyor naylon perdeyle ayrılmış bölümü göstererek.
"Aç o zaman perdeyi," diyorum.
Perdeyi açınca bir ameliyat masası çıkıyor ortaya. Küçük İsmail kocaman masanın üzerine uzatılmış, kendinden geçmiş bir halde yatıyor.
Öfkeyle baktığımı gören Kimbıl,
"Bir şeyi yok," diye açıklıyor korkuyla, "narkoz verdik, sadece baygın."
Merkezde sorguya aldığımız Reşit ile Kimbıl lakaplı sabık hastabakıcı Ekrem, bir iki isim veriyorlar ama nedense onları bulamıyoruz. Birileri kulaklarını bükmüş olmalı, adamlar sırra kadem basmışlar. Ama en azından Reşit ile sabık hastabakıcıyı içeri atıyoruz. İki kardeşi de bir yurda sokuyorum ama Kerim teşekkür yerine kara gözlerini yüzüme dikerek,
"Bizi kurtardın ama ya öteki arkadaşlarımız?" diye soruyor.

ALTIN AYAKLAR

Ünlü futbolcu Pepe Alvarez'in kaldığı Levent'deki iki katlı villanın önü gazeteci ordusuyla kuşatılmış durumda. Arabadan inerken sarıyorlar çevremi. Hemen arkasındaki uzun boylu kameraman çocukla öne geçmeyi başaran güzelce bir kız, elindeki mikrofonu burnumun ucuna kadar sokarak soruyor:
"Başkomiserim, sizce kim öldürmüş olabilir Altın Ayak'ı?"
"Altın Ayak mı?"
"Pepe Alverez'in lakabı... Kimlerden şüpheleniyorsunuz?"
"Hiçbir şey bilmiyorum," diye açıklıyorum. "Olayı, yolda telsizden duydum, hemen buraya geldim. Siz benden daha çok bilgiye sahipsiniz."

"O halde size de anlatalım," diye yılışıyor, sakallı bir muhabir.
"Sağ ol," diyorum ciddi bir tavırla, "bilgileri kaynağından almayı tercih ederim."
Gazeteci kalabalığının arasında yardımcım Ali'nin sıkıntılı yüzünü görür gibi oluyorum. Yanılmamışım az sonra da sesim duyuyorum.
"Bir dakika beyler," diyerek gazetecileri yarmaya çalışıyor. "Lütfen açılın."
Gazeteciler homurdansalar da benimle Ali arasında bir koridor oluşmasına izin vermek zorunda kalıyorlar. Ama bu arada soru sormaktan da vazgeçmiyorlar.
"Pepe'yi eski kulübünün öldürttüğü söyleniyor doğru mu?"
"Hamile bıraktığı sevgilisinin belalı kardeşini tutukladınız mı?"
"Fanatik taraftarlardan tehdit mektupları alıyormuş, aslı var mı?"
Bir makineli tüfek ritmiyle peş peşe sıralanan soruların hiçbirine yanıt vermeden, kısa sürede yardımcıma ulaşmayı başarıyorum.
"Elimi tutun amirim. Böyle daha çabuk çıkarız," diyor Ali, sonra gazetecilere dönüyor:
"Maalesef sorularınızı yanıtlamak için çok erken. Burada beklemenizin de bir anlamı yok. Basın büromuz yakında gerekli açıklamayı yapacak."
Gazeteciler memnuniyetsiz sesler çıkararak çekiliyorlar önümüzden, ama Pepe'nin cesedi çıkartılırken fotoğrafını çekmeden, onları buradan hiçbir gücün götüremeyeceğini Ali de, ben de çok iyi biliyoruz. Bahçe kapısını açarak içeriye giriyoruz. Mis gibi kokan mor şebboyların arasından geçerek villaya ulaşıyoruz. Kapıdaki memur beni görünce, ahşap kapıyı ardına kadar açarak, yana çekiliyor.
Günün modasına göre döşenmiş evde bizim teknik ekip harıl harıl çalışıyor. Sessizce yaklaşıyoruz. Ama boşuna, bizi gören Numan, cesetten başını kaldırarak,
"Vay Nevzat, nerede kaldın yahu?" diye takılıyor. "Sen hepimizden önce gelirdin. Bugün ne oldu böyle?"
"İşim vardı," diye kestirip atıyorum. Şakalaşmak istemediğimi anlayan Numan üstelemiyor, cesede dönüyor yeniden.
Birkaç adım daha atıp ben de cesede bakıyorum. Bakar bakmaz da yüzümü buruşturuyorum. Futbolcunun başının yerinde, kana bulanmış bir kemik ve et yığını duruyor.
"Biri ona çok kızmış olmalı," diye açıklıyor Numan maktulün yumruk halinde sıkılmış sağ elim açmaya çalışırken. "Başını ezmiş."
"Ölüm nedeni bu mu?"
"Henüz belli değil. Adli tabip karar verecek? Ama aralarında kısa bir boğuşma olmuş. Şömine demirinde de kan var."
"Pepe ile baş edebildiğine göre katil iriyarı olmalı," diye söyleniyor Ali.
"Hem de kızıl saçlı."
"Onu nereden anladın?" diye soruyorum merakla.
"Maktulün eline baksana," diyerek başıyla Pepe'nin avcunu gösteriyor Numan.
Dikkatle bakınca futbolcunun avucundaki bir tutam kızıl saçı fark ediyorum.
"Peki futbol ayakkabılarını bulabildiniz mi?"
"Hayır," diyor Numan. "Katil götürmüş olmalı."
Onu daha fazla meşgul etmenin anlamı yok. Pencereleri kontrol etmekte olan Ekrem'e yönelirken Ali açıklıyor.
"Pepe on beş gündür yokmuş. Tatil yapıyormuş. İki gün önce dönmüş Türkiye'ye."
"Katil içeri nasıl girmiş?" diye soruyorum.
"Kapıdan girmiş olmalı. Büyük olasılıkla Pepe'nin tanıdığı biri. Kapı zorlanmamış."
Konuşmalarımızı işiten Ekrem, başıyla beni selamladıktan sonra,
"Pencereler de öyle amirim," diyerek katılıyor konuşmaya. "Katil eve rahatça girmiş, futbolcuyu öldürmüş sonra da elini kolunu sallayarak çıkıp gitmiş."
"Beş aydır eski kulübünün taraftarlarından tehdit mektupları alıyormuş," diyor Ali. "Bu işin arkasında onlar olabilir."
"Eski futbol kulübü mü?" diye soruyorum.
"Evet, Pepe bu sene başka bir kulübe geçti."
"Ne var bunda? Bütün futbolcular kulüp değiştirebilir."
"Ama Pepe bundan biraz fazlasını yapmış. Bu sezon kulüpte kalmaya söz vermişken, rakip takım biraz daha fazla para verince son anda imzayı atmaktan vazgeçmiş. İşin kötüsü futbolcusunun başka takıma satıldığından habersiz olan kulüp başkanı, o sırada televizyonlarda, Pepe bu yıl da bizimle oynayacak, diye atıp tutuyormuş. Böylece Pepe hem eski takımını iyi bir oyuncudan yoksun bırakmış, hem de futbol kulübünün prestijini yerle bir etmiş. Bence bu ışı onlar yapmıştır. Takımın yöneticileri de pek sağlam ayakkabı sayılmaz zaten. Yeraltı dünyasıyla içli dışlılar."
"O halde şu kulübün yöneticilerini bir ziyaret edelim," diyorum Ali'ye. "Zaten burada ayak bağı olmaktan başka bir işe yaramıyoruz. Bu arada teknik ekip çalışmasını tamamlamış, raporlarını hazırlamış olur."

Kulüpte iki sorumlu karşılıyor bizi; biri uzun boylu, şık giyimli oldukça çirkin, öteki orta boylu, tombul, sevimli biri. Kim olduğumuzu öğrenince tedirgin oluyorlar. Olayı gazetecilerden öğrenmişler. Daha soru sormadan, çirkin olanı atılıyor;
"Sizi temin ederim ki bizim bu işle hiçbir ilgimiz yok başkomiserim."
"Kulübümüz yasadışı işlere girmez," diyerek öteki tamamlıyor arkadaşının sözlerini.
"Bir dakika bir dakika..." diyerek ikisini de susturuyorum. "Sizi suçlayan yok. Hemen savunmaya geçmeyin. Ben sadece olayı soruşturuyorum... "
"Ama sizin buraya geldiğinizi gazeteciler öğrenirse kulübümüzün adı çıkacak."
"Merak etmeyin kimse öğrenmeyecek."
Biraz yatışır gibi oluyorlar ama içleri hâlâ rahat de
"Şu Pepe'yi anlatın bana biraz," diyorum kararlı bir ses tonuyla.
"Yoksul bir ailenin çocuğuydu," diyor tombul olanı. "Onu Türkiye'ye ben getirdim. Pepe çok yetenekli bir futbolcu. Kısa sürede kendini gösterdi, ülkemizde bir yıldız oldu. Ne yazık ki çabuk ulaştığı zirve başını döndürdü. Uygunsuz ilişkilere girdi, Kıvırcık Kemal'in kız kardeşiyle olan ilişkisini duymuşsunuzdur. Daha başka kadınlar... Bunlara rağmen iyi futbol oynamayı sürdürdü. Hiç penaltı kaçırmadığını biliyor muydunuz? "
"Çok hırslıydı," diyerek çirkin olanı kapıyor sözü. "Aynı derecede paragöz. Karşı takım birazcık daha fazla para önerdi diye, bizi, Türkiye'deki ilk göz ağrısı olan takımını bırakıp gitti."
"O gittikten sonra taraftarlarınızın arasından onu öldürmeliyiz filan diyen birileri oldu mu? Ya da böyle biriyle karşılaştınız mı?"
"Ne münasebet! Bizim takımın taraftarı saldırgan değildir."
"Öyle diyorsunuz ama taraftarlarınızdan biri tehdit mektupları yolluyormuş," diyor Ali.
"Olabilir," diyor tombul olanı, gergin bir ifadeyle. "Ama bunda kulübün ne suçu var? Biz her zaman taraftarımıza centilmence davranmalarını salık veriyoruz. Ama yüz binlerce insanın hepsini birden denetleyemeyeceğimizi de takdir edersiniz."
"Pepe'nin yakın olduğu kimse var mıydı?" diye soruyorum gerginliği yumuşatmak için.
"Yoktu," diyor tombul. "Ne takımda ne de takım dışında arkadaşı yoktu. Memleketlisi Sanchez dışında. Bir de kadınlar tabii."
"Ama," diyor çirkin, "kadınları da evine götürmezdi."
"Birine anahtar filan vermiş olabilir mı?" • "Pepe bunu yapmazdı. Çünkü kimseye güvenmezdi."
"Sanchez'le arası iyi, dediniz. Ona vermiş olamaz mı?"
"Sanmıyorum. Hem vermiş olsa bile Sanchez katil olamaz. Bir ay önce ülkesine döndü... Başka biri olabilir mi?.. Hayır, kesinlikle olamaz. Pepe kimseye anahtarını teslim etmez. Hele Kıvırcık Kemal'in arabasını taramasından sonra bu imkânsız. Bence Kıvırcık Kemal'i sorgulamalısınız. Bu işte onun parmağı vardır."
"Nasıl bu kadar kesin konuşabiliyorsunuz?" diye soruyorum şaşkınlıkla.
"Olanları biliyor olsaydınız siz de benim gibi düşünürdünüz."
"Anlatın da öğrenelim o zaman."
"Pepe, geçen yıl Tepebaşı'ndaki Neşem Pavyon'un sahibi Kıvırcık Kemal'in kız kardeşiyle çıkmaya başlamıştı. Kıvırcık Kemal, kardeşinin bir futbolcuyla, hele de yabancı biriyle çıktığını duyunca küplere bindi. Ama kız kardeşi abisinin ağzından girdi, burnundan çıktı, nişanlanacağız diye ikna etti. Böylece ilişkileri bir süre daha devam etti. Kız evlenmeyi umarken, bizimki sıkılmaya başladı. Sonunda da kızı bıraktı. İşin kötüsü kız hamile kalmıştı. Pepe her zaman olduğu gibi sorumluluk üstlenmek istemedi. Kızın başkalarıyla da çıktığını öne sürerek çocuğun babasının kendisi olmadığını söyledi. Bu arada zaman geçmiş, kızın karnındaki çocuk üç aylık olmuştu. Sonunda çaresiz kalan kızcağız kürtaj olmaya gidince, hamileliğin üç ayı geçtiğini saptayan doktorlar, tehlikeli bularak bu işi yapmaya yanaşmadılar. Ama kız çocuğu doğuramazdı. Kendini ehil olmayan bir doktora teslim etti. Ve zavallı kız kürtaj masasından kalkamadı. Olayı öğrenen Kıvırcık Kemal çılgına döndü. Ertesi gün Pepe antrenmandan eve dönerken, arabasını kurşun yağmuruna tuttu. Pepe şans eseri kurtuldu bu saldırıdan. Baktık Kıvırcık Kemal kararlı, araya biz girdik. İstanbul'un ünlü babalarından Süslü Nedim'i bulduk. Kendisi aynı zamanda kulübümüzün üyesidir. Durumu anlattık. Tamam, merak etmeyin, Kemal de büyük hatırım vardır, işi çözerim, dedi. O gece gidip konuştu. O konuşmadan sonra Kemal davasından vazgeçtiğini söyledi. Gerçekten de saldırılar durdu. Ama anlaşılan Kıvırcık davasından vazgeçmemiş. Sadece ortalığın sakinleşmesini bekliyormuş. Pepe tehlikenin geçtiğini sanıp rahatlayınca da temizledi onu."
"Ama," diyerek karşı çıkıyor Ali. "Pepe'nin çok dikkatli olduğunu siz söylediniz. Kemal'i ya da adamlarım neden alsın içen?"
"Bilemiyorum," diyor tombul adam düş kırıklığına uğramış bir tavırla. "Herhalde kandırmışlardır Pepe'yi."
"Neyse," diyorum, "anlayacağız. Gidip bir de şu Kemal'le konuşalım... "
Kalkarken tombul olanı,
"Lütfen başkomiserim," diye mızırdanıyor, "bizim kulübün adını bu işe bulaştırmayın."
"Merak etmeyin," diyorum. "Kimseyi boş yere suçlamaya niyetimiz yok."
Onlar söylediğimin ne anlama geldiğini düşünürlerken biz kapıdan çıkıyoruz.

Neşem Pavyon'da geceden kalma alkol, sigara, kadın parfümü karışımı bir koku karşılıyor bizi ve tabi Kıvırcık Kemal'in çakalları. Az sonra da kendisi çıkıp geliyor. Esmer, ince bıyıklı bir adam. Bize karşı saygılı davranıyor. Delikanlı raconuna hâlâ önem veren az sayıdaki kabadayıdan biri. Yüzümüzde gezinen meraklı bakışları, olaydan habersizmiş izlenimi uyandırıyor.
"Pepe bu sabah evinde ölü bulundu," diyorum, bakışlarımı gözlerinde kenetleyerek.
"Altın Ayak mı, hani şu ünlü futbolcu?" diye soruyor şaşkın bir ifadeyle.
"Ta kendisi," diyorum. "Suratı paramparça edilmiş."
Kahverengi gözlerinin derinliklerinde tutkulu parıltılar görür gibi oluyorum.
"Toprağı bol olsun," diyor ilgisiz bir sesle. "Dünyaya gelen bir gün gider."
"Pepe biraz erken gitmiş," diyerek Ali de katılıyor sorguya. "Daha yirmi üçündeymiş."
"Mukadderat. Allah'ın işine karışılmaz."
"Senin kız kardeşin de gençmiş..." diyecek oluyor Ali.
Kemal'in gözleri öfkeyle parlıyor.
"Kız kardeşimi karıştırmayın bu işe?"
"Karıştırmak zorundayız," diyorum. "Daha önce Pepe'nin arabasını kurşunlatmışsın."
"O iş mazide kaldı."
"Ne yani," diyor Ali alaycı bir tavırla. "Babalara söz verdin diye, Pepe'yi öldürmekten vazgeçtiğine inanmamızı mı istiyorsun?"
"İster inanın, ister inanmayın," diye tersliyor Kemal. "Sizin bileceğiniz iş. Polisleri bilmem ama biz de söz ağızdan çıkar. Çıktı mı, artık o kanundur."
"Peki, neden vazgeçtin Pepe'yi öldürmekten?"
"Nedim Baba'yı kıramadım. Bende hatırı büyüktür."
"Nasıl bir hatırmış ki bu, seni, canın gibi sevdiğin kız kardeşinin intikamını almaktan bile alıkoymuş," diyor Ali alaycı tavrını sürdürerek.
Kemal'in yardımcıma bozulduğu her halinden belli. Ama kendini tutuyor.
"Ona bir can borçluydum. Yakınlarımdan biri, oğlunun ölümüne neden olmuştu. Benim hatırım için onu bağışladı..." Konuşmasını Ali'nin yüzüne dik dik bakarak sürdürüyor. "Anladın mı, benim hatırım için. Ben de onun hatırı için o ırz düşmanı, şerefsizi bağışladım. Allah'a havale ettim. Sonunda layığım bulmuş."
"Peki dün gece neredeydin?" diye soruyorum.
"Hastanedeydim," diyor gülümseyerek. "Zeynep Kâmil'de. Dün gece karım bana nurtopu gibi bir oğlan doğurdu. Sonra arkadaşlarla buraya geldik. Sabaha kadar içtik."
"Araştıracağız," diyor Ali.
"Sen mesleğe yeni başladın değil mi?" diye soruyor Kemal, kısılmış gözlerinin arasından, küçümseyen bakışlarını yardımcıma dikerek.
"Bu seni ilgilendirmez," diyor Ali, öfkelenmeye başladığını gizlemeden.
"Peki son bir soru," diyorum araya girerek. "Sence kim öldürmüş olabilir Pepe'yi?"
"Bilmiyorum. Ama bilseydim de söylemezdim. O şerefsizi öldüren her kimse, öteki dünyada mekânı cennettir."
Kemal'i pavyonuyla baş başa bırakıp ayrılıyoruz yanından. Ben arabayı çalıştırırken,
"Amirim," diye soruyor Ali, "benim göreve yeni başladığımı nasıl bildi?"
"Eee, olacak o kadar. Nasıl biz onlarla uğraşıyorsak, onlar da bizimle uğraşıyorlar. Bu arada tecrübe sahibi oluyorlar."
Bir süre susuyor Ali. Ben arabayı çalıştırıyorum, trafiğe kendimizi bırakırken,
"Amirim," diyor, "sizce ben kötü bir sorgulamacı mıyım?"
Bir an dönüp yüzüne bakıyorum, içten görünüyor.
"Sorgu zor iştir Ali. İnsanın bir üslubunun olması lazım. Ama bu kolay kazanılmaz. Zamana ihtiyacın var."
"Anlıyorum," diyerek, düşünceli bir halde başını öne eğiyor.
Bir süre ikimiz de susuyoruz. Arabanın içini ağır bir hava kaplıyor.
"Evet," diyorum gereğinden canlı bir sesle, "hâlâ elimizde bir şey yok. Sen Zeynep Kâmil Hastanesi'ne bir uzan. Bakalım Kıvırcık Kemal doğru mu söylüyor? Ben de merkeze gidip teknik ekibin ne bulduğuna bir bakayım."
"Baş üstüne amirim," diyor Ali dalgınlığından sıyrılarak.
Akşamüstü dönüyor Ali. Hastanedekilerin, Kemal'in söylediklerini doğruladığını anlatıyor bir solukta. Ama bunun hiçbir önemi yok. Kiralık katil yollayarak da Pepe'yi öldürtmüş olabilir. Teknik ekipten ilk bilgiler de gelmeye başlıyor bu arada. Pepe'nin ölüm nedeni, başına demir gibi sert bir cisimle vurulmuş olması. Yani şömine demiriyle. Demek ki katil önce ünlü futbolcuyu öldürmüş, ardından başını ezmiş.
"Katilin eve nasıl girdiğini öğrenebilirsek, kimliği konusunda da ipucu elde ederiz."
"O zaman öncelikle şunun yanıtını bulmalıyız," diyor Ali. "Katili eve Pepe mi aldı, yoksa kendisi mi girdi?"
"Katilin eve kendisinin girmesi daha büyük ihtimal. Son on beş gündür Pepe yokmuş. Bu süre içinde katil içeri girmenin bir yolunu bulmuş olabilir."

"Ama nasıl?" diye mırıldanıyor Ali, sonra gözleri parıldayarak soruyor. "Katıl önceden anahtarı çalmış olmasın?"
"Anında kilidi değiştirirdi Pepe," diyorum. "Adam o kadar korkuyormuş ki... '"
Kilidi değiştirirdi derken aklıma başka bir ihtimal geliyor. "Evinin anahtarını kaybetsen ne yaparsın?" diye soruyorum yardımcıma.
"Yedeğini kullanırım," diyor, sözün nereye varacağını anlayamadan.
"Yedeği de yoksa?"
"Çilingir çağırırım."
"Evet çilingir çağırırsın. Katil de öyle yapmış olmasın. Pepe on beş gün evde yoktu. Katil, bir çilingir bulup, evinin anahtarını kaybettiğini söyleyerek kapıyı açtırabilir."
"İyi de çilingir kapıyı açarken komşular görmez mi?"
"Pepe'nin villasının sağı da solu da boş arsa. Çilingiri uygun bir zamanda getirdiyse, kimsenin ruhu bile duymaz."
Ali'nin yüzünü kararsız bir ifade kaplıyor.
"Bilemiyorum amirim," diye mırıldanıyor.
"Öğrenmek kolay. Yarın Levent'teki çilingirlerle konuşursak bunu anlarız."
"Ya çilingiri başka yerden getirdiyse."
"Sanmıyorum. Bu, çilingiri kuşkulandıracağından katil tercih etmez."
Ertesi sabah Levent merkezde çilingir aramaya başlıyoruz. Meydanda gözümüze çilingir tabelası çarpmayınca, köşedeki çiçekçi dükkânına girip soruyoruz. Orkideleri büyükçe bir vazoya yerleştirmekte olan yaşlı adam,
"Siz Loto Lütfü'yü arıyorsunuz," diyor.
"Loto Lütfü de kim?" diye soruyorum dikkat kesilerek.
"Bu yörenin en iyi çilingiri. Benim diyen usta su dökemez eline."
"Neden Loto Lütfü diyorsunuz ona?" diye soruyor Ali benden önce davranarak.
"Daha önce sadece Lütfü'ydü adı. Ama lotoda 775 milyarı kaybedip de hafif tırlatınca adı Loto Lütfü kaldı."
Ali'yle göz göze geliyoruz.
"Ne zaman oldu bu?"
"Geçen sezon, oynanan maç. Hiç unutmam bütün esnaf kahvede oturmuş o maçı izliyorduk. Yedi maç berabere bitmiş. Son maç oldukça geç saatlerde başladı. Maç bir bir berabere devam ediyor. Hepimiz heyecanlıyız ama bizim Lütfü hop oturup, hop kalkıyor. Maç bitti bitecek derken Altın Ayak Pepe son saniyelerde takmaz mı topu filelere. Hepimiz sevinçten havalara uçtuk. Takım iki bir galip. Ama sen bir de Lütfü'nün halini gör. Resmen tırlattı garip."
"Kızıl saçlı mı bu Lütfü?" diye soruyorum merakla
"Nereden biliyorsunuz?" diyor yaşlı adam şaşkınlıkla.
"Dükkânı nerede şu Lütfü'nün?" diye atılıyor Ali gemleyemediği bir heyecanla.
"Arkada," diyor adam, Ali'nin heyecanına bir anlam veremeyerek, "postanenin yanında."
Hızla ayrılıyoruz çiçekçiden. Elimizle koymuş gibi buluyoruz Loto Lütfü'yü. Küçük, kutu gibi dükkânın içinde kızıl saçlı iriyarı bir adam. Gözlerinde tuhaf bir ifadeyle bize bakıyor. Kimliğimi çıkartıp uzatıyorum,
"Ben başkomiser Nevzat, bu da yardımcım Ali."
Hiç şaşırmıyor, bizi bekliyor gibi bir hali var.
"Seni Pepe'yi öldürmekten tutukluyoruz," diyorum.
Bakışları bir an ayı pençesi gibi iri ellerine kayıyor, sonra o tuhaf ifade yine gelip oturuyor gözlerine. Adamın tavrını yanlış yorumlayan Ali,
"Yazık değil mi, o kadar yetenekli bir futbolcuyu nasıl öldürdün?" diye soruyor.
"O, benim yarınlarımı çalmıştı," diye açıklıyor cüssesine hiç yakışmayan çocuksu bir sesle. "Başkasınınkini de çalmasın diye öldürdüm."

SİYAH TAŞLI YÜZÜK

Bazı cinayetlerin aydınlanması polisin çabasına değil, siyasi iktidarın tavrına bağlıdır. Elinizde ne kadar ipucu, ne kadar somut kanıt olursa olsun hiçbir yararı olamaz. Çünkü yukarıdan birileri, bu işin aydınlanmasını istemiyordur. Bazen doğrudan söyledikleri de olur, ama genellikle her adımda önünüze engeller koyarak, sizi yolunuzdan saptırmaya çalışırlar.
Altı aydır üzerinde çalıştığımız Banker Ayhan cinayeti de bunlardan biriydi. Birilerinin soruşturmayı engellediği o kadar belliydi ki elimizde iki kişinin parmak izi, olayda kullanılan iki silahın balistik sonuçları, hatta benzin istasyonunda çalışan görgü tanığının gayet açık ifadesi olmasına karşın altı ay boyunca bir milim bile ilerleyememiştik. Ama altı ay sonra birden rüzgâr değişti. Kamuoyunun baskısıyla, güvenlik birimlerini, bu arada bizim teşkilatı da bir ahtapot gibi saran çetelere karşı operasyonlar başladı. İşte bu tutuklamalar sürerken Banker Ayhan dosyası da yeniden gündeme geldi.

Bir devlet bankasını dolandırma suçundan tutuklanan eski polis komiseri Adnan Tözel'in itirafıyla, Banker Ayhan'ı, Mevlüt Kanatla birlikte öldürdükleri açığa çıktı. Olayın azmettiricisi ise Antalya'da ve Kıbrıs'ta oteller zinciri bulunan italyan mafyasının kara para aklayıcısı ve maktulün yakın arkadaşı Rıfat Saygılı'ydı. Cinayet nedeni paraydı; Rıfat Saygılı, aldığı bir milyar doları ödemek yerine, para için meslek ahlakını hiçe sayan iki eski polise ellişer bin dolar vererek Banker Ayhan'ı öldürtmeyi seçmişti. Yukarıdaki tanıdıkları aracılığıyla da cinayet soruşturmasını engellemiş, olayın emniyet arşivindeki yüzlerce faili meçhul dosya arasında unutulacağını sanarak pis işlerini pervasızca sürdürmüştü.

Ama işler umduğu gibi gitmedi. Hükümet değişince Banker Ayhan dosyası da yemden gündeme geldi. Fakat bu adamların her yerde gözleri, kulakları vardı. Polis eskisi iki kiralık katil yakalanır yakalanmaz Rıfat Saygılı'nın yurtdışına çıkmış olması kuvvetle muhtemeldi. Bu ihtimali düşünerek Interpolle durumu bildirdik. Son bir yıldır yurtdışına kaçan suçluların yakalanmasında önemli adımlar atılmasına karşın, açıkçası ben Rıfat Saygılı'nın yakalanacağından pek ümitli değildim. Adamın çok parası vardı. Para her yerde büyük güç demekti. Ama tuhaf bir şey oldu. Biz olayı Interpol'e bildirdikten iki gün sonra Rıfat Saygılı'nın avukatları, müvekkillerinin suçsuz olduğunu ve ertesi sabah savcılığa teslim olacağını açıkladılar. Doğrusu bu haber, bende büyük bir şaşkınlık yarattı. Elimizdeki kanıtlar o kadar sağlamdı ki Rıfat Saygılı'nın bu işten yakayı sıyırması imkânsızdı. Kurtulamayacağını bile bile Rıfat Saygılı gibi birinin teslim olması akıl alacak iş değildi. Ama olanı biteni anlamak için beklemekten başka çaremiz de yoktu. Biz merakımıza gem vurmuş ertesi sabahı beklerken emniyete gelen bir intihar haberi olayın seyrini tümüyle değiştirdi. Rıfat Saygılı, saat 19:00 sularında siyah BMW'siyle Boğaz Köprüsü'ne gelmiş, trafiğin tıkalı olmasını fırsat bilerek arabasından inmiş, bir anda kendini korkuluklardan aşağıya bırakmıştı.

Boğaz Köprüsü'ne vardığımda saat 2i:oo'e geliyordu. Bu saatlerde hep olduğu gibi, trafik yine arapsaçına dönmüştü. Siyah BMW, köprünün girişine çekilmişti.

Köprünün güvenliğinden sorumlu Komiser Yılmaz'la arkadaş sayılmazdık ama tanışırdık. Beni görür görmez dostça gülümseyerek elimi sıktı. Olayı kısa ama hiçbir ayrıntıyı atlamadan anlattı.

Siyah BMW tam i9:i2'de köprüye girmiş, yoğun trafikte on dakika kadar ilerledikten sonra sürücüsü arabadan inip, kendini karanlık sulara bırakmıştı. Arabada bir ceket bulmuşlardı. Ceketin ceplerinden Rıfat Saygılı'ya ait bir ehliyetle nüfus cüzdanı ve bir de intihar mektubu çıkmıştı. Ayrıca arabanın torpido gözünde Browning marka bir tabancayla, silahın Rıfat Saygılı'ya ait olduğunu kanıtlayan bir ruhsat da ele geçirilmişti.

Komiser Yılmaz kanıtlara zarar vermemek için hiçbir şeye dokunmadıklarını söylüyordu. Bunun için ona teşekkür edip, parmak izlerine kendiminkileri de katmamak için, eldivenlerimi giyerek arabanın içini bir de ben araştırdım. Yılmaz'ın söyledikleri dışında ilginç bir şeye rastlamadım. Öncelikle mektubu açıp okudum. Şunlar yazıyordu:

"Kamuoyu son bir haftadır, adımın karıştığı bir cinayeti konuşuyor. Bilgisi olan olmayan her köşe yazarı hakkımda atıp tutuyor. Yargılamadan beni cezalandırıyorlar. Yok efendim bir milyar borcum varmış, yok efendim en yakın arkadaşımı para için öldürtmüşüm, ben ne kadar alçak bir adammışım... Bu iftira ve kara çalmalar gazete sayfalarında, televizyon ekranlarında sürüp gidiyor. Ama işin aslı öyle değil.

İnsanoğlunun öyle zayıf yanlan vardır ki, ne para, ne güç, ne ilişkiler hiçbirinin yararı dokunmaz. Bir kadına âşık olursunuz, onun mutlu olması için neyiniz var neyiniz yoksa ayaklarına serersiniz, gerekirse canınızı bile vermeye hazırsınızdır ama o tutar sizi en yakın arkadaşınızla aldatır. Hem de herkesin gözü önünde, sanki size nispet yapar gibi. İki yerden yaralanmışsınızdır; sevdiğiniz kadın ve en yakın arkadaşınız, bıçaklarım çekip hiç düşünmeden yüreğinizin en hassas yerinden vurmuşlardır sizi. Büyük servetinizin, dağlan yerinden oynatan gücünüzün artık hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur. Yaralı yüreğiniz, paçavra edilmiş şahsiyetinizle öylece kalakalırsınız. Belki insanlar yüzünüze bir şey söylemez ama siz sırtınızı döner dönmez başlarlar dedikodulara. Artık hayatınızı mahvetmekten başka seçeneğiniz yoktur. Bu adi, bu riyakâr dünyadan kendi başınıza çekip gitmekten başka bir şey gelmez elinizden. Ben de bunu yapıyorum işte. Genç yaşımda bana gülen şansımın, feleğin küçük bir çelmesiyle tümüyle değiştiğinin farkındayım. Her şeyin bir daha eskisi gibi olmayacağını görüyorum. Bu yüzden, artık benim için bir cehennem azabına dönen hayatıma son veriyorum. Kimseye kırgın değilim, dünyadan payıma düşen bu kadarmış, aldım gidiyorum.

Melek, sakın beni unutma! Her şeye rağmen seni çok, ama çok seviyorum.

Rıfat Saygılı"

Mektubu kapattım, kanıtlan topladığımız naylon torbalardan birinin içine koydum. Mektupta neler yazdığını merak eden Yılmaz'ın bakışlarındaki soruyu yanıtlamak yerine,

"Olayı gören kimse var mı?" diye sordum.

"Köprüden geçenler görmüştür. Ama onları bulmamız çok zor. Herkes yoluna gitti."

"Yazık," dedim iç çekerek, "keşke görenlerden biriyle konuşabilseydim."

Yılmaz'ın geniş alnı kırışmıştı.

"Neyi öğrenmek istiyorsunuz amirim?" dedi meraklı bir ses tonuyla.

"Köprüden atlayanın gerçekten de Rıfat Saygılı olup olmadığını."

Yılmaz'ın alnındaki kırışıklıklar daha da derinleşti.

"Yani atlayan başka biri miydi?"

"Bilemiyorum ama emin olmaya çalışıyorum. Rıfat Saygılı, italyan mafyasıyla bağlantılı bir adam. Adı bir cinayete karıştı. Kendini kurtarmaya çalışıyor olabilir?"
"Anlıyorum," dedi Yılmaz başını sallayarak. Bir an düşündükten sonra ekledi. "Ama kim başka birinin yerine ölmek ister ki?"
"Haklısın," diye mırıldandım ama kuşkular aklımı kemirmeye devam ediyordu hâlâ.
Yılmaz da durumun farkında olacak ki,
"İsterseniz," dedi iddiasız bir sesle, "köprüyü çeken video kasetlerine bir bakalım. Belki kamera Rıfat Saygılı'yı yakalamıştır."
"Tamam, hemen bakalım," dedim.
Az sonra kontrol binasındaydık. Görevli kaseti başa sarmaya başladı. Kaset saatine göre 1çno'dan itibaren izlemeye başladık. Tam 1çm'de siyah BMW göründü. Ama ortalık karanlık olduğundan sürücünün yüzü görünmüyordu. Rıfat Saygılı'yı teşhis edemeden araç gişelerden geçti. Ama trafik yoğun olduğu için ağır ağır ilerliyordu. Bir an nereden geldiği anlaşılmayan bir ışık yansıması oldu, BMW'nin içi aydınlandı.
"Görüntüyü büyütebilir miyiz?" diye heyecanla bağırdım.
"Tabii," dedi yanımızdaki genç görevli.
Ben sabırsızlıkla beklerken o önündeki tuşlara basarak görüntüyü büyüttü. Ama netlik kaybolmuştu.
Yüzümdeki memnuniyetsiz ifadeyi fark ederek,
"Merak etmeyin şimdi netleşecek,"dedi. Gerçekten de az sonra görüntü netleşti. Ama ne yazık ki dışarıdan yansıyan ışık, sürücünün yalnızca sol elini aydınlatmaya yetmişti. Gövdesinin önemli bir bölümü, hepsinden önemlisi yüzü hâlâ karanlıklar içindeydi.
"Faydasız," diye mırıldandım, "onu bu görüntüden teşhis etmek imkânsız."
"Üzgünüm amirim," dedi genç görevli, sanki kendisi suçluymuş gibi, "ne yazık ki kameralarımızın yakaladıkları bunlar. İsterseniz kasetten çoğaltıp verebilirim size."
Yeniden alıcı gözüyle görüntüye baktım. İnce uzun parmaklı bir sol el duruyordu karşımda. Birden orta parmağındaki yüzük dikkatimi çekti. Siyah taşlı, altın bir yüzüktü.
"İyi olur," dedim görevliye, "teknik ekip kasetin kopyasını incelemek isteyecektir."
Güvenlik binasından çıkarken,
"Çocuklar aşağıda cesedi arıyorlar," dedi Yılmaz. Sanki beni teselli ediyor gibiydi. "Bulununca atlayan Rıfat mıydı, değil miydi anlarız nasıl olsa."
"Haklısın," dedim. Ama içimden bir ses cesedi bulamayacağımızı söylüyordu.
Merkeze dönmüştüm. Odamda, mektubu az önce okumuş olan Ali'yle konuşuyorduk.
"Belki de sandığımız gibi değildir amirim," dedi Ali, yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti. "Belki de adamın yazdıkları gerçektir."
"Rıfat Saygılı değil de başka birinden söz ediyor olsaydık, bu söylediğine daha kolay inanırdım. Ama genç yaşta yeraltı aleminin en üst sıralarına tırmanmayı başaran böyle kurnaz bir adamın, aşk yüzünden bütün yaşamını mahvedebileceği aklıma pek yatmıyor."
"Şu Melek denilen kadını bir yoklayalım, bakalım o ne anlatacak amirim?"
"Ona da gideceğiz, önce şu kanıtların incelenmesi tamamlansın. Numan laboratuvara kapandı, birkaç saattir kanıtları inceliyor."
Daha sözümü bitirmeden odanın kapısı açıldı, Numan o güleç yüzüyle içeri girdi.
"Mektubun üzerindeki parmak izleri Rıfat Saygılı'ya ait. Silahın, kimlik kartlarının üzerindekiler de.
Başka parmak izi yok," diyerek elindeki naylon kanıt torbalarını masamın üzerine bıraktı. Elindeki fotoğrafı ise doğrudan bana uzattı. "Bu da video kasetinden aldığımız el fotoğrafı. Güzel yüzüğü varmış adamın."
Koltuğa çökmek üzere olan Numan'a bakarak başımı salladım.
"Hiç niyetlenme, kalkmak üzereyiz. Şu iş çözülsün maçları ondan sonra tartışırsınız."
Numan bozulmuştu ama belli etmemeye çalıştı.
"Yok canım, ben de oturmayı düşünmüyordum zaten. Aşağıda o kadar çok işim var ki."
Ali'yle benim ömrümüz boyunca çalışsak bile satın alamayacağımız, Etiler'de deniz gören bir villada oturuyordu Melek Hanım. Evi kendisi almıştı. Söylenenlere göre Rıfat'tan ziynet eşyaları dışında hiçbir hediye kabul etmemişti. Bizi görünce yüzü asıldı kadının. Ağlamaktan şişmiş gözlerim gizlemeye çalışarak,
"Üstüme bir şeyler alayım," diye çıktı odadan.
Onu bir yerlerden gözüm ısırıyordu. Ali hatırlattı.
"Gazetelerin verdiği hafta sonu eklerinden birinde yarı çıplak fotoğraflarını görmüş olmalısınız amirim. Sık sık boy gösterirdi oralarda. Kadın önce dansözdü, sonra şarkıcı oldu."
Melek az sonra geldi yanımıza, üstüne koyu renk uzun bir hırka giymiş, yüzüne de hafif bir makyaj yapmıştı. Toparlanmış görünüyordu. Rıfat Saygılı ile ilişkilerini sorunca,
"Evlenecektik," dedi ve gözleri yeniden doldu, "anlamıyorum bunu niye yaptı!"
Rıfat'ın yazdığı mektubun kopyasını çıkarıp kadına uzattım.
"Bu mektupta açıklamış," dedim.
Melek uzattığım mektubu, sanki kalıtsal bir metinmiş gibi merakla, saygıyla adeta ürpererek aldı. Bu davranışı, kadının Rıfat'a âşık olduğunu düşündürdü bana.

Kadın mektubu okurken sessiz sessiz ağlamaya başladı. Gözyaşları mektubun üzerine düşüyordu. Ama kadın okumayı sürdürdü. Mektubu bitirince de kendini koyvererek hüngür hüngür ağlamaya başladı. Beş dakika kadar kadının sakinleşmesini bekledik. Soluk alışları normalleşmeye başlayınca ona mendilimi uzatarak, "İsterseniz daha sonra gelelim," dedim kibar bir tavırla.
Kadın mendilimi almadı, ama bizi de göndermedi.
"Hayır," dedi, "bugün bitirelim. Aynı işkenceye bir daha katlanamam." Bir süre durdu, sonra gözyaşlarını eliyle kurularken sordu. "Benden ne istiyorsunuz?"
"Mektupta yazılanlar doğru mu?" dedim.
"Kısmen," dedi Melek, "Ayhan'la ilişkim vardı ama bu Rıfat'la tanışmadan önceydi. Onunla tanıştıktan sonra Ayhan'la ilişkimi kestim. Çünkü Rıfat'ı sevmiştim."
"Rıfat biliyor muydu bu ilişkinizi?" diyerek Ali girdi araya.
"Ne yazık ki hayır," dedi Melek, sesi kederle boğuklaşmıştı. "Ona söylemeye çekindim. Keşke söyleseymişim. Bütün bunlar benim yüzümden olmuş."
"Şuna bakar mısınız?" diyerek videodan aldığımız fotoğrafı kadına uzattım.
Melek fotoğrafı alıp baktı. Bir şey anlayamamış olacak ki,
"Bir el fotoğrafı," dedi soru dolu gözlerini yüzüme dikerek.
"Rıfat'ın eline benzemiyor mu?" diye sordum.
"Rıfat'ın mı?" diye kekeledi, "bilemiyorum, çıkaramadım!"
"Peki yüzük?" dedim. "Rıfat'ın böyle bir yüzüğü var mıydı?"
Melek yeniden fotoğrafa bakarak başını salladı,
"Hayır," dedi, "bildiğim kadarıyla Rıfat'ın böyle bir yüzüğü yoktu."
"Emin misiniz?" diye ısrar ettim.
"Eminim," dedi Melek. "İsterseniz fotoğraflarını getireyim, siz de bakın."
Az sonra Rıfat Saygılı'nın onlarca fotoğrafı önümüzdeki küçük sehpanın üzerinden bize bakıyordu. Kadının söyledikleri doğruydu. Rıfat'ın parmağında öyle bir yüzük yoktu.
Etiler'deki evden çıkıp benim emektar Renault'ya yeni binmiştik ki telsizim cızırdadı. Salacak önlerinde denizden başsız bir erkek cesedi çıkmıştı. Cesedi iki saat önce morga yollamışlardı.
Adli tabipliğin yolunu tuttuk. Odasındaki televizyona dalıp gitmiş olan Doktor Orhan geldiğimize hiç memnun olmamış gibiydi.
"Bu ne surat Orhan," diye takıldı Ali. "Bizi görmekten hiç memnun olmamış gibisin?"
"Otopsi raporunu mu istiyorsunuz?" diye homurdandı Orhan, televizyon izlemeyi sürdürerek.
"Evet," dedi Ali, "bir sakıncası mı vardı?"
"Sakıncası yok da, biraz beklemeniz gerek."
Orhan'ın baştan savar gibi davranması beni de sinirlendirmeye başlamıştı.
"Nedenmiş o?" diye sordum sert bir tavırla.
Bakışlarım ilk kez televizyondan alarak yüzüme baktı Orhan. Gülümsemeye çalıştı ama beceremedi. Sonra eliyle televizyonu göstererek, ezik bir ifadeyle açıklamaya çalıştı.
"Başkomiserim, şu anda Avrupa Yüzme Şampiyonası yapılıyor. Benim kardeşim de yarışmacı. Tramplen dalında. On dakikaya kadar atlayacak. Onu kaçırmak istemiyorum."
"Hay Allah iyiliğini versin," dedim gülümseyerek. "Baştan söylesene şunu. Ancak öğrenmek istediğim bir şey var. Cesetin sol parmağında siyah taşlı bir yüzük var mıydı?"
Orhan hiç düşünmeden yanıtladı sorumu.
"Hayır yüzük filan yoktu. Zaten üzerinde giysi de yoktu çırılçıplaktı."
"Tamam, teşekkür ederim," dedim Orhan'a. "Artık, raporu on dakika sonra alsak da olur. Hem biz de izlemiş oluruz yarışmayı."
"Bir dakika amirim," diyerek atıldı Ali. "Bu kadar kolay teslim olmayalım. Her şeyin bir bedeli vardır. Madem ki bekliyoruz o da bize lahmacun ısmarlasın."
Orhan rahatlamıştı.
"İstediğiniz lahmacun olsun," dedi. Telefona uzanırken sordu. "Kaçar tane yersiniz?"
Lahmacunlarımızı yerken atlama sırası hâlâ Orhan'ın kardeşine gelmemişti.
"Kusura bakmayın," diye sıkıntıyla söylendi Orhan, "Sizi de bekletiyorum."
"Canını sıkma," dedim, "vaktimiz var. Hem yarışma da oldukça keyifliymiş."
"Üzüleceğine, bize birer tane demli çay söyle," diyerek muzipçe sırıttı Ali. Doktor Orhan çayları söylerken, benim gözüm televizyon ekranında tramplene tırmanan yüzücüye takılmıştı. Uzun boylu esmer, yakışıklı bir sporcu. Adının Santini olduğunu söylüyordu spiker. Aslında kule atlayıcısıymış. Ama bugün olduğu gibi tramplen yarışmalarına da katılıyormuş. Olimpiyatlarda altın madalya bile kazanmış. Kendine duyduğu güven, merdiveni çıkarken takındığı havadan belli oluyor adamın. Spiker, kule yarışmalarında yetmiş metre yükseklikten atladığım söylüyor Santini'nin.
"Adama bak yaa," diye söylendi Ali. "Herif yetmiş metre yükseklikten atlıyormuş. Yuh be. Dile kolay, yetmiş metre. Bizim Boğaz Köprüsü'nden daha yüksek."

Ali'nin sözleri kulaklarımda yankılanırken Santini merdivenleri tırmanmış, tramplenin sonuna gelerek ayak parmaklarının ucunda yükselmeye başlamıştı. Üçümüz de soluklarımızı tutarak sporcuyu izlemeye başladık. Santim parmak uçlarında yaylandı ve sıçrayarak kendini boşluğa bıraktı. Düşerken ardı ardına şık taklalar atarak izleyicilere olağanüstü bir gösteri sundu. Sonra kusursuz bir biçimde havuzun sularına daldı. Bu işlerden pek anlamam ama bence atlayışı tek kelimeyle muhteşemdi. Sudan çıkan Santini uzun kulaçlarla havuzun kenarına ulaştı. Saçlarını elleriyle geriye tararken, kamera yaklaştı. Böylece bu olağanüstü sporcuyu yakından görme fırsatını yakaladık. Gerçekten de yakışıklı biriydi. Esmer teniyle uyum sağlayan kuzguni saçları, biçimli kaşları, çenesindeki derin gamzesi ona erkeksi bir çekicilik kazandırıyordu. Onu izlerken birden sol elindeki yüzük dikkatimi çekti.
"Santini'nin sol elindeki yüzüğe bak," dedim.
Ali gözlerini kısarak işaret ettiğim yere baktı.
"Aman Allahım," diye mırıldandı Ali. "fotoğraftaki yüzük."
"Evet," dedim sevinçle, "hadi gidelim."
Olanlardan bir şey anlamayan Doktor Orhan,
"Raporu istemiyor musunuz?" diye seslendi arkamızdan.
"Kestiğin ceset bizim adam değil," dedim. "Ha, bu arada kardeşine bol şans dileriz."
Arabaya binerken Ali hâlâ şaşkınlığını koruyordu.
"Ne plan ama," diye mırıldandı kendi kendine. "Sen dünyanın en iyi atlayıcısını kirala, milleti de intihar ediyorum diye kandır."
"İtalyan ortaklan da yardımcı olmuştur ona," diye tamamladım Ali'nin düşüncesini.
Arabayı çalıştırıp burnunu merkeze çevirince,
"Santini'yi sorgulamaya gitmiyor muyuz amirim?" diye sordu Ali.
"Onu sorgularsak Rıfat'ın anında haberi olur. İtalyan'ın telefonunu dinlemeliyiz. Hem böylece hiçbir kuşku da kalmaz kafamızda."
"Yani sizce Rıfat hâlâ İstanbul'da mı?"
"Şu ana kadar Rıfat Saygılı adında biri yurtdışına çıkmadı. Sahte kimlikle çıkmış olabilir mi? Belki, ama içimden bir ses Rıfat'ın İtalyan ortaklarının düzenlediği bir operasyonla, yarışmaya gelen yüzücülerin arasına karışarak ülkeden çıkacağını söylüyor bana."
O geceden itibaren Santini'nin kaldığı oteldeki telefonunu dinlemeye aldık. Ertesi gün ödül töreninden birkaç saat önce Santini'ye gelen telefonda İngilizce konuşan bir adam, İtalyan ekibi yarın otelden ayrılmadan önce yeni yüzücünün aralarına katılacağını söylüyor, durumdan antrenörü de haberdar etmesini belirtiyordu. Santini sadece, "Bekliyoruz. Her şey hazır," demekle yetindi.
Ertesi sabah bizim ekip otelin lobisine yerleşmişti. Ortalık anababa günüydü. Ülkelerine dönmenin telaşında olan sporcular lobide, kapının önünde dolaşıyor, valizler, hediye paketleri her şey birbirine karışıyordu. Rıfat Saygılı'nın fotoğrafına baka baka adamın yüzünü ezberleyen bizim çocuklar, fazla dikkat çekmemeye çalışarak sporcuları izliyorlardı. Yürüyen merdivenin yanında, Nermin ile dikilen Ali başıyla aşağıyı işaret etti. Sakin adımlarla gösterdiği yöne yürüdüm ve döner kapının önünde üzerine eşofman giymiş, başına spor bir kep geçirmiş Rıfat Saygılı'yı gördüm. Takımın antrenörüyle bir şeyler konuşuyordu. Zaman kaybetmek anlamsızdı. Operasyonun başladığı işaretini verdim. Birkaç saniye içinde Rıfat Saygılı, Santim ve antrenör göz altına alınmıştı.
Santini ile antrenörü fazla tutamadık. Ama İtalyan mafyasıyla bağlantılı olduklarını belirten raporumuzu İnterpol'e bildirdik. Rıfat Saygılı'yı ise yalnızca Banker Ayhan cinayetini değil, bütün yasadışı bağlantılarını açıklamak üzere uzun bir sorguya aldık. Sorgu boyunca Melek dışında kimse arayıp sormadı onu. Bütün o nüfuzlu dostları, birlikte hafta sonu partileri düzenledikleri karaborsa zenginleri sanki yer yarılmıştı da içine girmişlerdi. Bir tek o şarkıcı kadın aşındırıp durdu kapımızı.
"Bir kadın tarafından böyle sevilmek isterdim," dedi Ali, Rıfat'ı Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne götürürken.
"O zaman kadınlara iyi davranma," dedim.
"Nasıl yani?" diye sordu kaşlarını çatarak.
"Onlara önem verme, hatta Rıfat gibi kendini kurtarmak için onları harcamaktan çekinme."
Şaka yaptığımı sanan Ali inanmamış gözlerle beni süzüyordu.

PEZEVENK

Garson ikinci çayı getirdiğinde, bu kahveye oturalı yarım saati geçmişti. Burası Vatan Caddesi'nden Fatih'e açılan geniş sokaklardan birinde, daha çok emeklilerin takıldığı küçük bir yerdi. Kahveye girdiğimde, içerdeki dört ihtiyar bir an oyunlarından koparak, güvensiz bakışlarla süzdüler beni. Ama tıraşlı temiz yüzümü, dudaklarımda beliren saf gülümsemeyi, bir de kendilerine saygıyla verdiğim selamı görünce rahatladılar. Üstelik selamıma karşılık vermekle de kalmadılar, sanki onlardan biriymişim gibi piştilerine, bol küfürlü şakalarına kaldıkları yerden devam ettiler. Kahvehanenin hem sahibi, hem garsonu, hem de ocakçısı olduğunu tahmin ettiğim genç adamsa belki biraz umursamaz, biraz ukala ama bir müşteriye nasıl

davranılması gerekiyorsa öyle davrandı bana. Oysa radyoda on üç haberleri vardı ve kadın spiker bir türlü metalikleştiremediği ses tonuyla Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bilmem kaç numaralı bildirisini okuyordu. Yer yer sigara yanıklarıyla delinmiş yeşil çuhalarla kaplı masalar, kenar çizgileri eğri bir dörtgeni andıran kahvenin içine düzensiz aralıklarla yerleştirilmişti. İyice kirlenmiş bej renkli duvarlardan ikisine, artık antika sayılabilecek, mobilyası kahverengi kocaman bir saatle, ütülü üniformalarının içinden, pişti oynayan ihtiyarlara ters ters bakan beş generalin bolca laklanmış afişi karşılıklı olarak asılmıştı. Kapıyla pencerenin karşısındaki, yarısını çay ocağının kapladığı duvarda ise yaldızlı çerçevelere hapsolmuş dalgalı bir deniz öfkeyle kayalara çarpıp duruyordu. Radyoda haberler çoktan bitmiş, bas sesli bir erkek nihavent makamında şarkılar söylemeye başlamıştı. Kahvenin tam ortasındaki demir döküm soba yanmıyordu, ama dışarısı öyle soğuktu ki sokağı görebilmek için buğulanmış camları birkaç kez silmek zorunda kalmıştım.

Sokak boyunca karşılıklı olarak dizilmiş dükkânların önünden insanlar tek tük geçiyor, nisan sonu olmasına karşın, bu nereden geldiği belli olmayan soğuk hava, esnafın kapılarının önüne tabureler atarak bahar güneşinin altında tatlı sohbetlere koyulmalarını ya da iddialı tavla partilerine başlamalarım engelliyordu. Sinan'ın yürümeye başlayacağı köşede rüzgârla savrulan iki ağaç vardı. Yeni çıkmış yapraklan henüz çok küçük olduğundan, ne ağacı olduklarını anlayamıyordum. Gözlerim saatime kaydı: On üç otuz beş'ti. Emin olmak için duvardaki antika saate de baktım. Hayretle bu kocaman saatin çalışmadığını gördüm, insanda güven uyandıran, böyle görkemli bir aletin bozuk olabileceğini hiç düşünmemiş olmalıyım ki, ilk baktığımda çalışmadığının ayrımına varamamıştım. Neyse, zaten saatimin yanlış olması küçük bir olasılıktı; günde birkaç dakika ileri gidiyordu o kadar. Ben de kendimi buna göre ayarlayabilirdim.

Artık içerdekilere sezdirmeden pür dikkat caddeyi kesmeye başlamıştım. Kış boyunca incelerek, alttaki parke taşlarının yer yer açığa çıktığı asfalttan bir kamyonet geçti. Yaşlı bir kadınla, genç bir kız ilerdeki tuhafiye dükkânının küçük vitrinini uzun uzadıya inceledikten sonra içeriye girdiler. Sokak bir süre ıssızlaştı. O sırada tüyleri dökülmüş yaşlı bir sokak köpeği çıktı yola. Uysal gözlerle çevresini süzen bu zavallıcık, galiba sığınacak bir kovuk arıyordu; belki de bir parça yiyecek.

O denli cılızdı ki ince bacakları, pek de iri sayılmayacak gövdesini güçlükle taşıyor, rüzgâr onu itekleyip duruyordu. Merhametten çok karamsarlık uyandı içimde. Şu Sinan da nerede kalmıştı? Gerçi onun randevularına zamanında geldiği görülmüş iş değildi. Yine de her gecikme bir tehlike işareti olarak algılanmalıydı. Sinan'ın bu görüşmeyi istemesi de biraz tuhaftı. Beş gün sonra periyodik randevumuz vardı zaten. Başka bir arkadaş bu görüşmeyi istese, "Kötü bir şey oldu," diye görüşme gününe kadar kendi kendimi yer bitirirdim. Ama Sinan'dı bu; kim bilir gene neler anlatacaktı?

Sokak köpeği birden yok oldu. Oysa az önce lokantanın önünde havayı kokluyordu. Köpeğe bakınırken, ağaçların arasındaki giyim mağazasından bir çocuk fırlayarak yandaki sokağa girdi. Sinan'ı o anda gördüm, köşeden bu tarafa doğru yürüyordu. Pek uzun boylu sayılmazdı ama, kimi uzun boylu insanlar gibi kamburunu çıkararak yürümeyi bir alışkanlık haline getirmişti. Giydiği siyah, uzun pardösü onu olduğundan daha zayıf gösteriyor, bedenine göre oransız olan başının büyüklüğünü iyice ortaya çıkarıyordu. Sinan'ın az önce dönmüş olduğu köşeye baktım. Kimsecikler görünmüyordu, sokaktan kuşku uyandıran herhangi bir taşıt da geçmemişti. İşin aslına bakarsanız, böyle üstünkörü kontrollerin profesyonel izlemeye karşı etkili olmayacağını biliyordum. Yine de bu tür denetimleri, insanı uyanık tuttuğu, kendine güveni pekiştirdiği için gerekli sayıyordum. Üstelik takipçilerimizin çıplak gözle görebileceğimiz hatalar yapabileceklerini de unutmamak gerekirdi.

Sinan, kahveye iyice yaklaşmıştı. Yüzünü, rüzgârın dağıttığı kumral saçlarını artık iyice seçebiliyordum. Sakin görünüyordu, birden yandaki büfeye yöneldi. Şaşırmıştım. Hiç durmadan yürümesi gerekirken, neden böyle yapmıştı? Tedirginlik usulca kıpırdandı içimde.

Büfeye yaklaştı, satıcıya bir şeyler söyledi. Satıcı istediğini vermek için dönünce, çevresini kolaçan etti. Sonra saatine baktı. Ne yaptığını anlamıştım; benim geç kalabileceğimi düşünerek zaman kazanmaya çalışıyordu. Sinan gibi sallapati bir adamın bu kadar dikkatli olması şaşkınlığımı daha da artırdı. Yoksa tehlikeli bir durum mu söz konusuydu? Belki de onunla hiç görüşmemeliyim, diye düşünürken, pardösüsünün sol cebinde güvenlik işaretimiz olan Hürriyet gazetesini gördüm. Büfeden aldığı sigara paketinden bir tane yakarak, yeniden yürümeye başladı. Yüzünde endişeli bir ifade mi belirmişti, bana mı öyle geldi bilmiyorum, ama onunla görüşmeden buradan ayrılmayacağımı anlamıştım.

Sinan kahvenin önünden geçtikten sonra, ben de çay paralarını ödeyerek çıktım. Adımımı dışarı atar atmaz sert bir rüzgâr çarptı yüzüme. Kapının önünde durup, ceketimin düğmelerini iliklerken, sokağa son bir kez daha göz attım. Ne otomobil, ne bir insan.;. Ortalık şimdi daha ıssızdı. Az önce kaybolan sokak köpeği, kuru temizleyici dükkânının merdiveninin altına sığınmış, ağzında bir şeyler geveliyordu. Sinan'ın peşi sıra yürümeye başladım. Yirmi metre kadar önümdeydi. Bu güneşsiz, can sıkıcı sokakta yürüyüşünü biraz uzatmak için adımlarını yavaşlatmıştı. Bense tam tersine hızlandım. Sokağın sola kıvrıldığı apartmanın önünde yetiştim ona. Ayak seslerimi duymuş olmalıydı, yavaşça dönüp arkasına baktı. Beni görünce hiç istifini bozmadan yürüyüşünü sürdürdü. Yanına iyice yaklaşmıştım. O, benden önce davrandı,

"Merhaba," dedi kırık bir gülümsemeyle.

Selamına karşılık vermeden sordum:

"O eve neden gittin?"

Kahverengi gözleri şaşkınlıkla açıldı.
"Mehmet mesajımı iletmedi mi?"
"Sen önce soruma yanıt ver, o eve neden gittin?"
Yüzü gölgelenerek açıkladı.
"Seni bir an önce bulmam gerekiyordu."
"Bir hafta sonra görüşecektik ya, biraz sabredemedin mı?" diye azarladım.
"Anlamıyorsun, çok önemli," diye kekeledi.
"Asıl sen anlamıyorsun," diye çıkıştım. "Bu kaçıncı sorumsuzluk! Sokakta kaldığın anda, sana kapılarını açan insanları nasıl tehlikeye atabilirsin? Son operasyonun üzerinden daha üç ay bile geçmedi. Güvenliğimi'zi..."
Lafı ağzımda koydu:
"Ben de bundan söz etmek istiyorum, içimizde ajan var."
"Ne... Sen ne diyorsun?"
"Ufuk... Ufuk polis," diyerek kestirip attı.
Sinan'ı sokakta gördüğüm andan beri kötü şeyler olacağını sezinliyordum. Ama içimizden birinin ajan olduğunu duyacağım aklımın ucundan bile geçmemişti.
"Ufuk mu? Saçmalama, o en sağlam arkadaşlarımızdan biridir."
"En iyisi de diyebilirdin ama bu nitelikleri ustaca hazırlanmış bir senaryo gereğiymiş. Artık adının Ufuk olduğundan bile emin olamayız," dedi, başını umutsuzca sallayarak.
Sinan'ın, suç kanıtlarını ele geçiren bir savcı edasıyla Ufuk'u acımasızca mahkûm etmesi; son tutuklamalarda hiç de küçümsenmeyecek bir rolü olmasına rağmen, şimdi karşıma geçerek felaket tellallığı yapması, ona olan kızgınlığımı artırıyor, söylediklerini çürütmek, bu defa da aptalca davrandığını yüzüne haykırmak için dayanılmaz bir istek duyuyordum.
"Dur bir dakika," diye gürledim, "insanları suçlamak bu kadar kolay mı? Kim söyledi Ufuk'un polis olduğunu? "
"Ömer," dedi, kesin bir ifadeyle, "operasyonlar sırasında 1. Şube'de görülmüş."
"Ömer mi görmüş?" diye kuşkuyla sordum.
"Hayır, İbrahim," dedi; sesindeki, yüzündeki kesinlik sürüyordu. Bu da benim sinirimi daha çok bozuyordu, onun bu kör kararlılığını bozmak, düşünce sistemini allak bullak etmek istiyordum.
"Sen İbrahim'le mi konuştun?" diye, hiç ara vermeden sorumu sürdürdüm.
"Hayır Ömer'le," dedi, sonra yapmacık bir şaşkınlıkla ekledi: "İbrahim'le nasıl konuşabilirim? O hâlâ içerde."
"Kaynağından öğrenmediğin bir haberle, arkadaşını nasıl polis olarak suçlayabilirsin?"
"Ama İbrahim, Ömer'le bir mektup göndermiş... "
"Mektup mu?" diye sözünü kestim. "O kadar sıkı kontrolün olduğu Metris'ten Ömer nasıl çıkarmış mektubu?"
"Mektup limon suyuyla yazılmış. Bilirsin, okumak için kâğıdı ütülemek zorunda kaldım. Yazılanlar Ömer'in anlattıklarını doğruluyor."
"Mektubun İbrahim'den olduğunu nereden biliyorsun," diyerek ona olan inançsızlığımı bir kez daha dile getirmek gereksinimi duydum.
"Hişt!" dedi usulca.
Başımı kaldırdığımda karşıdan gelmekte olan iki adam gördüm. Adamlar gözlerini dikmiş, ilgiyle bize bakıyorlardı. Cebinden çıkardığı sigara paketini bana uzatan Sinan,
"Sesimizi fazla yükselttik galiba," dedi, adamlar yanımızdan geçtikten sonra.
"Haklısın bu böyle olmayacak," dedim, sigara içmediğim halde uzattığı paketten bir tane alırken. "En iyisi önce sen olayı bir anlat."
"Tamam," diyerek, önce benimkini, sonra kendi sigarasını yaktı. Sigaramın dumanını rüzgâra savururken, onunla inatlaşarak bir yere varamayacağımı düşünüyordum. Yine de hemen yumuşamamaya karar verdim.
"Ama," diye, onu uyardım, "tüm ayrıntıları istiyorum. Tek bir nokta bile karanlıkta kalmayacak."
Sokağın sonuna yaklaşmıştık. Bir yanı geniş cam vitrinli mağazalar, bir yanı Fatih Cami külliyesinin tozlu taşlarıyla kaplı büyük cadde birden çıkıverdi karşımıza.
"Şurayı geçelim konuşmaya öyle devam ederiz," dedim.
Başıyla onayladı beni. Kaldırımlar her zamanki gibi kalabalıktı. Soğuk insanları hiç etkilememişe benziyordu. Hemen yanımızda bir minibüs durdu. Otomobilin kapısında on yaşlarında bir çocuk,
"Vezneciler, Vezneciler," diye bağırarak bize baktı. Ama ne bizden, ne de başkalarından yolcu çıkmayacağını anlayınca kapıyı hızla çekti. Postanenin yanındaki telefon kulübelerinin önünde, otobüs durağında küçük kuyruklar oluşmuştu. Köşede gür bıyıklı, tek bacaklı gençten bir adam rengi kaçmış paltosuna sarılarak otobüs bileti, jeton satıyordu. Üst geçidin merdivenlerinden çıkarken bir an Sinan'ın haklı olabileceğini düşündüm. İşte bu, tam anlamıyla bir felaket olurdu... Yok canım, bu, Sinan'ın yeni bir işgüzarlığıydı o kadar. Nasıl da inanıyor söylediklerine! Ya haklıysa? Hayır, hayır... Her operasyondan sonra böyle söylentiler çıkar; bu da onlardan biriydi... Göz ucuyla Sinan'a baktım. Sağ elini pardösüsünün cebine sokmuş, başını hafifçe öne eğmişti. Sanırım bana anlatacaklarını düşünüyordu.

Sekiz aydır birlikte çalışıyorduk. Onunla ilk görüşmemize gitmeden önce bana iletilen örgüt raporuna göre Sinan, dürüst, çalışkan, son derece yetenekli bir devrimciydi. Ama onunla çalışmaya başladığımda, yazılanların neredeyse tümünün abartma olduğunu gördüm. Oldukça önemli bir alanın sorumluluğunu yürütmesine karşın, daha randevularına vaktinde gelme alışkanlığı bile edinememişti. Yazması gereken raporları savsaklıyor, ödentiler istenen günde gelmiyordu. Önceleri ben bu durumu tepkiyle karşıladım. Hemen hemen tüm görüşmelerde aramızda sert tartışmalar geçiyordu. Ondan nefret ettiğimi hissediyor, onunla görüşmeye gideceğim günler içimde büyük bir isteksizlik duyuyordum. Yine de görüşmeleri kaçırmıyordum. Sanırım o da benzer duygular içindeydi. Bunu anlamak için, her karşılaştığımızda çatılan kaşlarını görmek yeterliydi. Sorumlu arkadaşıma, onunla çalışmak istemediğimi söyledim. "Bakarız," dedi ama arkası gelmedi. Her zaman olduğu gibi işin başa düştüğünü kısa sürede anladım. Bir gün yine uzun uzun tartışmış, hiçbir sonuca varmamış olarak Tarlabaşı'nın arka sokaklarında yürüyorduk. Bir ara gözlerim önünden geçtiğimiz 'Tektekçi Meyhane'ye takıldı.

"İçki sever misin?" diye sordum, ani bir kararla.

Kaşlarının altından kuşkuyla baktı. Onu oyuna mı getirmeye çalışıyordum? içkiyi sevdiğini söylese, örgüte onun bir lümpen olduğunu ihbar etmeyeceğimin bir güvencesi var mıydı?

"Ben çok severim," dedim. "Hadi gel, şurada iki tek atalım."

İnanmış görünmüyordu ama bana uydu. Meyhane oldukça sakindi. Köşedeki masaya geçtik. Sinan başlarda kapalıydı, her sözü tartarak söylüyor, her hareketini düşünerek yapıyordu. İçkiyle onun dostluğunu kazanmak istediğimi anlamayacak kadar aptal değildi, tersine, örgütteki pek çok insandan daha zekiydi. Ben de bunun farkındaydım, onunla içki içmek isteyişim iyi niyetli olduğumu göstermek içindi.

İkinci kadehten sonra açılmaya başladı. Önce hakkımda düşündüklerim dobra dobra söyledi. Kuralcı biri olduğumu, birlikte çalıştığım insanların duygularını gözetmediğimi söyledi. Yukarının verdiği kararlan harfiyen uygulamakla, başarılı örgüt çalışmasının aynı anlama gelmediğini belirterek, benim bu gerçekten habersiz bir yönetici olduğumu da eklemekten geri kalmadı. Doğrusu ben onun kadar açık yürekli davranamadım; ne de olsa politik yöneticiydim... Sonra söz dönüp dolaşıp 12 Eylül Darbesi'nden önceki gençlik örgütündeki anılarımıza geldi, ikimizin de hoşlandığı bir konuydu bu. Ama o yaşadıklarını ballandıra ballandıra anlatırken ben yine kendimi sınırlamak durumunda kaldım. İsim vermesem bile anlatacağım olaydan, o dönemde hangi bölgede çalıştığım, hangi okulda okuduğum çıkartılabilirdi. Ben de başkalarından duyduğum anıları anlattım. Meyhaneden ayrılırken ikimiz de çakırkeyif olmuştuk. O günden sonra da pek değişmedi Sinan, ama hiç değilse birbirimize bağırmadan iletişim kurabilmeyi öğrenmiştik. Yaşamını öğrendikten sonra onu sevmeye başladığımı bile söyleyebilirim.

Harekete küçük yaşlarda katılmıştı. Taparcasına sevdiği bir abisi vardı. Abisinin kitapları tanıştırmıştı onu devrimci düşüncelerle. Çocukluktan gençliğe geçer geçmez abisi gibi derneklerde, mitinglerin ön sıralarında boy gösterir olmuştu. Kısa sürede bölgede yapılacak hemen her eylemin kadrosunda yer almaya, gençlik örgütünün üst sıralarına doğru basamakları birer ikişer tırmanmaya başlamıştı. Bu durum, darbenin ikinci yılında bir sabah evleri basılıncaya, abisiyle birlikte gözaltına alınıncaya kadar sürmüştü. İçerde abisini kötü hırpalamışlardı. Asıl aradıkları abisi olduğu için Sinan'a fazla yüklenmemişlerdi ama aynı hayvanca korkuyu o da duymuştu. Aradan üç yıl geçmesine karşın yaşadıklarını, tutuk bir dille gözleri dolarak anlatmıştı.

"Sürekli onun sesini duyuyordum. îlk gün, 'Sık dişini, dayan...' diyordum ona, içimden. Üçüncü gün, 'Artık bitsin bu kâbus,' demeye başladım. Kendime açıkça itiraf etmesem bile, 'Konuşsa da kurtulsa,' diye düşünmeye başladım. Ve sonunda konuştu. Onu tutukladılar, beni Selimiye'de serbest bıraktılar. İlk birkaç gün dışarıda olmanın, yaşarken farkında olmadığım, sokakta yürümek, deniz kenarındaki bir kahveye oturup çay içmek, güneşlenmek, istediğin sinemaya gitmek, istediğin yemeği yemek hatta istediğin an tuvalete gitmek gibi sıradan özgürlüklerin tadını çıkardım. Ama bir hafta sonra akşam üzen eve dönerken her şey birden çok saçma göründü bana. Artık abim evde yoktu, ne zaman geleceği de sıkıyönetim savcısının insafına kalmıştı. Eve gitmemeyi düşündüm, ama sokaklarda ne yapacaktım, istemeye istemeye eve yollandım. Evde annemin gölgeli yüzü, tatsız odalar karşıladı beni. Abimin odasına girdim. Fotoğraf albümünü açtım; resimlerin hepsinde gülümsüyordu. Selimiye'de savcılığa götürülürken karşılaştığımızda bakışlarını kaçırarak, başını öne eğişi geldi gözlerimin önüne. Ben, ondan daha çok utanmıştım. Gençliğinin on yılını vermişti bu işe. Konservatuvarda keman bölümü öğrencisiyken, 'İşçi Sınıfı' için okulunu bırakmış, Sefaköy'de bir sendikanın örgütlenme bürosuna girmişti. Şimdi ise arkadaşları ona bir hain gözüyle bakacaklardı. Yıllarca ideallerin için çarpışıp dur, sonra bir haftada işkencede çözül ve hain ol. Yaşam ne kadar acımasız, ne kadar anlamsızdı. O günden sonra içimde bir şeyler fena halde yıkıldı," demişti Sinan. Onu hiç bu kadar kederli görmemiştim. Çalışmaları aksatmasına, disiplinsizliğine karşın hâlâ onunla görüşüyor olmamın nedeni belki de bu ezik içtenliğiydi.

Üst geçitten inip, Çarşamba'ya açılan ara sokaklardan birine girmiştik. Hemen önümüzde siyah çarşaflı bir kadınla iki kız çocuğu yan yana yürüyorlardı. Onları geçip, kanalizasyon inşaatı nedeniyle ortasından kazılmış başka bir sokağa girdiğimizde Sinan, polis hikâyesini anlatmaya başladı.

"Geçen cuma babama telefon etmiştim. Beni Ömer'in aradığını söyledi. Konuşmak istediği çok önemli bir konu varmış. Babam da, beni aylardır görmediğini, nerede olduğumu bilmediğini söylemiş. Ama Ömer ısrar etmiş, 'Eğer sizi ararsa, mutlaka bana ulaşsın,' diye not bırakmış. Ömer'in sesi o kadar heyecanlıymış ki

babam tedirgin olmuş. Telefonda onun da sesi titriyordu. 'Aman oğlum, dikkat et. Yine seni arıyorlar galiba,' diye defalarca uyardı beni. Önce ben de babam gibi düşündüm. Belki de arayan Ömer değildi, operasyonun üzerinden onca zaman geçmiş olmasına karşın polisler vazgeçmemiş hâlâ peşimde dolaşıyorlardı. Sonra bu düşünce pek inandırıcı gelmedi bana. Yeniden babamı arayıp, telefondaki ses Ömer'in miydi, diye sordum. Babam Ömer'i eskiden beri tanır. 'Ömer'indi,' dedi ama eklemeyi unutmadı. 'Belki de yanında polisler vardı, nereden bileceksin?' Babam yanılıyordu, Ömer yanında polis varken beni arayacak kadar zayıf biri değildi. Demek ki gerçekten de bana iletmek istediği önemli bir bilgi taşıyordu. Yine de harekete geçme konusunda erken davranmadım. Akşama kadar düşündüm, hava kararırken kararımı vermiştim, Ömer'in evine gidecektim."

"Bunun örgütsel bir suç olduğunu biliyordun, değil mi?" diye sözünü kestim.

"Biliyordum," dedi boynunu bükerek. "Ama nasıl olsa beni görevden almıştınız. Sitem olsun diye söylemiyorum, o büyük tutuklamalardan sonra ben de aynı kararı alırdım. Bunu anımsatmamın nedeni, Ömer'in evine gittiğimde kendimden başka kimseye zarar veremeyeceğimi anlatmak. Polis, örgütün bana bağlı birimlerini çözmüştü. Üzerimde fazla duracaklarını sanmıyordum. Benimle bağı olan bir tek sen vardın; hakkında onlara ne söyleyebilirdim ki, adını bile bilmiyorum.

Ömer Fındıkzade'de bir öğrenci evinde kalıyordu. Tutuklamalardan önceki son toplantıyı da bu evde yapmıştık. Ev, çıkmaz bir sokağın içinde, eski bir apartmanın bodrum katındaydı. Sokağın girişine geldiğimde evin açık penceresindeki siyah perdeden süzülen sarı ışığı gördüm. Dikkatli olmalıydım, ne çok hızlı ne çok yavaş, kendinden emin bir yürüyüşle sokağa girdim. Evin penceresine yaklaşınca yavaşlayıp, kulak kesildim. İçerden çatal bıçak sesleri, gülüşmeler geliyordu. Bu teklifsiz kahkahalar benim için en sağlam güvenlik işaretiydi. Apartmana daldım. Girişteki lamba yanmıyordu. El yordamıyla küf kokan merdivenlerden inmeye başladım. Şu işe bak! Bodrum katının da lambası yanmıyordu. O karanlıkta zili de bulamamıştım. Kapıya rasgele vurdum. Hiç tanımadığım uzun boylu, sakallı biri açtı kapıyı. Ömer'i sordum. Ben kapıda beklerken o içeriye seslendi. Az sonra Ömer göründü. Karanlıkta kaldığım için yüzümü seçemiyordu.

'Buyrun, beni mi aradınız?' diye sordu, ürkek bir ses tonuyla.

'Geçmiş olsun Ömer,' diyerek ışığa yaklaştım.

Beni görünce Ömer'in yüzü aydınlandı.

'Aaa, merhaba sen miydin?'

Sarılıp öpüştük.

'İçeri gelsene,' dedi yana çekilerek.

'Fazla zamanım yok, dışarıda konuşsak,' dedim, sıkıntılı bir tavırla.

Biraz duraksadı, anlamıştı.

'Hemen geliyorum,' diyerek içeri daldı. Onu beklerken, polisin bu evi bastığı anı düşünüyordum. Yine ışıklar yanmıyor muydu acaba? Bir iki polis tökezlemiştir belki. Ne küfür etmişlerdir Ömer'e. Döve döve çıkarmışlardır evden. Belki de ses duyulmasın diye arabada başlamışlardır sopaya. Kim bilir nasıl korkmuştur Ömer. Her heyecanlandığında olduğu gibi yine kekelemeye başlamıştır. O anki sararmış yüzünü canlandırmaya çalışırken, gülümseyen bir ifadeyle döndü Ömer.

'Tamam, çıkabiliriz,' dedi. Çıktık. Bir an önce bu evden uzaklaşmak istiyordum. Adımlarımı hızlandırdım, Ömer de ayak uydurdu. Evlerden yansıyan ışıklarla loş bir aydınlığa bürünen dar sokakta ilerlemeye başladık.

'İyi ki geldin,' dedi Ömer, rahatlamış bir tavırla. 'İçeriden çıktığımdan beri sana ulaşmanın yollarını arıyorum.'

'Hayrola,' dedim, merakımı gizlemeye çalışarak. 'Kötü bir şey mi var?'

'Evet, daha kötüsü olamazdı,' diye mırıldandı.

'Anlatsana,' dedim, sakin görünmeyi sürdürerek.

'Ufuk,' dedi, sustu. Sözün sonrasını getirmekte zorlanıyor gibiydi.

'Ne olmuş Ufuk'a?' diye sordum; sesim biraz sert çıkmıştı ama artık merakımı gizlemeye gerek duymuyordum.

'Ufuk polis!' dedi.

Bir süre ne söyleyeceğimi bilemeden, yarı karanlıkta pek de iyi seçemediğim yüzüne şaşkınlıkla bakakaldım.

'İbrahim 1. Şube'de görmüş,' diye açıklamayı sürdürdü. 'Sorguya götürülürken karşılaşmışlar.'

'Nasıl olur? Ufuk gözaltına alınmadı ki.'

'İbrahim de öyle sanıyormuş. Bu yüzden, Ufuk'u karşısında görünce çok şaşırmış.'

'Gözleri bağlı değil miymiş İbrahim'in?' diye söylendim. 'Nasıl görebilmiş Ufuk'u?'

'Bağlıymış. Ama sesinden tanımış. Ayrıca gözbağının burun kanatlarının yanında açık kalan kenarlarından, Ufuk'un pantolonunu, ayakkabılarını da görebiliyormuş. Onun kesinlikle Ufuk olduğunu söyledi. İnsan her gün okulda karşılaştığı arkadaşını tanımaz mı?' 'Peki, karşılaştıklarında ne konuşmuşlar?' 'İbrahim, ilk şaşkınlığını atlatınca tutuklamalardan kendini sorumlu tuttuğu için Ufuk'tan özür dilemiş. Ufuk da, olur böyle şeyler, canını sıkma, gibisinden bir şeyler söylemiş. Ufuk'un soğukkanlılığı daha o anda dikkatini çekmiş, ama İbrahim bunu arkadaşının yiğitliğine vermiş. Hatta Ufuk'un çözülmediğini düşünerek sevinmiş.

Fakat sorgular tamamlanıp, 1. Şube'nin üst katında gazetecilere gösterilmek için çıkarıldıklarında Ufuk'u göremeyince çok şaşırmış. Önce, konuşmadığı için öldürdüler sanıp, endişelenmiş, sonra onu hiç kimsenin görmediğini öğrenince, acaba hayal mı gördüm, diye kendinden kuşkulanmaya başlamış, işin tuhafı o gün yüzleştirildiği herkesi çok iyi anımsıyormuş. Ayrıca sorgu sırasında, polisler örgütte adı geçen arkadaşların üzerinde en ince ayrıntılara kadar durdukları halde Ufuk'u önemsemez görünmüşler. Tüm bu olayları birleştiren İbrahim, Ufuk'un polis hesabına çalıştığı anlamış. İçerdeki arkadaşlar daha çok moral çöküntüsüne uğramasınlar diye olayı kimseye de anlatamıyormuş. Günlerce, dışarıya, örgüte nasıl haber iletirim diye kafa yormuş. Bir yandan da, Ufuk'u içerde gören tek tanık olduğu için öldürüleceğinden korkuyormuş. Gerçekten de İbrahim o günlerde oldukça garip davranışlarda bulunuyordu; dalıp dalıp gidiyor, ansızın ranzadan fırlayıp yürümeye başlıyor, bazen de koğuşta kendi kendine konuşuyordu. Kaç kez derdini öğrenmeye çalıştıysak da kimseye bir şey söylemedi. Ta ki son mahkemede bizim tahliyeler kesinleşinceye kadar. Mahkeme dönüşü, arkadan kapaklı metal bir dikdörtgeni andıran tutuklu aracında yan yana düştük. Eğilip kulağıma,

'Sana çok önemli bir şey söyleyeceğim, çıkınca mutlaka Sinan'ı bul, anlatacaklarımı ona ilet. Sakın başka kimseye bir şey söyleme,' diyerek, bana bunları anlattı. Önce ben de İbrahim'in söylediklerine inanmadım, abarttığını düşündüm. Sonra içerde bana da Ufuk'u hiç sormadıklarını anımsadım. Oysa okulda en sıkı fıkı olduğum insan Ufuk'tu. Hemen hemen tüm yaşam öykümüzü öğrenen polisin bunu bilmemesi şaşırtıcıydı. Kafam karışmaya başlamıştı. Evet, İbrahim de pek çoğumuz gibi işkenceye dayanamayarak çözülmüştü. Ama onun dürüstlüğünden kuşku duymam için neden yoktu, İbrahim'i üç yıldır tanıyordum; bugüne kadar yerli yersiz kimseyi suçlamamıştı. Öyle duyarlı bir çocuktu ki, eğer birini incitse vicdan azabından günlerce gözüne uyku girmezdi. Böyle bir insan durup dururken Ufuk'u neden suçlasındı? Üstelik içimizde Ufuk'u en çok seven de oydu. Öte yandan Ufuk'un hepimizi hayran bırakan, bir parça da kıskandıran kusursuzluğu hep dikkatimi çekmişti. Bir insan nasıl hem bu kadar iyi, bu kadar becerikli, hem de böyle cesur olabilirdi? Kimi zaman davranışlarında gizlemeye çalıştığı bir yapaylığın izlerini yakalardım, İbrahim haklı olabilirdi. Benden istediklerini yerine getireceğimi söyledim. Teşekkür ederek, sana bir de mektup yazdı.'

Ömer ceketinin iç cebinden çıkardığı bir zarfı bana uzattı...

Sinan konuşmasını sürdürürken, birden girdiğimiz sokağın kirli sarı bir duvarla sona erdiğini fark ettim.

"Bir dakika, bir dakika... Bu sokak çıkmazmış."

Sinan uzun bir düşten uyanıyor gibiydi,

"Ne... Ne?" diye kekeledi.

"Yanlışlıkla çıkmaz sokağa girmişiz," dedim, suratımı ekşiterek. "Geri dönelim."

Dönüp sokağın girişine ilerlerken yandaki evin penceresinden küçük bir kız çocuğunun bize baktığını gördüm. Az önce yürüdüğümüz sokağa yeniden çıktığımızda Sinan, kurulmuş gibi kaldığı yerden anlatmasını sürdürdü.

"Ömer zarfı uzatırken, bir yandan da açıklıyordu:

'Bu, İbrahim'in annesine yazdığı bir mektup gibi düzenlendi. Sana ait olanlar, satırların arasına limonla yazılı. Okumak için kâğıdı ütülemen gerekecek,' dedi.

Mektubu alırken sordum:

'Sen ne diyorsun bu işe? Ufuk polis olabilir mi?'

Pek duraksamadı Ömer. Daha önce bu konu üzerinde düşündüğü belliydi.

'Yaşamda olmayacak şey yoktur,' dedi kesin bir tavırla. 'Ben İbrahim'e inanıyorum.'

Ömer'in söylediklerine ben de katılıyordum. Ayrıca, Ufuk'un kimi davranışları benim de dikkatimi çekmişti, biliyorsun operasyon sırasında Ufuk'la ben görüşüyordum. Çok iyi anımsıyorum: Tutuklamaların başladığı, bu nedenle hepimizin tetikte olması gereken o günlerden birinde randevusuna gelmemişti. Tam üç gün sonra görüşebilmiştik. Üç gün de bir insanı ajanlığa ikna edebilmek için yeterli bir süre. Belki de Ufuk başından beri onların hesabına çalışıyordu da, operasyonlar sırasında kazara tutuklanmış, bir şanssızlık sonucu İbrahim'le karşılaşmışlardı. Daha sonra polisteki yetkililer Ufuk'un durumunu anlayınca onu serbest bırakmışlardı. Sonra İbrahim neden yalan söylesindi?

'Bu durumu ikinizden başka kimse biliyor mu?' diye sordum Ömer'e.

'Kimse bilmiyor,' dedi.

'Sakın başka kimseye söyleme,' diye sıkı sıkıya uyardım onu.

Gece ilerliyordu, sokaklarda daha fazla gezinmek tehlikeliydi. Işıklı bir caddeye çıkınca ayrıldık Ömer'le. Kaldığım eve geldiğimde ilk işim mektubu okumak oldu. Kâğıdı ütüledikçe lacivert renkli satırların arasında titrek, açık kahverengi yazılar belirmeye başladı.

Mektup Ömer'in anlattıklarını yineliyordu; bir an kuşkulandım. Ya bu İbrahim'in yazısı değilse? İbrahim'in geçen yıldan kalan ders notları vardı bende. Mektuptaki yazıları, ders notlarıyla kıyasladım aynıydı. Üstelik imza yerine kod adını kullanmıştı. Biliyorsun polise epeyce bilgi vermesine karşın kod adını hep gizlemişti İbrahim."

Bu sakin, dar sokaklara girdiğimizden beri Sinan'ın anlattıklarını dinliyordum. Bir ara Ufuk'un polis olabileceği aklıma yatar gibi oldu fakat Sinan'ın konuşması sürdükçe bu saptamanın ne kadar tutarsız olduğunu anladım. Sözü geçen arkadaşların yüzünü bir kez bile görmemiştim. Ama onlar hakkında ayrıntılı

bilgilere sahiptim. Sinan'dan sürekli olarak sözlü-yazılı raporlar alıyordum. Her görüşmemizin ana gündem maddelerinden biri de onlardı. Kişilik özellikleri, aileleriyle ilişkileri, arkadaşlıkları, aşkları üzerine hep konuşurduk. Bazen özel yaşamlarına fazla mı giriyoruz diye düşündüğüm de olurdu. Ama itiraf etmeliyim ki onlar hakkında karar vermek babaca -belki de tanrısal- bir haz verirdi bana. Fakültedeki grubumuzun sorumlusu İbrahim'di; Ufuk ve Ömer ona bağlı olarak çalışıyorlardı, İbrahim tutuklanmasa bu yıl mezun olacaktı. Onun yerine Ufuk'u sorumlu yapmayı düşünüyorduk. Okuldaki en olumlu arkadaşımızdı Ufuk. Hatta İbrahim'den bile iyiydi. Böyle bir insan polis olabilir miydi? Sinan'ın konuşması boyunca hep bunu düşündüm. Eğer Ufuk polisse uzun erimli amaçlar için aramıza sızmış olmalıydı. Çünkü plan son derece profesyonelceydi. Ama bu durumda, İbrahim'i ortadan kaldırmaları gerekmez miydi? Ya da Ufuk'u da onlarla birlikte tutuklayıp, üstelik işkencede konuşmadı, diye kahraman gibi göstermeleri daha doğru olmaz mıydı? Bu da uzun erimli sızma amacına uygun düşerdi. Eğer Ufuk'u ajan olarak düşünürsek, polisin son derece aptalca davrandığını kabul etmemiz gerekirdi ki, yaşanılanlar bu düşüncenin doğru olmadığını defalarca kanıtlamıştı. Hem onlar bu aptallığı yapsalar bile, İbrahim tarafından teşhis edilen Ufuk yeniden aramıza dönmeye nasıl cesaret edebilirdi? Şu anda bile örgütün bulduğu bir eve kalıyordu. Bir başka olasılık ise, polisin kısa sürede büyük bir operasyona girişmesiydi. O halde neden dört aydır beklesinlerdi? Bu, İbrahim'in bilgileri bize ulaştırmasına göz yummaktan başka bir anlama gelmezdi. Öte yandan bu suçlamayı yapan insanların polisteki tutumları çok daha dikkat çekici, kuşku uyandırıcıydı. Sinan güvenilir bir kadro olmasına karşın, çalışma isteğini yitirmiş sürekli hatalar yapan birisiydi. Ömer ise sık sık sorunlar çıkaran, sorguda da bildiği her şeyi anlatmış bir insandı. İbrahim'e gelince operasyonun başlamasına neden olmuş, içeride de oldukça kötü bir sınav vermişti. İbrahim'in iyi niyetli olduğunu kabul etsek bile duygu ve düşünce sisteminin yoğun baskı altında olduğu bir sırada, üstelik yalnızca işittiği sese dayanarak bir arkadaşımızı ajan diye suçlaması hiç de mantıklı değildi. Evet, yaşamda, hele tehlikelerle örülü bizimki gibi bir yaşamda her şeyle karşılaşılabilirdi. Ama bu çok küçük bir olasılıktı. Ve ben küçük olasılıklar üzerine hesap yapmamayı çoktan öğrenmiştim.

Beni tek üzen şey: Sinan'ın haliydi. Onda hep var olan yenilgi psikolojisi şimdi daha da derinleşmişti. Sanki bir paranoya nöbeti yaşıyordu. Eminim birkaç gecedir doğru dürüst uyku bile uyumamıştı. Artık her şeyi yitirdiğimizi her an polislerin gelip bizi tutuklayacaklarını düşünüyordu.

"Anlattıkların Ufuk'un polis olduğunu kanıtlamıyor," dedim. "Bu bilgilere dayanarak Ufuk'u polis diye suçlamak haksızlık olmaz mı?"

Yürümeyi bırakıp, bana döndü. Yüzünde şaşkınlıktan çok öfke vardı.

"Yanılıyorsun. Ufuk'u, İbrahim kadar tanımıyoruz. İbrahim'e inanmamız gerek." dedi, gergin bir yüzle.

"Kimseye inanmamız gerekmiyor," dedim, sözcüklerin üstüne basa basa. "Biz verileri değerlendirip ona göre davranmalıyız."

Aramızda buz gibi bir hava estiğini hissettim. Yine yabancılaşmaya başlamıştık, buna fırsat vermemek için dostça koluna girdim. Yeniden yürümeye başladık. Yere bakıyordu, sanki nemli kaldırımlarda beni ikna edebilecek yeni kanıtlar arıyor gibiydi.

"Ufuk'un bu kadar mükemmel olması seni düşündürmüyor mu?" diye sordu, başını kaldırarak.

"Bizim aramızda aptal insanlar olduğu gibi, mükemmel insanlar da olabilir." diye söylendim. Yanıtım biraz sert kaçmıştı. Yüzü gölgelenir gibi oldu. Öyle bir niyetim olmadığı halde ona hakaret ettiğimi sandı. Omuzlan çöktü, başını yine öne eğdi. Bir süre hiç konuşmadan yürüdük.

"Ben üzerime düşeni yaptım," dedi, yüzüme bakmadan. "Bundan sonrası size ait."

Yenilgiyi kabullenmişti, sesinde yaklaşmakta olan felaketi bilip de önleyememenin çaresizliği vardı. Onu yatıştırmak için sesimi yumuşatarak konuşmaya başladım:

"Arkadaşlarımıza güvenmeliyiz, en ufak bir kuşkuda insanları defterimizden silersek, saflarımız bomboş kalmaz mı?"

Başını umutsuzca sallayarak yanıtladı:

"Abim de buna benzer cümleleri çok sık kullanırdı. O çok güvendiği arkadaşlarının verdiği ifade yüzünden, şimdi Çanakkale Cezaevi'nde dört yılı nasıl geçireceğini düşünüyor."

"Haklı olabilirsin ama bizim arkadaşlarımızdan başka kimsemiz yok; onlara güvenmek zorundayız " dedim tatlı sert bir üslupla.

"Umarım bu güvenin felaketle sonuçlanmaz," dedi galiba için için bana acıyordu.

Draman'ı geçip Balat'a inmiştik. Bu semtin kıyıya paralel geniş caddesinin ortalarında yer alan, kapısındaki tabelada "TANRIVERDİ LOKANTASI" yazan küçük aşevinden nefis kokular geliyordu. Bu kokular açlığımı, unuttuğum soğuğu hissettirdi bana.

"Aç mısın? Gel sana bir yemek ısmarlayayım," dedim, sevecen bir tavırla.

Başımızda bu kadar bela varken nasıl yemeği düşünebiliyorsun, diyen gözlerle süzdü beni.

"Sağ ol karnım tok," dedi. "Ben bu akşam İzmir'e gideceğim. Orada çocukluk arkadaşım var, bir süre onda kalmayı düşünüyorum."

"Artık örgütten izin istemek de mi kalktı?" dedim gülümseyerek.

"İşte, istiyoruz ya!"

Belki böylesi daha iyiydi; İstanbul'dan uzakta hem daha güvencede olur hem de bu gerginlikten daha çabuk kurtulurdu.
"Peki, olur," dedim. "Ama bol bol kitap okuyacak, kafandan bu tür düşünceleri atacaksın tamam mı?"
"Anlamıyorsun," dedi aniden parlayarak, sonra öfkesine sanki kendi de şaşmış gibi sesini alçaltarak ekledi. "Anlamıyorsun... Umarım haklı çıkarsın."
İki ay sonrasına bir randevu saptadık. İzmir'deki arkadaşının telefonunu tedirgin olmasın diye istemedim.
"Kendine dikkat et," dedim.
"Sağ ol, sen de kendine iyi bak," dedi.
Sarılıp öpüştük. O Haliç'e indi, ben yeniden Draman'a yürüdüm. Yemek için biraz daha sabretmem gerekecekti. Bu sessiz, yoksul sokaklar, peşimde birileri varsa takipten kurtulmam için en uygun yerlerdi. Adımlarımı hızlandırdım.
Kapıda çaresiz bir yüzle Emine karşıladı beni.
"Utku çok hasta," dedi, kaygılı bir sesle.
Şaşkınlıkla sordum:
"Nesi var?"
"Sürekli kusuyor," dedi Emine, sesi titremeye başlamıştı, neredeyse ağlayacaktı. "Bedeni ateşler içinde."
"İlaç vermedin mi?"
Sorum toparlanmasına yarıyor.
"Birkaç tane bebek aspirini verdim, hiç yararı olmadı."
Hızla içeri geçtim. Oğlum yatağında, mavi yorganın altında kaybolmuş gibiydi. Yüzü dikkat çekecek kadar solgundu, elimin tersiyle dokundum; alnı, yanakları cayır cayır yanıyordu.
"Örtmeseydin keşke," diyerek yorganı açtım, sonra karıma döndüm. "Islak bir bez getir."
Hemen yetiştirdi. Bezi, alnında yanaklarında gezdirdim. Oğlum gözlerini açmadan inlemeye başladı. Uzanıp pencereyi araladım. Yeniden karıma döndüm.
"Yemek yedi mi?" diye sordum.
"Zoraki bir şeyler verdim ama yediklerini hemen çıkardı. Sebze çorbası yaptım, içirmek için uyanmasını bekliyordum."
"Hemen içirelim," dedim sabırsızlıkla. Oğlumu usulca sarsarak uyandırmaya çalıştım.
"Utku, Utku... "
Gözkapakları aralandı, gülümsemek istedi ama gülüşü dudaklarında yitip gitti; gözleri yeniden yumuldu. Onu uyandırmayı beceremedik, sonunda uyurken biraz çorba içirmeyi başardık. Ne yazık ki sevincimiz uzun sürmedi ne yediyse hepsini çıkardı. Bu defa meyve suyu vermeyi denedik, sonuç yine aynı oldu. Kendimizi kaybedip, yatağa yığılıncaya kadar ateşini düşürmeye uğraştık. Gecenin sonuna doğru ateşi düşürdük galiba. Galiba diyorum çünkü yatağa ne zaman girdiğimi, ne zaman uyuduğumu bile anımsamıyorum. Sadece uyku arasında birkaç kez Emine'nin yataktan kalktığını duyar gibi oldum. O gece garip bir rüya gördüm. Sinan'la dar bir bedestende yürüyorduk. Bedestenin iki kenarı boyunca kaim taşlardan yapılmış duvarlar uzanıyordu. Duvarların içine oyulmuş izlenimi veren dükkânların tümünün kepenkleri kapalıydı. Bu ince uzun bedesten her elli metrede bir, yerden iki metre yükseklikte duvara monte edilmiş demir dirseklerin üzerindeki isli kandiller tarafından aydınlatılıyordu. Sinan dudaklarında şeytani bir gülümsemeyle,
"Ufuk'u çok eskilerden tanırım," diyordu. "1887 yılında Aleksandr Ulyanov ve dört arkadaşıyla birlikte Çar III. Aleksandr'a düzenlenmesi düşünülen suikaste katılacaklar arasında o da vardı. Çarlık polisini atlatarak kurşuna dizilmekten kurtuldu. Asıl adı Sergey'dir. Annesi, kız kardeşleri ve sevgilileri onu Seryoşa diye çağırırlardı. İç savaştan sonra Çeka'da görev aldı, şimdi de sizin aranızda çalışıyor."
Kekeleyerek soruyorum:
"Peki, sen kimsin?"
"Ben Yüzbaşı Yıldırım, beş yıldır şerefimle Mili İstihbarat Teşkilatı'nda çalışıyorum, şimdi de seni tutukluyorum."
Kaçmaya çalışıyordum. Ama önden, arkadan onar kişilik gruplar halinde sakallı, uzun siyah pardösülü insanlar beni yakalamak için hızla üzerime geliyordu. Çaresizlik içinde kıvranırken ansızın sağ yanımdaki duvar açılıveriyor, karşımda dar bir dehliz beliriyordu. Hiç düşünmeden bu dehlize dalıveriyordum. Uzakta sislerin gizleyemediği bir ışık sevinçle göz kırpıyordu bana. Işığa yaklaştığımda bir insan silueti beliriyordu; Ufuk'tu bu. Oysa Ufuk'u daha önce hiç görmemiştim.
"Buraya gel," diye beni çağırıyor. Hızla ona koşuyorum. Peşimdekiler de benimle beraber. Ona yaklaştığım anda Ufuk elini cebine sokuyor, bir el bombası çıkartarak üzerime fırlatıyordu. Olduğum yerde donup kalıyordum. El bombası havada uzun bir kavis çizerek uçuyor, avucuma düşüyordu. Avucumdaki bu ölüm aletini uzaklara fırlatmak isterken bir de bakıyordum ki, bu bir elma imiş. Bu arada peşimdeki haham kılıklı herifler de yetişiyorlar, çevremi sararak,
"Aptal... aptal... aptal..." diyerek elleriyle tempo tutuyorlardı. Uyandığımda ter içinde kalmıştım. Bir süre yatakta hiç kıpırdamadan, gözlerim tavana dikili gördüğüm düşü yorumlamaya çalıştım. Sonra Utku aklıma geldi. Yatakta doğruldum. Oğlumuz yatağımızın hemen yanındaki küçük karyolada uyuyordu. Sırtı dönük olduğu için onu iyi göremiyordum. Yataktan kalktım. Dışarıda güneş epeyce yükselmiş olmalıydı.

Perdelerimizin çekili olmasına karşın oda iyice aydınlanmıştı. Utku derin uykudaydı. Önce dudaklarımla, sonra elimle alnına, yanaklarına dokundum; ateşi düşmüştü. İnanamadım, yeniden dokundum. Evet, ateşi düşmüştü. Hafifçe çatılmış kaşları dışında yüzünde hasta olduğunu gösteren hiçbir belirti yoktu.
Sevinçle karıma baktım; göğsü düzenli aralıklarla inip kalkıyor, burun kapakları hafifçe aralanarak sessizce uyuyordu. Ne kadar da güzel görünüyor, düz, kumral saçları pembe yastığın üstüne yumuşacık dağılıvermiş. içimde saçlarını okşamak arzusu uyanıyor. En çok saçlarını bir de kalın dudaklarını severdim. Evlenmeden önce Ataköy'deki o küçük koruda ya da kuytu deniz kenarlarında saatlerce öpüşürdük. Yalnızca kendimiz için değil tüm insanlık için güzel günler düşlerdik. O yıllarda mitinglerde, boykotlarda, sokak çatışmalarında omuz omuzaydık. Her gün ölümle burun buruna yaşamak belki de sevgimizi ayakta tutan bir gençlik aşısıydı. Sonra darbe geldi. Örgüt en kısa sürede evlenmemizi istedi bizden. Evlenmek için biraz erken değil miydi? Henüz okullarımızı bile bitirmemiştik. Ama örgütün illegal konutlara gereksinimi varmış. Altı ay içinde evlendik. Başlarda her şey yolundaydı. Artık gece gündüz birlikteydik. Tüm korkulara inat çılgınca sevişip, deliksiz uykulara dalıyorduk, ikimiz de örgütsel çalışmaları sürdürüyor, vakit kalınca da okula gidiyorduk. Parasal yönden pek sıkıntımız yoktu. Samanlık seyran olduğundan değil, okul bitinceye kadar ailelerimiz yardım edeceğinden.
Emine bir gün hamile olduğunu söyledi. Kendimizi dünyayı kurtarma işine öylesine vermiştik ki doğum kontrol yöntemlerini öğrenmeye pek vaktimiz kalmamıştı. "Baba olmak" bu hiç düşünmediğim bir konuydu. Daha benim çocukluktan kurtulmamın üzerinden şunun şurasında kaç yıl geçmişti ki? Yine de Emine hamile olduğunu söylediğinde gurura, sevince benzer bir şeyler duymuştum. Emine'yle oturup uzun uzun tartıştık. Ben, çocuğu aldırmamız gerektiğini savundum. Emine korkuyordu. Durumu örgüte açtık. O günkü sorumlu arkadaş gülümseyerek dinledi beni. Çocuğu aldırmamamızı, çocuklu bir ailenin daha az dikkat çekeceğini söyledi. Böylece Emine aktif örgütsel görevlerden çekilerek, doğum hazırlıklarına girişti. Artık okula gidiyor, arta kalan zamanlarda ev işleriyle uğraşıyordu. Utku'nun doğumundan sonra evdeki işler daha da arttı. Emine, giderek annesine benzediğini söylüyordu. Bu duruma defalarca itiraz etti. Ama güvenliğimiz için ona görev vermeme kararı hâlâ geçerliydi. Sığındığımız bu dört duvarın, aslında diktatörlüğe karşı bir barikat olduğunu, burayı korumanın da kavgamıza büyük bir katkı anlamına geldiğini anlatıyordum ona. Söylediklerime inanıyor muydu, bilmiyorum ama sonunda direnişin onurunu yalnızca benimle paylaşmaya razı oldu. Artık kimi yazılı materyallerin çoğaltılması ve benim anlattığım başarılı eylemlerin coşkusuyla yetiniyordu. Ona daha fazla yardım etmek isterdim ama koşullar...
Uyandırmamaya özen göstererek, Emine'nin alnına bir öpücük kondurup, odadan dışarı çıktım. Banyoya girdim. Yıkandım. Lavabonun aynasında bir günlük sakalın hafifçe gölgelediği yüzümü seyrettim. Sonra mutfağa geçtim, çayı ocağa koydum. İçerdeki hava ağır geldi. Mutfağın kapısını açıp balkona çıktım. Biraz nemli ama tertemiz bir sabah karşıladı beni. Sokaktan bir otomobil gürültüsü geldi; aşağıya baktım, bu, geceleri taksicilik yapan alt kattaki İhsan Abi'ydi. Eve dönüyor olmalıydı. İşlerine gitmekte olan birkaç kişi caddeye doğru hızla yürüyüp geçtiler. Az ilerde, sulan hep kesik olan çeşmenin önünden uzun boylu bir adam tam ters yöne doğru ağır ağır ilerliyordu. Adamın sırtında kül rengi bir mont vardı. Saçları tepeye doğru hafifçe açılmıştı, orta yaşın biraz üzerindeydi. Bir an adamla göz göze geldik. Bakışlarım kaçırıp, adımlarını hızlandırdı. Sokaktan çıkıncaya kadar onu izledim. Sokağın sonuna geldiğinde, başını çevirip arkasına baktı, sonra hızla köşeyi döndü. Bu adam bizim mahalleden değildi. Onu daha önce hiç görmemiştim. Göz göze gelince neden adımlarını hızlandırdı ki? Gülümseyerek başımı salladım, sen de Sinan gibi olur olmaz şeylerden kuşkulanmaya başladın, dedim kendi kendime. Mutfağa döndüğümde çaydanlık tatlı tatlı fokurduyordu; çayı demledim. Evde ekmek yoktu. Yatak odasına geçtim, karımla Utku hâlâ uyuyorlardı. Onları kahvaltıyı hazırladıktan sonra uyandırmayı düşünüyordum. Ses çıkarmadan giyinerek bakkalın yolunu tuttum.
Bakkal Şevki Amca'nın dükkânı bizim evin çaprazındaydı. Aslen Arnavut'tu Şevki Amca. Arkadaşları ona Çolak Şevki derlerdi. Önceleri büyük bir gemide aşçılık yapıyormuş. Bir gemi kazasında sağ kolu on iki yerinden kırılınca kolunu kullanamaz hale gelmiş. Çolak lakabı o fırtınalı günün yadigârıydı Şevki Amca'ya. Gemiden zorunlu emekli olunca, aldığı tazminatla bu dükkânı açmış. Karısı Makbule Hanımla, yaşlı kedisi Üftade'yle dükkânın hemen arkasındaki küçük, bahçeli bir evde yaşardı. Ağzı biraz bozuktu ama hoşsohbet bir adamdı. Müşterilere kızdığı anlarda bile yeşili bol iri ela gözlerindeki sevimli yumuşaklık kaybolmaz, "Ah! Ben bakkal olacak adam değildim ya, Allah o kaptan olacak herifin gözünü kör etsin. Bizi boş yere çürüğe çıkardı," derdi. Hemen hemen her akşam içerdi. "Eskiden beri içkiyle arası iyidir Şevki Bey'in ama kolu bu hale geldikten sonra daha da artırdı," derdi, karısı Makbule Hanım. Peşin alışveriş yaptığımızdan olacak bana çok iyi davranırdı. Ama biz, insanlarla fazla içli dışlı olmayı tercih etmediğimiz için dostluğumuz pek gelişmemişti. Dükkândan içeri girdiğimde Şevki Amca fırından yeni gelmiş ekmekleri kocaman bir sandığa yerleştiriyordu. Renk renk kutuların yer aldığı üç katlı rafın üzerinde, Arap harfleriyle yazılmış 'Bismillahirrahmanirrahim' yazısı yer alıyordu. Şevki Amca çok içerdi, küfürbazdı ama bin bir güçlükle dolu bu dünyada onun da sırtını dayayabileceği manevi bir güce gereksinimi vardı. Beni görünce, "Merhaba, tam zamanında geldin," dedi gülümseyerek. "Ekmekler sıcacık."
Selamına karşılık vererek, elinin altındaki ekmeklerden birini seçtim. Tezgâhın üzerinde yan yana sıralanmış gazetelerin arasından bir tane Milliyet aldım. Uzattığım parayı alırken, "Size bir şey danışmak istiyorum,"

dedi. "Bizim evin yanındaki komşu, bahçede benim de payım var, diyor. Gitmiş avukat tutmuş, geçen gün adam elinde tapuyla gelip bu bahçenin on metre karesi bizim, demez mi! Adamla neredeyse gırtlak gırtlağa gelecektik. Bu yaştan sonra beni katil edecekler. Siz avukatsınız, şu işin eğrisini doğrusunu bana bir anlatır mısınız?"
"Tabii," dedim kendimden emin bir tavırla, "siz tapuyu getirin ben bir bakayım. Ama daha iyisi bu konuda uzmanlaşmış arkadaşlar var, onlara bir gösterelim. Daha iyi bir sonuç alırız."
Hukuk fakültesi dördüncü sınıftan ayrıldıktan sonra oturduğumuz semtlerde avukat olduğumu söylemeye başlamıştım. Böylece benden kuşku duymalarını daha başından engelliyor, hem de serbest çalıştığımı söylediğim için günün her saatinde eve rahatça girip çıkabiliyordum. Haftanın kimi günleri görüşmeler yapıp, diğer günler evde oturup çalışma programları çıkaran bir insan için bunun ne büyük bir kolaylık olduğunu bilemezsiniz. Arada bir Şevki Amca gibi başıma iş çıkaranlar da olmuyor değildi ama gerçekten de avukat arkadaşım çoktu. Bu gibi durumlarda onların yardımıyla işin üstesinden gelebiliyordum. Bu ücretsiz yardımlar mahalledeki konumumu epeyce sağlamlaştırmıştı.
Kapıyı açıp eve girdiğimde karımı uyanmış buldum.
"Ateşi düşmüş," dedi sevinçle.
"Uyandı mı?" diye sordum.
"Hayır," dedi sesini kısarak. Elimden ekmeği alarak mutfağa yöneldi. Ben de Utku'nun yanına gittim. Hâlâ mışıl mışıl uyuyordu. Ama bir şeyler de yemesi gerekiyordu. Uyanmasına yardımcı olur diye odanın geniş pencerelerini örten bej renkli perdeyi çektim. Işık usulca süzüldü içeri. Gözüm sokaktan geçmekte olan bir adama takıldı. Bu, az önceki adam değil miydi? Tül perdeyi aralayarak dikkatle aşağıya baktım. Galiba oydu. Belki de adam bir üst sokakta oturuyordu da, aşağıdaki caddeye alışveriş yapmak için inmişti. Elbette bu da olabilirdi. Ama adamın o ağır yürüyüşüne beni görünce gözlerini kaçırmasına ne demeli? Gözlerimle onu izlemeye devam ettim. Pencerenin görüş açısının dışına düşünce de balkona çıkıp, oradan izledim. Adam az önce olduğu gibi sokağın sonuna gelince dönüp yine arkasına baktı. Hatta biraz duraksadı, sonra köşeyi dönerek kayboldu. Bu kadarı da rastlantı olabilir miydi? Sinan'a inanmamakla hata mı yapmıştım? Akşamki rüyayı anımsadım. Yok canım boş yere evhamlanıyordum. Belki de sabah gördüğüm adamla bu aynı kişi bile değillerdi. Adamı uykulu gözlerle bir an için görmüştüm. Onun giydiğine benzer giysiler giymiş başka biri olamaz mıydı? Tüm bu soruları sormama rağmen içimde hızla büyüyen bir kuşkuyla gözlerimi yola diktim. Eğer beni izliyorsa bu sokaktan yine geçmesi gerekecekti.
"Pencerenin önünde ne yapıyorsun öyle?" Emine odanın kapısından bana bakıyordu.
"Evin önünden geçen bir adam dikkatimi çekti de. Ona benzer birisini sanki az önce de görmüştüm. Büyük olasılıkla yanılıyorum. Ama emin olmak istiyorum," diye açıkladım. Ondan bir şey saklamanın anlamı yoktu.
"Yine tutuklananlar mı var?" diye sordu, tedirginleşerek.
"Yok canım, nereden çıkarıyorsun. Tutuklanan falan yok," dedim sakin bir ses tonuyla onu yatıştırmaya çalışarak. "Hadi sen sofrayı hazırla ben de hemen geliyorum."
Yeniden sokağı gözetlemeye başladım.
"Ah benim güzel oğlum uyanmış," dediğini duydum Emine'nin.
Onlara döndüğümde Emine yatakta somurtuk bir suratla oturan Utku'ya güzel sözler söyleyerek, hırkasını giydiriyordu. Oğluma gülümsemekle yetindim. Aklım sokaktaki adamdaydı.
"Ben sofrayı hazırlarken, Utku'ya sen bak," diyerek oğlanı bana verdi.
Onunla uğraşacak halde değildim ama yine de aldım kucağıma. Yanağına soğuk bir öpücük kondururken, oğlum boş gözlerle yüzüme bakıyordu. Yeniden sokağı gözetlemeye başladım. Gelip geçenlerin sayısı iyice azalmıştı. Birkaç çocuk Şevki Amca'nın dükkânına gidip, minicik kucaklarında ekmeklerle geri döndüler. Oyun saatleri henüz gelmemişti. İhsan Abi'nin gündüzcü şoförü taksiyi alıp gitti. Makbule Hanım bir tepsi içinde Şevki Amca'nın kahvaltısını getirdi. Karşımızdaki apartmanın dördüncü katındaki ismini henüz öğrenemediğim yaşlı amca, her sabah yaptığı gibi ekmek sepetini aşağıya salladı. Tedirginliğim giderek dağılıyordu. Adam bir daha geçmemişti işte. Utku'nun burnunu sıktım neşeyle. Sıkıntıyla geriye doğru attı başını. Mızıklanmaya başladı.
"Peki... peki," diyerek biraz hoplattım, sustu. Karım içerdeki odadan,
"Hadi kahvaltıya," diye sesleniyordu.
Biraz daha beklese mıydım acaba, diye düşünürken Emine yanımıza gelerek çağrısını yineledi.
"Hadi sofraya."
"Sen Utku'yu al ben geliyorum," dedim, gergin bir tavırla.
Eğilip o da sokağa baktı.
"Ne oldu adam yine mi geçti?"
"Hayır geçmedi. Ben yanıldım herhalde, ama biraz daha beklemek istiyorum."
Utku'yu kucağımdan alırken söylendi.
"Sen de fazla gecikme, çay soğuyor."
Emine odadan çıkınca yeniden aşağıya baktım ve adamı çeşmenin önünde durmuş bizim eve bakarken yakaladım. Hiç kımıldamadan kalakaldım. Sanki soluğum kesilmişti. Düşünme yetimi yitirmiş gibiydim.

Korku, duygularımı, aklımı, bedenimi sessizce ele geçirmişti. Pencerenin koluna dayadığım sol kolumun titrediğini fark ettim, bu, içimdeki paniği daha da artırdı. Birazdan kapımızın çalınacağını, beni, karımı ve oğlumu alıp götüreceklerini düşünmeye başladım. Düşündüğüm her şey gözlerimin önünde canlanıyordu. Hepimizi tutuklamışlardı; ben ellerim arkadan bağlanmış, bir sandalyede oturuyordum. Yüzü olmayan adamlar sonu hiç gelmeyecek sorular soruyordu. Onlara ne yanıt vereceğimi bilmiyordum. Çırılçıplaktım. Yalnızca gözlerim siyah bir bantla kapatılmıştı. Adamlar beni ayağa kaldırıyorlardı. Korkuyordum. Korkumu gizleyemeyecek kadar çok korkuyordum. Bir pencerenin açıldığını işitiyordum. Rüzgârı tenimde hissediyordum. Titriyor, üşümeye başlıyordum. Gecenin nemi tenime yapışıyordu. Adamlar beni bir iskemlenin üzerine çıkarıyorlardı. Direnmeye çalışıyor, başaramıyordum. Beni boşluğa savuruyorlardı. Adamların ellerinden kurtulunca renksiz, kokusuz bir boşlukta buluyordum kendimi. Aşağıdan otomobil gürültüleri geliyordu. Her saniye otomobil gürültülerine daha çok yaklaşıyordum. Az sonra çarpacağım beton canlanıyordu kafamda. O kadar hızlı düşüyordum ki, biliyorum çarptığımda acı duymayacaktım; ama oraya öylece yığılmış vücudumun ne kadar zavallı bir hali olacaktı. Üzerime bir gazete örteceklerdi. Bold harflerle sekiz sütuna atılmış manşette, İstanbul'da bir örgütün daha çökertildiği yazacaktı.

"Çay buz gibi oldu!"

Çay mı, o da nereden çıktı? Emine'nin sesi ne kadar uzak. Midem bulanıyor. Yüzümü buruşturarak sokağa bakıyorum. Adam yok. Pencerenin en uç kısmına gidip, yüzümü iyice duvara dayayarak sokağın çıkışma bakıyorum. Evet, işte orada uğursuz adımlarıyla yürüyor.

"Eee, niye geliniyorsun?"

Emine kucağında Utku'yla odanın kapısında dikiliyor. Yüzümü görünce yaklaşarak, endişeyle soruyor:

"Ne oldu, neyin var?"

Konuşamıyorum. Yüzü allak bullak. Onda kendimi görüyorum. Bana sarılmaya çalışıyor. Kucağında Utku olduğu için beceremiyor.

"O adam yine geçti," diyorum. Kelimeler güçlükle çıkıyor dudaklarımın arasından.

"O olduğuna emin misin?" diye soruyor, yanılıyor olmamı gönülden dilediği her halinden belli. "Belki de bizimle ilgili değildir," diye ekliyor. "Başka bir amacı olamaz mı?"

Keşke ona yalan söyleyebilsem. Çaresizlikle başımı sallıyorum.

"Bu adam, bizim evi izliyor, içimizde polis var." Artık daha rahat konuştuğumu fark ediyorum. Emine ağlayacak gibi ama oğlan ondan önce davranıyor. Utku'yu oyalamaya çalışırken, Emine'nin de yanaklarının ıslandığını görüyorum. Böyle giderse oturup ailece ağlayacağız.

"Hadi," diyorum Emine'ye, "toparla kendini." Bu uyarı aslında kendime. "Evdeki bütün yazılı materyalleri yakmalıyız."

"Çok korkuyorum, ne olacak şimdi?" diyor Emine.

"Korkma bunu da atlatacağız." Sesim hiç inandırıcı değil. Yine de sakinleşmiş görünüyor Emine, inançla gözlerime bakıyor.

"Hadi, tüm yayınlar sobaya."

Utku ağlamaya devam ediyor. Ben mutfaktan, tahta dolabın arkasına sakladığımız bir poşet dolusu yayım alıp geliyorum. Sobanın kapağını açıyorum. Sönmüş kömür kokusu çarpıyor burnuma. Poşetten çıkardığım kâğıtları birbirinden ayırarak, aralarında boşluklar bırakarak sobaya yerleştiriyorum. Poşettekiler bitince sobanın ağzından kâğıtları tutuşturuyorum. Alevlerin hızla yukarı tırmandığını çıkan seslerden anlıyorum. Şimdi biraz daha rahatlamış gibiyim. Ama yapacak işler henüz bitmedi. Hâlâ beni izlediklerine göre örgütün daha yukarı kademelerine ulaşmış olamazlar. Üstten gelen arkadaşla bağlantıyı koparmalıyım. Soba, dumanlarını dışarı doğru püskürtürken; sorumlu arkadaşın eve rahatça girmesini sağlayan güvenlik işaretimizi, yatak odamızın penceresindeki boş makromeyi çözüyorum. Artık arkadaşımı yakalayamazlar. Çünkü bu eve kesinlikle girmeyecek.

"Şu adam mı?" diye soruyor Emine, Utku'yu kucağında hafifçe sallayarak, tül perdenin arkasından sokağa bakıyor. Sokaktan şişman, şapkalı bir adam geçiyor.

"Hayır o değil," diyorum. Sokağın bir başına bir sonuna bakıyorum. Evi izleyen adamı göremiyorum.

"Bu o değil ama öteki buralarda bir yerlerdedir."

Yeniden sobanın başına dönüyorum. Ateş sönmüş gibi. Sobanın önünden aldığım demirle kapağı açıyorum. Üzerlerinde göz göz ateş parçalarının küçülüp yok olduğu kararmış kâğıt parçalarını karıştırıyorum. Alttaki yanmayan kâğıtlar açığa çıkıyor. Ölmekte olan ateş yalımları iştahla bu kâğıt parçalarına saldırıyor. Duman genzimi yakıyor, sobanın kapağını kapatıyorum. Kâğıtların tümünün yanması için birkaç kez daha karıştırmak zorunda kalıyorum bu kül yığınını. Emine sokağı gözlemekten sıkılmış, yanıma geliyor.

"Hepsini yaktın mı?"

Emine'nin sorusuyla birden anımsıyorum. İki gün sonra "1 Mayıs", arkadaşlar eyleme hazırlanıyor. Evler illegal yayın dolu. Yüzlerce bildiri, afiş... Onların hepsini imha etmeliyiz. Eğer o materyalleri ele geçirirlerse en azından beş yıl hapis yer bizimkiler. Onları uyarmalıyım. Ama nasıl? Bu herifler böyle adım adım peşimdeyken nasıl haber ileteceğim onlara? Çıkıp sokaktaki kulübeden telefon etsem... Ya nereye telefon ettiğimi tespit ederlerse. Bunun çok zor olduğunu söylüyorlar ama yine de göze alamam... Dur bakayım, Kerem yeni gelen küçük afişleri iletmek için iki gün üst üste görmeyecek miydi onları? Bugün Kerem'e haber

iletebilirsem, yarın herkesi uyarabilir. Ama Kerem'e nasıl ulaşacağım? Bir ara gözlerim Utku'ya kayıyor, ağlamayı bırakmış, bizden de yeterince ilgi görmeyince başlamış sağ elinin baş parmağını emmeye. Kerem'e nasıl haber iletebileceğimi buluyorum...
"Utku'yu giydir, doktora gidiyoruz," diyorum, ani bir kararla Emine'ye.
Karım şaşkın şaşkın yüzüme bakıyor.
"Telefon edebileceğim en güvenli yer Utku'yu götüreceğimiz doktorun muayenehanesi."
Sokak sakin. Erkenci üç kız çocuğu soldaki apartmanın girişinde bir şeyler konuşuyorlar. Bir kadın üçüncü kattaki evinden aşağıya çarşaflarını silkeliyor. İlerdeki iki katlı bahçeli evin önünde, süt güğümleriyle dolu el arabasının başında dikilen sütçü dikkatimizi çekiyor yalnızca; bu her sabah süt aldığımız adam değil! Büyük olasılıkla onlardan biri, ayrıca çıkabileceğimiz tüm sokak başlarını tuttuklarını tahmin etmek hiç de güç değil. Dükkânın önünden geçerken Şevki Amca'yla selamlaşıyoruz. Utku benim kucağımda. Bu pozisyon, çevreyi kolaçan etmemi kolaylaştırıyor. Caddeye çıkar çıkmaz hemen bir taksi çeviriyorum. Üçümüz de arka koltuğa oturuyoruz. Utku'yu Emine'ye uzatırken dönüp arkaya bakıyorum. Bizim sokaktan beyaz bir Renault çıkıyor. İşte göründüler, diye düşünüyorum.
"Nereye?" diye soruyor şoför.
"Şişli'ye," diyorum tedirginliğimi gizlemeye çalışarak.
Taksi hareket ediyor. Az sonra yeniden arkaya bakıyorum, beyaz Renault yok. Onları fark ettiğimi anladılar mı ne? Şişli'ye kadar sık sık arkamızı, çevreyi kontrol etmeye çalışıyorum. Ama bu iş giderek zorlaşıyor. Kalabalık bir caddede üç beyaz Renault birden takılıyor peşimize. Taksim'de kırmızı ışıkta beklerken gri renkli bir Mercedes duruyor yanımızda. Otomobilin sürücüsünü bizim evi gözleyen adama benzetiyorum. Emine sessizce oturuyor yanımda, Utku kucağında uyumuş kalmış. Henüz çok küçük. Bana bir şey olursa ne yapar? Emine bakar ona... Emine bir daha evlenmez mi? Neden evlenmesin? Üvey babanın elinde büyümek... Aman öldürüleceğimi de nereden çıkarıyorum? Gözaltına alınanların hepsi öldürüldü mü? Birkaç yıl hapisle de kurtulabilirim. Hatta direnebilirsem, gözaltından sonra bile yakayı sıyırmam olanaklı. İşte bunu yapmazlar. Her şey o kadar açık ki... Keşke şu kaldırımlarda dertsiz tasasız yürüyen insanlardan biri olsam. Sahi bu insanlar dertsiz tasasız mı? Hani biz, onları çektikleri çilelerden, sıkıntılardan kurtarmak için daha güzel bir dünya kuracaktık?
Şişli Meydanı'na gelmeden Etfal Hastanesi'nin bir sokak ötesinde iniyoruz. Gideceğimiz muayenehane bu sokağın sağ tarafındaki yeni yapılmış bir işhanının dördüncü katında. İşhanının geniş kapısından bizden başka giren kimse yok. Asansörü beklerken, genç bir kadın geliyor yanımıza. Asansöre dördümüz birlikte biniyoruz. Düğmeye basmadan kadına soruyorum:
"Kaçıncı kat?"
"Üçüncü kat," diyor, dost mu düşman mı çözemediğim bir sesle.
Üç ile dört yazan tuşlara basıyorum. Kadın üçüncü katta indikten sonra fikir değiştiriyorum.
"Sen dörtte in," diyorum Emine'ye. "Ben beşinci kata çıkacağım. Bizi izledilerse doktorun muayenehanesinden telefon etmek tehlikeli olabilir."
Emine karşı çıkmadan uyguluyor söylediklerimi; Utku kucağında iniyor dördüncü katta. Ben bir üst kata çıkıyorum. Beşinci kat da tıpkı dördüncü kat gibi, büroların çaprazlamasına sıralandığı uzun bir koridor görünümünde. Asansörden inince, kapısındaki tabelada, beyaz zemin üzerine siyah harflerle DİŞ DOKTORU yazan bir büro çıkıyor karşıma. Düşünmek için fazla zamanım yok. Kapıdan içeri giriveriyorum. Girişteki küçük masada orta yaşlı oldukça güzel bir kadın oturuyor. İçeri girdiğimi fark edince gülümsüyor.
"Buyrun. Doktor Bey'i mi görecektiniz?"
"Hayır," diyorum, mahcup bir gülümsemeyle. "İzin verirseniz telefonunuzu kullanmak istiyorum. Önemli bir konu vardı da... "
Kadın güzel olduğu kadar kibar da.
"Lütfen çekinmeyin," diyerek masanın üzerindeki telefonu gösteriyor.
Teşekkür ederek ahizeyi alıyorum. Parmaklarım hızla tuşların üzerinde geziniyor. Karşıdan düdük sesi geliyor, ardından ikincisi ama telefon açılmıyor. Hadi Kerem aç şunu, diye geçiriyorum içimden. Üçüncü düdük sesinden sonra açılıyor telefon. Tanıdık bir erkek sesi,
"Alo?" diyor.
"Alo, Kerem sen misin?"
"Evet, buyrun."
"Merhaba, ben Orhan. Söyleyeceklerimi iyi dinle. Mal sattığımız müşterinin çekleri karşılıksız çıktı. Firmadaki tüm yetkililere söyle, mal satışını durduruyoruz. Anladın mı? Hiç mal satılmayacak."
Kerem'in sesi değişiyor.
"Emin misin?"
"Evet, kesinlikle depodan bir tek mal bile çıkmayacak!"
"Tamam, anladım," diyor Kerem, gergin bir tonla. "Bugün mesai bitmeden herkese söylerim."
"Ne kadar çabuk iletirsen o kadar iyi olur."
"Sen iyi misin?"
"İyiyim. Sen dediklerimi yaparsan daha iyi olacağım. Ben seni sonra ararım."

Telefonu kapatırken kadının meraklı gözlerle beni süzdüğünü fark ediyorum.
"Piyasa o kadar kötü ki hanımefendi. Kime güveneceğimizi şaşırdık," diye söyleniyorum.
Kadın gülümsemekle yetiniyor.
"Borcum ne kadar?"
"Rica ederim beyefendi bir telefon için... "
"Çok teşekkür ederim," diyerek çıkıyorum bürodan.
Koridorda kimse yok. Merdivenlerden hızla aşağıya iniyorum. Dördüncü kata gelince koridorun sonundaki odaya yürüyorum. Genç bir kadın kucağında bebeğiyle asansör bekliyor. Yukarıdan indiğimi başka kimse görmüyor. Muayenehanenin kapısından girdiğimde, sekreter kız beni hemen tanıyor.
"Doktor Bey sizinkileri muayeneye aldı, buyrun oturun."
Benden başka bekleyen yok, boş koltuklardan birine geçip oturuyorum.
"Hayrola nesi var küçüğün?" diye soruyor.
"Bütün gece ateşler içinde yandı. Ne bizi uyuttu, ne de kendi uyudu," diye dert yanıyorum biraz.
"Grip salgını var. Sizinki bugün gelen beşinci çocuk. Mevsim değişimi, dikkatli olmak gerek. Şimdi çocuklar için en tehlikeli zaman."
"Haklısınız," diyerek sehpadaki gazetelere uzanıyorum. Bu konuşmayı sürdürmek canımı sıkıyor. Düşünmeye gereksinimim var. Kız da anladı, başka bir şey sormuyor. Aldığım gazeteye bakıyorum, ama hiçbir şey okuyamıyorum. Kerem haberi iletince arkadaşlar kim bilir ne kadar tedirgin olacaklar. Olsun, tedirginlik insanı uyanık tutar. Kerem'e telefon ettiğimi saptamış olamazlar. Ya Kerem arkadaşlara mesajını iletmeden operasyona başlarlarsa... Sanmıyorum, eğer arkadaşları tespit ettilerse, eylem anında, suçüstü yakalamak daha çok işlerine gelecektir. Sabırla bekleyecekler. Anlaşılan yalnızca beni değil, yukarıdaki yöneticileri de yakalamak istiyorlar. O adamın, evin önünde dolaşmasının başka ne anlamı olabilir ki? Adam da iyice pervasız. Onu görebileceğimi hiç düşünmedi mi acaba? Belki de bana görünmeyi özellikle tercih etmişlerdir. Paniğe kapılıp daha çok hata yapacağımı düşünerek örgütün henüz bilmedikleri birimleri varsa oralara da ulaşmayı hedeflemiş olabilirler. Tutuklamaya ne zaman başlayacaklar acaba? Herhalde çok beklemeyeceklerdir. Benim görüşmelerimin kesildiğini anlar anlamaz, dayanırlar kapıya. Kaçsam, artık çok geç. Hem basarsam bile nereye gidebilirim? Bütün olanaklarım örgüt ağının içerisinde. Bu olanaklara artık ne kadar güvenebilirim? Alttaki yapının tümünü çözmüş de olabilirler. En doğrusu polisi evde beklemek ve sorguya hazırlanmak. Önce onların neler bildiğini öğrenmeliyim. Çok hırpalayacaklar... Dayanmalıyım. Böylece yapıyı daraltmanın, onların saptayamadıkları arkadaşları korumanın bir yolunu bulurum. En fazla da üstteki arkadaşı öğrenmek için zorlayacaklar... İyi ki onu tanımıyorum. Ne de olsa işkence bu, belli olmaz ki!
"Merhaba."
Doktor Mahmut Bey her zamanki babacanlığıyla gülümsüyor karşımda.
"Merhaba, nesi varmış bizim ufaklığın?"
"Bir şeyciği yok. Biraz üşütmüşsünüz delikanlıyı. Bir şurup yazdım, içince turp gibi olacak."
Emine'yle göz göze geliyoruz. Bakışları soru dolu. Doktora teşekkür edip ayrılıyoruz. Çıkar çıkmaz soruyor Emme:
"Telefon edebildin mi?"
"Evet, kuryeye haber ilettim. Artık oturup beklemekten başka yapacak bir şey kalmadı."
Eve dönerken kucağımızda uyuyakalıyor Utku. Eve girer girmez yatağına yatırıyoruz. Sonra ikimiz de pencerenin önüne gelip, dışarıyı izlemeye başlıyoruz.' Adam ortalıkta görünmüyor. Onu fark ettiğimizi anladı mı ne? Yerine mutlaka başka birisini bırakmış olmalılar. O adamı saptayabilsek sanki bir şey değişecek de. Birden aklıma yanılmış olabileceğim geliyor. Eğer yanıldıysam o kadar yazılı materyali boşuna imha ettik demektir. Bunun hesabını örgüte nasıl veririm? Üstelik bu yıl 1 Mayıs eylemlerini de yapmamış olacağız. Arkadaşların yaşadığı tedirginlik de cabası. Adımız korkağa çıkacak. Görevden bile alabilirler... Alırlarsa alsınlar. O kadar insanı içen attırdıktan sonra, karşılarına geçip, kusura bakmayın arkadaşlar, ben örgütün kararlarını yerine getiriyorum, demekten daha iyidir. Ama yanılmam imkânsız.
Birden karşımızdaki apartmanın önünde yeşil renkli bir minibüs duruyor, içinden kadınlı erkekli bir grup inerek bizim binaya yöneliyor. Gözaltına alırken genellikle kadın polislere görev vermiyorlar ama belli de olmaz. Hızla kapıya doğru koşturuyorum, Emine de peşimden. Gürültümüze uyanan Utku başlıyor sızlanmaya. Emine onu da kucağına alarak geliyor ardımdan. Üçümüz de kapının arkasına sinmiş, merdivenlerden gelen sesleri dinliyoruz. Emine'yle yüreğimiz ağzımızda. Utku ise annesinin kucağında şaşkın şaşkın bir ona bir bana bakıyor. Merdivenlerdeki ayak sesleri giderek daha net geliyor. Yaklaşıyorlar. Alt kata geldiklerinde, bir zil sesi duyuyoruz. İkimiz de rahat bir soluk alıyoruz. Yeniden odamıza dönüyoruz, pencerenin kenarına dikilip sokağı gözetlemeye devam ediyoruz.
Hava soğumaya başlıyor. Artık akşam. Önce okuldan dönen öğrenciler birbirleriyle şakalaşarak geçiyorlar sokaktan, birkaç saat sonra da yorgun yüzlü erkekler, kadınlar. Çevrede kuşku uyandıracak kimseyi göremiyorum. Ama tedirginlik hep yanı başımızda. Oysa dışçiden telefon ettikten sonra nasıl da rahatlamıştım. Yapmam gerekenlerin tümünü gerçekleştirmiş, bizi izleyenlerden bir adım öne geçmiştim. O halde şu sinsi tedirginlik neden bırakmıyor peşimi? Korkunun akılla hiç mi ilgisi yok? Korktuğum için

utanıyorum. Bir devrimci olarak korkmamam gerektiğini biliyorum. Ama yine de korkuyorum. Allah'ın cezası bedenim daha az adrenalin üretse ne olurdu sanki?
"Bir şeyler yiyelim," diyor Emine. Hiçbir şey yiyecek halim yok. Yine de sofra kuruluyor, zorla da olsa yemeliyim. Gücümü korumam gerek. Yemekte sahanda yumurta, biraz pilav, yoğurt var. Hiçbir tat vermeden, zorla geçiyor lokmalar boğazımdan. Yemekten sonra televizyonu açıyoruz. Haberler. Sayın Devlet Başkanımız Macaristan'ın yeni büyükelçisini makamında kabul etmiş. Ankara'da iki sol örgüt daha çökertilmiş. Yeni siyasi partiler kurulmaya başlanmış. Afganistan'da gerillalar bir kenti daha ele geçirmiş. Yarın İstanbul'da yağmur bekleniyormuş. Haberlerden sonra Serap Mutlu Akbulut'un konseri var. Bu konseri pencereden dışarı bakarken dinliyorum. Konserden sonra polisiye bir film başlıyor. Polisiye filmlere de bayılırım. Ama filmi izleyecek havada değilim. Sokakta her otomobil durduğunda fırlayıp pencereye koşuyorum. Sonunda film bitiyor. Utku uyumuş kalmış anasının dizlerinde. Emine'nin de gözleri kayıyor. Dün geceden beri uykusuz. Esniyorum, galiba benim de uykum geldi. Utku'yu alıp yatağına yatırıyorum. Emine banyoda dişlerini fırçalıyor. Bu son olsun diyerek bir kez daha bakıyorum sokağa.
Başımı yastığa koyar koymaz uykum açılıyor. Sanki ben bir korku filmi yönetmeniyim de senaristler yazdıklarını teker teker karşımda okuyorlar. Okudukları her cümle görüntüye, sese, kokuya, dokunuşa dönüşüp odanın karanlık tavanında canlanıyor. Bu okuma seansı bir türlü bitmek bilmiyor. Yalnızca sokakta otomobiller durduğunda ya da sesler geldiğinde zorunlu aralar veriliyor. Çünkü o anlarda ben, sıcak yatağımdan fırlayıp dışarı bakıyorum. Emine dalıp gitmiş. Yavaşça sokuluyorum yanına. Elim bacaklarına değiyor. Çağıran bir sıcaklık. Biraz daha yaklaşıyorum. Bedenimin gerildiğini hissediyorum. Bir an için, birkaç saniye de olsa bu ortamdan kopmak, her şeyi unutmak istiyorum. Ellerim yukarılara, bacaklarının arasına kayarken Emine kıpırdanarak gözlerini açıyor. "Uyuyamıyorum," diyorum. Hiçbir şey söylemeden saçlarımı okşamaya başlıyor. Çok hoşuma gidiyor bu. Uzanıp öpüyorum onu. Kuru dudakları nemleniyor. Bu az sonra teninin öpüşlerime karşılık vereceğinin belirtisi. Soluğum dudaklarından boynuna ıslak bir iz bırakarak iniyor. Kasıklarımda giderek çoğalan bir basınç duyuyorum. Hırsla geceliğini çıkarıyorum. Kalanları da bir çırpıda o atıyor üzerinden. Bir an karanlıkta çırılçıplak siluetini görüyorum. Şimdi o, yalnızca beni isteyen bir dişi. Ellerim kendiliğinden kalçalarına uzanırken, yarı aralık dudaklarından yeniden öpüyorum. Ağzımda ikindi güneşinin sıcaklığını taşıyan hoş kokulu ıslak bir otun tadı var. Kollarımın arasında kaygan bir beden, her yanımı uyararak kıvranıyor. Artık duyularım ne az önceki sinsi geceyi, ne de bu karanlık odayı algılıyor. Masmavi suların ortasında yüzmeye başlıyorum. Salkımsöğütler yerlere kadar eğiliyor, narin nilüferler saygıyla selamlıyorlar beni. Omuzlarımı okşayan esinti bir yerlerden çiçek kokulan getiriyor. Beyaz kıpırdanışlar, yemyeşil yosunlarla kaplı bir mağaraya çağırıyor beni. Kulaçlarımı hızlandırıyorum. İncecik bir fısıltı, "Biraz yavaş canım," diyor. Kollarımdan sıçrayan su damlacıkları sayısız ebemkuşağı oluşturuyor güneşin altında. Suyun dibinde mor pullu balıklar yüzgeçlerini, sedef renkli taşlara telaşla çarparak koşturuyorlar. Daha hızlı yüzmemem gerektiğini bile bile daha hızlı yüzmek istiyorum. Ama bir şey tutuyor beni. Başımı çevirince kocaman bir yengecin kahverengi kıskaçlarına yakalanmış olduğumu görüyorum. İğrenç ağzım açarak, "Emine'ye tecavüz edeceklerini biliyorsun değil mi?" diyor. Rüya bitiyor. Az önceki geceye, karanlık odamıza dönüyorum. Terli bedenlerimiz yapış yapış. Emine, "Ne oldu?" diye soruyor. "Hiç," diyerek yana dönüyorum. Yeniden sarılarak beni kendine çekiyor ama faydasız...
Daha kaç gün böyle yaşayacağım. Artık dayanamıyorum. Biliyorum, soğukkanlı olmam gerek. Ama insan, etrafı böyle görünmeyen bir düşmanla çevriliyken nasıl soğukkanlı olabilir? En iyisi bu evden gitmek. Bunu denediğim an kaçtığımı sanıp beni tutuklarlar. Varsın tutuklasınlar. Ne olacaksa olsun artık. Bu evden gitmeliyim. Ama nereye? Ankara'ya abimlere gidebiliriz. Sahi bunu hiç düşünmemiştim. Dönüp Emine'ye bakıyorum. Uyumuş. Sabahleyin konuşup, yarın yola çıkmalı. Belki de Ankara'ya gitmeye hiç gerek kalmaz, bu akşam gelirler.

Sabaha karşı dalmışım. Yanağımda bir ıslaklık duyarak uyanıyorum. Utku yanıma uzanmış beni öpüyor. Utku'yla yatakta biraz şakalaşıyoruz. Bir an dünkü olayları unutuveriyorum. Sonra pencerede makromenin olmayışı dikkatimi çekiyor, her şeyi anımsıyorum. Utku'yu yatakta yalnız bırakıp pencereye koşuyorum. Zaman epeyce ilerlemiş, sokak bomboş, içerden sesler geliyor. Emine mutfakta olmalı. Odadan çıkıyorum, hayret Utku askıntı olmuyor. Emine çay koymuş, akşamdan kalan bulaşıkları yıkıyor.
"Günaydın."
"Günaydın, akşam pek iyi uyuyamadın galiba?"
"Evet, uzun zaman uyku tutmadı. Sabaha doğru sızmışım. Bu evden gitmeliyiz Emine."
"Nereye gideceğiz?"
"Ankara'ya. On, on beş gün abimlerde kalabiliriz."
"Utku hastalığı yeni atlatıyor... "
"Kalın giydiririz."
"Abinler ne diyecek bu işe?"
"Onlara söylememiz gerekmiyor. Benim büyük bir şirkette çalıştığımı sanıyorlar. Bir iş için şirket gönderdi, deriz. Siz de yanımda gelmiş olursunuz."
"Peki," diyor Emine.
Bu gerginlikten kurtulmak için o da can atıyor.

"Yemekten sonra valizleri hazırlayalım hemen."
"Ya bilet bulamazsak?"
"Ankara'ya her zaman bilet vardır."
"Çay hazır. Hadi ekmek al da bir an önce kahvaltımızı yapalım."
Sokağa çıktığımda belli belirsiz yağmur taneleri düşüyor yüzüme. Sola bakınca dünkü adamı görüyorum karşımda. Göz göze geliyoruz. Bu defa bakışlarını kaçırmıyor. Kumral bir adam bu. Ama bıyıkları sanki boyanmış gibi simsiyah. Adam bana yürüyor. Tutuklama başlıyor galiba. Adımlarımı hızlandırıyorum. Hiç değilse gözaltına alındığımı başkaları da görsün istiyorum. İşte Şevki Amca'nın dükkânının kapısındayım. Gözaltına alındığımı bütün mahalleli bilecek. Dükkândan içeri girerken dönüp bakıyorum. Adam kendinden emin yaklaşıyor. Şevki Amca her zamanki gibi küçük iskemlesinde oturuyor. Beni görünce ayağa kalkıyor.
"Merhaba, buyrun."
Endişeyle bana bakıyor.
"Rahatsız mısınız? Renginiz sapsarı."
"Yok bir şeyim," diyorum.
"Tapuyu getirdim."
"Ne... Ne tapusu?"
"Hani dün konuşmuştuk ya. Yandaki komşu benim bahçeden ... "
"Ha... evet," diyorum, ama aklım dışarıdaki adamda. Artık onu görebiliyorum. Adam yaklaşıyor, dükkânın kapısından içeri giriyor. Keskin bir parfüm kokusu çarpıyor burnuma. Adam her an koluma yapışabilir. Elini cebine sokuyor. Bu adamlar kimliklerini artık pantolon ceplerinde taşımaya mı başladılar? Ama kimlik yerine para çıkartıyor. Bozuk bir Türkçe'yle,
"Surdan bi karton Çamlıca cıgarası versene," diyor Şevki Amca'ya.
Anlaşılan bunların niyetleri beni çıldırtmak. Şevki Amca adamın uzattığı parayı görmezlikten geliyor, adam tekrarlamak zorunda kalıyor.
"Bi karton Çamlıca cıgarası... "
Şevki Amca ağırdan alarak, adama karton paketi uzatıyor. Yüzü dikkât çekecek kadar asık. Onu tanıyor galiba. Adamın bir süre havada kalan elindeki parayı sonunda alıyor. Hareketleri ne kadar sert. Adam kapıdan çıktıktan sonra,
"... mına koduğumun pezevengi," diye küfrü koyuveriyor.
"Kim bu adam?" diye soruyorum merakla.
"Pezevenk," diyor.
"Nasıl yani?"
"Nasıl olacak yahu, herif pezevenk. Şu ilerdeki apartmanda oturan Hacı Hüsrevli Pembe'nin pezevengi."